

ژوندون
اطلاعات او کلتور

ببرک کارمل قبل از عزیمت جانب مسکو با حرکت دادن دست بـه احساسات آنعده از حاضرین جواب میگویند که برای وداع بمیدان هوایی بین المللی کابل حاضر شده بودند .

اختصار وقایع مهم

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مـرکزی حزب دموکراتیک خــلق افغانستان ، رئیس شورای انقلابی وصدراعظم بعدازظهر ۲۷ دلو نمایندگان مردم شریف ولایات بــغلان و بدخشان رادر قصر گلخانه مقر شورای انقلابی بحضور پذیرفته با آنها صحبت نمودند.

* * *

ببرک کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیک خلق افــغانستان ، رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکرا تیــک افغانستان بنا بدعوت کمیته مر کــز ی حزب کمونست اتحاد شوروی در راس یــک هیات حزبی جهت اشتراک در بیست و ششمین کنگره حزب کمونست اتحاد شوروی بتاریخ ۲۹ دلو عازم مسکو گردیدند .

دکتور صالح محمد زیری و نور احمدنور منشی های کمیته مرکــزی ، اعضای بیروی سیاسی و هیات رئیسه شورای انقلابی بحیث اعضای هیات درین سفر با ببرک کارمل همراه می باشند .

دافغانستان دخلك ددموکراتیك گوندمرکزی کمیټی عمومی منشی دانقلابی شورا رئیس او صدراعظم ببرك کارمل اوله دوی سره ملگری هیات ته دمسکو هوایی ډگرته د رسیدو په وخت کی دشوروی اتحاد د گوندی او دولتی مقاماتو له خوا هرکلی وویل شو .

ببرک کارمل دسیاسی اوعلمی پوهی پـه خپرونه او دافغانستان ددموکراتیک جمهوریت اوشوروی اتحاد ترمنځ ددوستانه اړیکو پـه پیاوړتیا کی دخپلی برخی اخستنی په ویاړ دشوروی اتحاد سیاسی اوعلمی پوهی دخپرولو دټولنی لـوړمدال «واویلوف» ترلاسه کـړ .
عکس ببرک کارمل ته ددغه مدال دورکـــولو دمراسمو یو گوښه چی دشوروی اتحاد د پوه‌باسوف له خواورکول کیږی ښیی .

د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند د مرکزی کمیتی عمومی منشی د افغا نستان‌د دموکراتیک جمهوریت د انقلابی شورا رئیس‌او صدراعظم ببرک کارمل او ورسره هیات یـــی دچهار شنبی په ورځ په سیمه‌ییز وخت لـــه غرمی وروسته په څلور نیموبجو دمخصوصی الوتکی په وسیله د مسکو هوایی ډگرتـــه ورسیدل .

* * *

پلینوم کمیته‌مرکزی حزب کمو نست اتحاد شوروی چارحوت در مسکو دایرگردید .

به گزارش تاس پلینوم راپور کمیته مرکزی حزب کمونست اتحادشوروی‌را در مورد وظایف فوری سیاست خارجی و داخلی آن حزب کـه قرار است در بیست و ششمین کنگره حـــزب کمونست اتحاد شوروی ارائه گردد تحت‌مطالعه قرار داد .

همچنان راپوری پیرامون مسایل مذکوراز طرف لیونید بریژنف منشی‌عمومی‌کمیته مرکزی حزب کمونست صدر هیات رئیسه شورای‌عالی اتحاد شوروی به پلینوم کمیته مرکزی حـزب قرائت گردید .

* * *

دافغانستان د خلک‌دموکراتیک‌گوند دمرکزی کمیتی عمومی منشی دافغانستان ددموکراتیک جمهـوریـــت د انقـلابـی شـورا رئیس او صدراعظم ببرک کارمل چی د شوروی اتحاد د کمونست گوند د مرکزی کمیتی په بلنه پـــه مسکو کی‌دهغه گوند په شپږو یشتمه کنگره کی‌گډون‌لری دحوت‌په۷نیټه دپروگرام له مخی پدی کنگره کی خپله وینا و اوروله .

* * *

د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند د مرکزی کمیتی عمومی منشی د افغـــانستان ددموکراتیک جمهور یت د انقلابی شورا رئیس اوصدراعظم ببرک کار مل او د دوی ورسره هیات چی د شوروی اتحاد د کمونست گوند په‌شپږ ویشتمه کنگره کی د گډون لپاره‌پـــه مسکوکی دی دحوت په ۳ نیټه په هغه ښارکی دلنین مرکزی موزیم وکوت .

* * *

د افغانستان د خلک دموکراتیک گوند د مرکزی کمیتی عمومـــــی منشی‌د افغا نستان ددموکراتیک جمهوریت د انقلابی شورا رئیس اوصدراعظم ببرک‌کارمل دحوت‌په۳نیټه له‌غرمی وروسته په داسی حال کی چـــــی د شوروی ازبکستان د کمونست گوند د سیاسی بیرو علی البدل غړی او لومړی سکرتر رشیدوف ورسره وودلنین په آرامگاه باندی دگلوگیډی کیښوده .

* * *

د شوروی اتحاد د کمو نست گوند په‌شپږ-ویشتمه‌کنگره‌کی‌دکمونست‌گوندمرکزی‌کمیتی‌د عمومی منشی او د شوروی اتحاد د عالی‌شورا درئیسه هیات دصدر لیونیدبریـژنف دړپوټ او پیشنهادونه او دخبرو او دیتانت له لاری دنړیوالی سولی د ساتنی له پاره د هغه‌ټینگار دنړی د سیاسی پراخو ټولنوله خوا وستایل شواو ملاتړ یی وشو .

* * *

دافغانستان دخلک دموکراتیک گوند دمرکزی کمیتی د سیاسی بیرو غړی د گوند د مرکزی کمیتی دکنترول اوڅارنی دځانگی رئیس او د انقلابی‌شوراغړی‌دستگیرپنجشیری‌ددلوی په ۲۸ نیټه دخپل‌کارپه دفترکی دمغلستان دخلکو د جمهوریت له لوی سفیر او فوق العاده استازی پونت ساگین شاگ د ارسورن سره د پیژنــ گلوی کتنه وکړه .

* * *

دشوروی سوسیا لیستی جمهوریتو نو د اتحاد دارد و دجوړولو د دری شپیتمی کالیزی له‌امله‌ددلوی‌په۲۸نیټه‌له‌غرمی‌وروسته‌دافغانستان ددموکراتیک جمهوریت د ملی دفاع د وزارت دسر تیرو او منسوبینو له خوا د هغه‌وزارت دکنفرانسو نو په تالار کی درنده غونـــډه وشوه .

* * *

دکور جوړولو د فابریکی‌د اکسیجن د تولید دستگاه د فواید عامی د وزیر انجنیر نظرمحمد له‌خوادډلوی په۲۸نیټه‌له‌غرمی نه‌وروسته په‌یوه غونډه‌کی‌په‌هغه‌فابریکه‌کی دپټی‌په‌پریکولو سره په کار واچول شوه .

دافغانستان دخلک ددموکراتیک گوندمرکزی‌کمیتی عمومی منشی، دافغانستان ددموکراتیک‌جمهوریت دانقلابی شورا رئیس او صدراعظم ببرک‌کارمل‌کله چی په مسکوکی په‌یوه‌مطبوعاتی مرکه‌کی دورځپاڼه لیکونکو پوښتنوته ځواب‌ورکوی .

> «... این معاهده که اساسات پایدار چنین روابط رابنیان گذاشته است نه تنها در امر برسمیت شناختن افغانستان آزاد ومستقل درعرصه بین المللی تأثیر عظیمی را بجا گذاشت بلکه در راه رشد مستقل بعدی کشور ما وکمك در جهت جلوگیری وطرد دسایس امپریالیزم، استعمار وارتجاع بین المللی نقش بزرگی را ایفاء نموده است» .
>
> ازبیام ببرك کارمل بمناسبت شصتمین سالگرد معاهدهٔ دوستی بین افغانستان واتحادشوروی

شنبه ۹ حوت ۱۳۵۹ ، ۲۸ فبروری ۱۹۸۱

دافغان - شوروی شپیته کلنه دوستی

د۱۹۸۱ کال د فبر وری ۲۸ نیټه چی د۱۳۵۹ کال د حوت د میاشتی له نهمی نیټی سره متصادفـه ده دلر غونی او تاریخی افغانستان او دشوروی اتحاد د خلکو د ژوندا نـه په نیټه لیك کی یوه ارزښتنا که ورځ ده .

دنن نه شپیته کاله پخواپه همدغه نیټه دافغانستان او شوروی ا تحاد ترمنځ ددوستی تړون لاسلیك شو. هغه و خت چی دافغانستان میړ نیو

خلکو ددریم ځل له پاره د نـړ ی له ستر استعماری زور گیر اوتیری کوونکی طاقت سره چی ددوی پـه خپله اصطلاح د ستری بر یتا نیـی په مستعمراتو کی لمر نه پر یواته

دافغانستان د تـ ر قی غوښتونکی باچا امیرامان الله خان په مشری دجنگ او جگړی منگولی و رکړ ی په ۱۹۱۹ کال کی یی داستعماردغه تور د یوپه گونډ وکړ او د هغی سختی افغا نی ضربی له امله چی په خپل تندی یی خوړلی وه د خپل سر امان پـه د ی

کی ولید چی افغانستان دهغه اصیلو بچیانو ته پریږدی او په خپله یوسر او دوه غـوږه تـری ووځـی او د

افغانستان خلك د خپلی سرښندنی، توری او میړانی په نتیجه کی دخپل

هیواد پوره آزادی او خپلواکی اعلان کړی . ز مونږ ستر گا و نډی هیواد شوروی اتحاد لومړنی هیواد و چی دافغانستان خپلواکی یی په رسمیت وپیژندله او دغه راز کله چـی پـه تزاری رو سیه کی داکتوبر د ستر

سوسیالستی انقلاب په نتیجه کـی دولادیمیر ایلیچ لنین د خلا قـی لارښوونی په نتیجه کی کار گر ی دولت منځ ته راغی افغانستان لومړی هیواد و چی دغه کارگری رژیم یـی په رسمیت و پیژاند او پـه داسی حال کی چی دکار گرانو ددغه ژوند جوړوونکی انقلاب پر ضد له هر ی خوا یر غل کیده او د غه نوی دولت یی له اقتصادی بندیزونو سره مخامخ کړی و افغانستان د خپل توان ا و قدرت په اندازه دد و ستی لا س وراوږد کړ او په دغه توگه یی خپله انسانی و جیبه تر سره کړه .

ددغی دو ستی اودښه گاونډیتوب له ښواړیکو څخه شپیته کاله تیریږی په دغو شپیتو کلو نو کی بر سیره پردی چی دافغان- شو ر و ی پـه دغی بی غرضه دو ستی باندی دپیړ یو په بیلو بیلو پوړیو کی کوم ناوړه گردنه دی پر یوتی بلکه د و ختونو له هر راز آزمایښت څخه بر یا لی را وتلی ده او دداړو هیوادو په گټه یی پله ز یاته درنده شویده .

په تیره بیا دثوردملی اودمو کراتیك انقلاب په بر یالیتوب سره چـی د افغانستان د خلك د مو کراتیك گوند

(دهیواد دکارگری طبقی او نـو رو زیار ایستو نکومخکښ) په غـوره لارښوونه بر یالی شو د غی دوستی دوررو ولی په لور غزونی و کړی او هغه وخت یی چی دامریکا د نړی خوړونکی امپریالیزم معلوم الحا له ایجنټ نـا امـین حفیظ الله او دده جنایتکار باند گوند ی او د ولتـی قدرت غصب کړ دثوردملی اودموکراتیك انقلاب دنوی او بشپړ تیائی پـړاو په پیل کیدلو کی خپله وررو و لـی په پوره مینه ثابته کړه او ز مو نږ دهیواد خپلواکی ، دخاوری تمامیت اوملی حاکمیت له خطر نه بچ پاتی شو او په دغه و سیله په هغوزخمی زړونو باندی پټی کیښودل شوی چی دعلم او پو هی او دوطن د ز یـار کښ انسان ددغه ستر دښمن اوودده دجنایتکار اووژنکی باند له خـوا

زخمی شوی و او ز مونږ په ټـو ل هیواد کی داسی کو ر نی نه لید ل کیده چی (دسی . آی . ای)دستری شیطانی دستگاه ددغه لوی جاسوس له ظلم او استبداد څخه صدمه نـه ورسیدلی. خودافغان- شو ر و ی د

بی غرضه دو ستی اودافغا نستا ن دخلك د مو کراتیك گوند(د هیواد د کا ر گـر ی طبقی ا و نـو ر و ز یا ر ا یستو نـکو مخکښ) دسرښندونکو هلو ځلو او د خلکـو په ملاتړ او غوښتنه د دغو ټـو لو نا خوا لیولمنه ټوله شوه اودافغانستان بیوزلی زیار ایستونکی ددغه جلادله ساتور څخه وژغورل شول.

نو څکه دافغانستان ټول خـلك دغی دو ستی ته چی شپیته کـلنـه تاریخی سابقه لری دقدرپه ستر گه گوری او هغه څوك چی و غوا ړ ی په دغی بی شا ئبه دو ستی کـی خلل پیدا کاندی ، د خپلو د ښمنانو په حیث پیژ نی او د خپـلی و ینی تروروستی څاڅکی پـوری ورسره جنگیږی .

درین شماره

تبصره

مستحکم و مترقی باد دوستی افغان ـ شوروی

آوانیکه امیر امان‌الله خان امیر دموکرات ووطن پرست افغانستان به اراده با القوه مردم آزاده افغانستان در ماه مارچ ۱۹۱۹ آزادی واستقلال افغانستان‌را ازقیداستعمار بزرگ وقت یعنی امپریالیزم انگلیس اعلان کرد، تنها صدائی حاکی که از پشتیبانی بگوش‌رسید صدای دولت جوان و تازه تشکیل شدهٔ شوراها بود، هکذا آوانیکه مردم دلیر افغانستان تحت رهبری حزب دموکراتیك خلق افغانستان زنجیر های نظام فرتوت فیودالی ورویالیستی را ازهم‌گسستند و با به پیروزی رسانیدن انقلاب‌شکوهمندثور به باداری و ظلم فیودالیزم وسلطنت خاتمه دادند باز هم همان صدای آشنا از همان دوست صدیق ودیرین مردم ما یعنی مردم اتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی‌بلند شد واین پیروزی مردم ما را تهنیت گفت و ابراز همبستگی و پشتیبانی نمود. آوانیکه بنابر توطئه امپریالیزم وارتجاع منطقه در وجود حفیظ الله امین جاسوس تمامیت ارضی و موجودیت کشور ما به‌خاطره افتاد باز هم دوست دیرینه وآزموده شدهٔ ما بحکم دوستی‌خلل ناپذیرو بنابه درخواست حکومت قانونی ومردم افغانستان و مطابق بحکم ماده چارم معاهدهٔ دوستی وحسن همجواری وهمکاری دوکشور منعقده بتاریخ پنجم دسمبر ۱۹۷۸ به کمك ما شتافت واز حوادث دلخراش ناشی از توطئه مذکور جلو گیری نمود.

ولی از همان روز های اول ایجاد دوستی وتفاهم بین کشور های ما یعنی از سال ۱۹۱۹ به‌بعد همیشه نیروهای ارتجاعی و امپریالیستی علیه این دوستی بوده و آنرا خلاف منافع آزمندانهٔ شان می دانند. در حالیکه مردم صلح دوست جهان منجمله مردم شریف افغانستان بخوبی میدانند که دوستی تزلزل ناپذیر افغانستان با اتحاد شوروی نه‌تنها با منافع مردمان هر دوکشور منطبق است بلکه مستحکم کنندهٔ صلح وامنیت درین منطقهٔ جهان می‌باشد. اینك به پیشواز ازشصتمین سالگرد اولین معاهده دوستی افغان ـ شوروی (۹ حوت ۱۲۹۹ مطابق ۲۸ فبروری ۱۹۲۱) نگاهی به معاهدهٔ دوستی و حسن‌هم‌جواری وهمکاری بین جمهوری دموکراتیك افغانستان واتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی منعقده بتاریخ پنجم دسمبر، ۱۴ قوس ۱۹۷۸، ۱۳۵۷ می‌اندازیم تاباشد که بابررسی این معاهده حقایق و چگونگی ماهیت روابط کشور ما باهمسایهٔ بزرگ شمالی ما روشن تر شود ویکباردیگر بر همه تبلیغات دروغین دشمنان ما که‌بی‌گمان دشمنان صلح‌وامنیت جهانی نیزهستند برملاگردد.

در مقدمهٔ این معاهده وفاداری طرفین به پایه های دوستی دوکشور که در معاهدات سال های ۱۹۲۱و ۱۹۳۱ درج میباشد، ابرازشده‌است همچنان طرفین به‌تحکیم هرچه بیشتر دوستی وحسن همجواری وهمکاری بین یکدیگر ابراز آرزومندی نموده و توسعه همکاری‌و همبستگی همه‌جانبه را بین تمام نیرو هائیکه در راه صلح، استقلال ملی، دموکراسی وترقی اجتماعی در سراسر جهان مبارزه می‌نمایند، خواهان شده اند. هکذا در مقدمهٔ معاهدهٔ مذکور موکدا آرزومندی هردوطرف برای تحکیم همکاری‌های ثمربخش و مفید در آسیا وجهان تصریح‌گردیده و متذکر شده اند که‌این معاهده با در نظر داشت‌و وفاداری به منشور ملل متحد، هدف واصول آن بین افغانستان و اتحاد شوروی انعقاد یافته است.

درنخستین مادهٔ معاهده به صراحت بیان شده است که هردو طرف‌رسما اعلام می دارندکه‌خواهان تحکیم وتعمیق دوستی بین کشور های‌شان براساس همکاری متقابل وتساوی حقوق و عدم مداخله در امور داخلی یکدیگر می باشند و بحق حاکمیت ملی یکدیگر احترام می گذارند.

در مادهٔ دوم معاهدهٔ مذکور هردوطرف ابراز آمادگی نموده‌اند تا درساحات مختلف ازقبیل‌همکاری مفید اقتصادی، علمی وتخنیکی بین شان مساعی بخرج دهند و هکذاهر دوطرف به توسعه تجارت بین‌شان بر اساس اصول برابری و نفع متقابل نیت شان را ابرازنموده‌اند همکاری در ساحهٔ صنایع، زراعت، ترانسپورت، مخابرات و بهره ـ برداری از منابع طبیعی و انکشاف صنایع و تولید انرژی نیز در ماده دوم معاهده درج است وطرفین گسترش هر چه بیشتر همکاری را درین ساحات ابراز نموده اند.

در مادهٔ سوم معاهدهٔ افغان ـ شوروی انکشاف همکاری و تعاطی تجربه ها بین طرفین در ساحات علم و فرهنگ، هنر، ادبیات، آموزش و پرورش صحت عامه، مطبوعات، رادیو تلویزیون سینما، توریزم، و رزش وساحات دیگر پیش بینی شده و طرفین خواهان گسترش این همکاری ها گردیده‌اند. هر دو طرف متعهدشده اند تا بمنظور آشناشدن‌گسترده‌تر وعمیق‌تر مردمان هر دو کشور با زندگی، کار و تخریبات و دستآورد های یکدیگر، بین ارگان های دولتی، سازمان های عامه و موسسات کلتوری و علمی همکاری وسیع و همه جانبه نمایند.

در ماده چارم معاهدهٔ مذکور باذکر صریح این مطلب که اصول منشور ملل متحد در نظر دارند، وبه تاسی از سوابق عمیق دوستی تاریخی بین مردمان دو کشور و موجودیت حسن هم جواری و همسایگی نیك جهت تامین امنیت، تمامیت ارضی واستقلال دو کشور باهم مشوره های لازم خواهند نمود و برای تامین این آرزوی شریفانه باز هم مفاهمه‌نموده و تدابیر لازم اتخاذ خواهند کرد. هکذا با درنظر داشت همکاری های نزدیك سابق که در ساحهٔ نظامی بین مملکتین موجودبوده واست باهم بمنظور تقویهٔ قدرت دفاعی خویش همکاری خواهند کرد واین همکاری هارا انکشاف خواهندداد.

به اساس همین مادهٔ چارم‌معاهدهٔ افغان ـ شوروی بود که حکومت و شورای انقلابی جمهوری دموکراتیك افغانستان‌برای دفع تجاوزامپریالیزم وارتجاع وخنثی ساختن توطئه ها ناشی ازسازش حفیظ الله امین به امریکا، از اتحاد شوروی سوسیالیستی طالب کمك و همکاری نظامی گردید و اتحاد شوروی با در نظر داشت حفظ صلح در منطقه و دفع تجاوز از همسایهٔ جنوبی خویش‌به این خواست بر حق و قانونی افغانستان جواب مثبت داد و بااعزام قطعات محدود نظامی دسایس و توطئه های دشمنان وطن و انقلاب مارا نقش بر آب ساخت.

بمنظور توضیح بیشتر مطلب‌لازم است درین مورد روشنی بیشتر انداخته شود.

بقیه در صفحه ۵۵

«انقلاب کبیر اکتوبر بزرگترین دست آورد ح،ك،ا،ش»

آوانیکه رهبر کبیر انقلاب کبیر اکتوبر اولین محافــل انقلابی و مترقی را در بطربورگ پــا یــه گذ اشت و خود درآ ن فعالانه سهم گرفت ماه اگست۱۸۹۳ میلادی‌بود. از همین محافل و دسته های انقلابی بود که درائر تدبیر ، دو ر بینی ، شجاعت و پشتکار و ایمان ر هبر انقلاب اکتوبر حــزب بلشو یــك (کمونیست) اتحاد شوروی پا بــه عرصهٔ و جود گذاشت ، که ا ینك مادر آستانــه بیست و ششمیــن کنگرهٔ آن قــرار داریم . بیست و ششمین کنگرهٔ حز ب کمو نیست اتحاد شوروی در حالی برگزار می‌ـ شود که مردم اتــحاد شوروی د ر پیشاپیش کاروان قدر تمند انقلاب جهانی و هکذا بحیث او لین ا عمار کنندگان جامعهٔ بدون طبقــات بــا افتخار مشغول کار و پیکار انقلابی هستند . بیست و ششمین‌کنگرهٔ حزب کمو نیست اتحاد شوروی در حالی برگزار می شود که اژد های زخمی امپریالیزم جهانی آ خــر ین سالهای عمر خود را می گذ را نــد ومذبو حانه تلاش دارد تا به این عمر ننگین بیفزاید .

بیست و ششمین کنگرهٔ حــزب کمو نیست اتحاد شوروی در حالی برگزار می شود که امپریالیزم ودر راس ا مپریالیزم انسان د شمــن امریکا با دامن زدن جنك سرد وبراه انداختن مسابقات تسلیحاتی فضای سیاسی جهان را نا آرام ساخــته است . بیست و ششمین کــنگرهٔ حزب کمو نیست اتــحاد شور وی بحیث بزرگترین رو یداد تــو جه محافل اجتماعی و سیاسی جهان را بخود معطوف سا خته است . حزب کمو نیست اتحاد شوروی بــحیث ساز مانده بزرگترین ا نقلاب سو ـ سیا لیستی یعنی انقلاب کــبیــر سوسیا لیستی اکتوبر ، بحیث بسیج کننده و ر هبری کننده و ساز مان دهندهٔ مبارزهٔ قهر مانانهٔ مــر د م شوروی علیه طاعون فــا شیزم و شکست دهنده آن از احترام زیا د همه مردمان آ زادی خــو ا ه جهان برخوردار است . هکذا حــز ب کمونیست اتحاد شوروی سازمانده مردم قهرمان اتحاد شوروی بــرای ایجاد جا معهٔ پیشرفته‌سوسیالیستی ورهبری کنندهٔ آ نها بطرف ا یجاد جامعهٔ بدون طبقات می بــا شد . بزرگترین‌دست آورد حزب‌کمونیست اتحاد شوروی هما نا به پیرو ز ی رسانیدن انقلاب کبیرسوسیالیستی اکتــو بر است که تحت ر هبری رهبر بزرگ انقلاب در سال ۱۹۱۷ به پیروزی رسید . مردم افغانستان در حالیکه به دو ستی و همسایگی نیك و برادرانه اتحاد شو ر و ی و همکاری‌وکمکهای آنکشورارج‌بزرگی قایل هستند . تشکیل بیســت و ششمین کنگرهٔ حز ب کمو نیست اتحاد شوروی این ساز ما نــد ه نخستین انقلاب کار گری را درخور اهمیت زیاد می دانند انقلاب کبیر سوسیالیستی ا کتو بر که تحــت رهبری‌حزب‌کمونیست اتحادشوروی به پیروزی رسید حادثه و رو یدا د عظیمی در تاریخ بشریت است‌کــه اهمیت آن بمراتب از مرز هــا ، سر حدات کشوریکه این انقلاب در آن بو قوع پیوسته به بیرون‌جهیده ومی جهد . این حقیقت رو شنــی است که هزاران بار تکرار شده‌است اگر به واقعیت بنگریم ا نــقلا ب سوسیالیستی اکتوبر یك چر خش بنیادی در تاریخ بشر و گیتی می ـ باشد ، یعنی بزرگترین جهش کــه جامعهٔ انسانی در جهت ر هــائی خویش از جبر اجتماعی کــور و اسارت آور وورود به دو ران اختیار وسعادت نوع بشر انــجام داده است .

انقلاب کــبیــر سو سیا لیستی اکتوبر حاکمیت سر مایه دا ران و ملاکان را قهرا سر نگون کــرد و قدرت دو لتی بدست طبقهٔ کار گر ودهقا ن رسیدو لی هنو ز انقــلاب در رو بنای سیاسی‌جامعه‌بوده‌وبرای اکمال آن ودر واقعیت امر جهــت قطعی سا ختن این مو فقیت با یــد در زیر بنا یعنی در مــنا سبات اقتصادی نیز انقلاب اجرا می‌گردید واین مشکل ترین و بغرنج تــرین وظیفه بوده . نخستین گامی کــه دولت جوان شورا ها د ریــن راه برداشت این بود که فر مانی صادر شد وطی آن‌همه اراضی کشور ملی گردید ودر اختیار د هقانان قــرار داده شد کار خانه ها و دیگروسایل تولید عمده ، و سایل حمل و نقل وبانکها و مهم ترین ر شته هــای توزیع و مبا دله و خد مات ملــی اعلام شد. برای ایجاد یك ا دا رهٔ دموکراتیك د ستگاه دو لتی ایکه از رژیم فر توت تزاری به میراث‌مانده بود وخرد گــردید وبعوضــ آ ن دستگاه ادارهٔ دو لتی جدید متکی‌به اراده مردم ایجاد گردید . این‌تدابیر علما و عملا سنجیده شده ومدبرانه دو نیروی عمدهٔ حا کم در ر ژ یــم طبقاتی سابق یعنی سر مایه دا ران وملاکان را که در و هلهٔ اول‌انقلاب حاکمیت سیاسی شان سلب‌گردیده بود از پایه های اقتصادی و اداری نیز محروم سا خت و در وا قعیت امر آ نان را بمثابه طبقات از بــین بودباید‌به‌یاد داشت‌که‌جریان‌ساختمان جامعهٔ سو سیالیستی یعنی از بــین بردن کا مل ما لکیت ، شیوهٔ تولید وروابط اجتماعی و فر هنگ بورژ ـ وازی ونو سازی آ نها بر مبنــا ی سو سیالیستی ، به سخن د یــگر گذار از سر مایه‌داری‌به‌سوسیالیزم دراتحاد شوروی در حدود بیســت سا ل (۱۹۱۷ ـ ۱۹۳۶) بــه طول انجا مید . در طول این دوره‌کشور صنعتی شد ، اقتصاد رو ستا ئــی سوسیالیستی به صــورت سیستم های کلخوزی وسو وخوزی بوجــود آمد وانقلاب فر هنگی با محتو ی سوسیا لیستی و شکل ملی ا جرا گردید .

هنوز ازین ا قدا مات د یــر ی نگذشته بود که و حشی‌ترین‌نمایندهٔ اردوگاه امپر یالیستی و فر زنــد ناخلف !؟ آن یعنی فاشیزم‌ونازیزم سر بلند کرد و هد فش ازبین‌بردن وتار مار کردن کشور شورا هــا این گهوارهٔ انقلاب کبیر سو سیا ـ لیستی اکتوبر بود . در سال ۱۹٤۱ تحت عنوان پلان بارباروس آ لمان هتلری با کمك ایتالیای فا شیستی وجاپان بر کشور ا تحاد جما هیر شوروی سو سیالیستی بیشر ما نه تجاوز نمود . صد مات غیر قا بــل تصوری که تجاوز فاشیزم هتلر ی براتحاد شوروی وارد کرد ، حرکت اتحاد شوروی را بسوی جا معــهٔ بدون طبقات و بهرو زی عام و تام وهمه گانی بامشکلات‌عظیمی روبرو ساخت . برای تصور ویرانگر ی و وحشی گری تجاوز کا ران فاشیستی به ذکر ار قام واقعی ز یر مــی ـ پردازیم :

در طی چار سال جنگ ا تحــاد شوروی باآلمان هتلری‌وهمدستانش درحدود بیست ملیون نفر انســان

شوروی کشته ، دهها ملیون نفر علیل ازجنگ شدند ، ۱۷۰ شهر بزرگ وکوچك ما نند لنینگراد ، مینسك ، ستالینگراد ، کیف وغیره منهدم گردید ، در طی این سالهای مشکل هفتاد هزار روستا، شش ملیون خانه مسکونی ، سی و دو هزار واحد صنعتی ، نود و پنج هزار کیلو متر خط آهن ، چهل هزار شفا خانه و واحد و مراکز صحی ، هشتاد و چار هزار مرکز تعلیم و تربیه وریسرچ از بین رفتند . در طی دوران جنگ مذکور **هفتاد ملیون راس مواشی و اغنام تلف شدند** و بعلت کشتار ها وتهاجمات اردوی هیتلری ملیون ها کانون خانوادگی از هم پاشیده شد . سیاست ضدصلح ((جنگ **سرد)) که گاه به جنگ گرم بوضعی** ازجانب امپریالیزم کشانیده می‌شد، مسابقهٔ تسلیحاتی سرسام آور که پس از جنگ جهانی دوم ازجانب امپریالیزم بر بشر تحمیل گردید نیز بر مشکلات رشد سریع کشور شوراها افزوده است . ولی باوجود این همه ایجاد جامعهٔ رشد یافته **سوسیالیستی افتخار بزرگ نسل** های قرن حاضر شوروی می باشد. زیرا مردم مبارز و میهن دوست کشور شوراها بایك قهرمانی درخور ستایش و در شرایط پشتیبانی برادرانه مردمان صلح دوست جهان . مرحلهٔ ترمیم خرابی های جنگ و باز سازی اقتصاد شگوفان همه مشکلات را پشت سر نهادند و بتدریج وارد مرحلهٔ جدیدی شدند که همان مرحلهٔ رشد یافته سوسیالیزم رشد یافته می‌باشد. سوسیالیزم رشد یافته عبارت از مرحله است که نیروهای مولدو سرتاسر زیر بنا و رو بنای اجتماعی به سطح عالی تری از رشد وتکامل گام می نهد . اگر سوسیالیزم در آغاز پیدایش خویش بر روی ویرانه های جامعهٔ سرمایه داری ایجاد گشته وازین سبب آثار سرمایه ـ داری در عرصه های مختلف جامعهٔ سوسیالیستی تا مدتی نمودار بود. سوسیالیزم رشد یافته بر بنیاد مستحکم خود جامعهٔ سوسیالیستی بوجود می آید و در آن پایه های مادی وفنی گذار مستقیم به جامعهٔ کمونیستی پدیدار می گردد. در مرحلهٔ سوسیالیزم رشد یافته برتری های سوسیالیزم نسبت به نظام سرمایه داری بطور روشن‌تر، محسوس تر وملموس تر نشان داده می شود .

حال می پردازیم به بررسی مختصر بعضی جهات دیگر یکه جامعهٔ پیشرفته شوروی که درنتیجهٔ انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتوبر بمیان آمده است و به آن نایل آمده است .

یکی از بزرگترین دستآورد های انقلاب سترگ کارگری و دهقانی اکتوبر و دولت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی حل مسألهٔ ملی است . روسیهٔ تزاری کشوری بود کثیرالملهٔ. نظام استعمارگرواستثمارگر وجبار و مستبدتزاری حقوق تمام ملیت هارا غصب وآنها را به اسیر وبردهٔ خود مبدل نموده بود . بعد از پیروزی انقلاب کبیر اکتوبر حزب کمونیست تحت رهبری داهیانهٔ ولادیمیر ایلیچ لنین تئوری وسیاست ملی عمیقا علمی وانسانی را تدوین نمود که در جهان بنام ((حق تعین سرنوشت ملت ها)) وپاسیاست ملی لنینی شهرت یافته است . مطابق این تئوری و سیاست انسانی در کشور کثیر الملهٔ اتحاد جماهیر شوروی هرملتی در تشکیل دولت مستقل خود آزاد است . لذا به آن مللی که درتحت فشار تزاریزم دست وپا میزدند در شرایط حاکمیت دولت شوروی حق تعین سرنوشت

بصورت کامل داده شده است . از همین لحاظ سیاست درست لنینی حزب کمونست در مورد ملیت ها به نتایج مطلوب خود رسید. ملل روسیهٔ سابق با تحصیل حق حاکمیت ملی و تشکیل جمهوری‌های مستقل و یا خود مختار بصورت داوطلبانه و بر اساس برابری و همکاری برادرانه و رفیقانه درپایان سال ۱۹۲۲ دولت بزرگ اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی را بوجود آوردند . درینجا یك نکتهٔ مهم قابل تذکر است و آن اینکه اگر کسی پس از سال ۱۹۲۲کشور اتحاد جماهیرشوروی‌سوسیالیستی را ((روسیه شوروی)) می نامد مرتکب سهو می شود و یا اینکه قصدا مغالطه می نماید زیرا طوریکه در بالا تذکر دادیم کشور بزرگ اتحاد شوروی اکنون‌دارای پانزده جمهوریت متحدهٔ شوروی سوسیالیستی است که جمهوری فدراسیون روسیه یکی‌ازین‌جمهوریت هاست باید دانست که در داخل بعضی از جمهوریت های اتحاد شوروی چند جمهوری خود مختار ومناطق ملی نیز وجود دارد .

یکی دیگر از دست آورد های بزرگ انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتوبر در سیستم استعماری امپریالیستی ایجاد بحران است . در قدم اول باید گفت که حاصل عظیم این انقلاب برای مردمان تحت ستم واستعمار سیستم سابقهٔ تزاری این است که حلقه های استعمار و استبداد را از دست و پای خلقهای ساکن در آن مناطق شکستاند زیرا با پیروزی انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتوبر دولت استعمارگر تزار که دولت سرمایه‌ـ داران و ملاکان روسیه بود سرنگون شد وبجای آن نظام شوراها

مستقر شد . هکذا انقلاب کبیر اکتوبر که در تاریخ بشریت برای نخستین بار ریشهٔ ستم ملی و ستم طبقاتی را از بیخ و بن برکند، بااین کار خویش سرتاسر جهان‌را تحت تاثیر عظیم خود قرار داد . تحت تاثیر انقلاب اکتوبردربرخی ازکشورهای جهان انقلاب پرولتری بوقوع پیوست مانند آلمان و مجارستان، ودر عده‌ای از کشورها جنبش رهائی بخش ضد استعماری اوج بی سابقه ای گرفت و به آزادی سیاسی آنها منجر شد درین ردیف کشور ومردم قهرمان مادرپیشاپیش سایرخلق ها و ملل قرار داشت و آزادی سیاسی خویش را از قید استعمار امپریالیستی انگلیس در سال ۱۹۱۹ بدست آورد (کمتراز دو سال پس از پیروزی انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتوبر) همچنان چین،هندوستان، اندونیزیا، هند و چین ، ایران و ترکیه وغیره نیز درین صف یکی بعد از دیگر قرار گرفتند ولی باید متذکر شد که چون در آن هنگام حتی قبل از ختم جنگ جهانی دوم ، امپریالیزم واستعمار حکمرانان و فعالمایشاء جهان بودند واز همین رو جنبش های کارگری و ضد استعماری‌اکثرا با شکست مواجه می شد .

تاثیر مثبت و مستقیم انقلاب کبیر اکتوبر و پیشرفت های اتحاد شوروی وکسب قدرت اقتصادی و نظامی عظیم کشورشوراها بر افغانستان قهرمان کاملا مشهود و هویدا ست . کشور صلحدوست اتحاد شوروی‌باپیروی از اصول لنینی همزیستی مسالمت آمیز و روابط نیك با کلیه کشورهای جهان و مطابق وصایای رهبر‌مدبر **انقلاب ، مردم افغانستان را باکمك** **های اقتصادی ، فرهنگی و کلتوری** **خویش روز تاروز مساعدت های** **بی شایبه و بی غرض نموده است.** **از سال ۱۹۱۹ تا امروز که در حدود** **شصت و یکسال را در بر می‌گیرد** **صد ها پروژهٔ مثمر و پر فیض** **اقتصادی ، تخنیکی ، زراعتی و** **فرهنگی در کشور ما به کمك اتحاد** **شوروی احداث و مورد بهره برداری** **واقع شده است که این موضوع** **علاوه از آنکه به رشد اقتصادی** **کشور ما کمك نموده است محمل** **های مادی رشد شعور سیاسی و** **اجتماعی را نیز در کشور ما بمیان** **آورده است . هکذا از آغاز دوستی** **وحسن همجواری میان اتحادشوروی** **وافغانستان هزاران نفر از محصلین** **افغانی در پوهنتونها وآموزشگاه‌های** **اتحاد شوروی کسب علم و مهارت** **نموده ودر بازسازی استقلال** **کشور بحیث اشخاص فنی و مجرب** **داخل خدمت شده اند .**

پیروزی انقلاب شکوهمند ثور که به همه زدو بندهای‌نواستعماری ووابستگی کشور با امپریالیزم و ارتجاع خاتمه داد در روند دوستی افغان ، شوروی بابی تازه‌ای را کشود . سرنگونی دار و دستهٔ امین جاسوس ووارد شدن انقلاب ثور بمرحله نوین و تکاملی دوستی افغانستان واتحاد شوروی را نیز وارد مرحلهٔ نوین و تکاملی‌ساخت،

بقیه‌درصفحه۴۵

یک نظر خواهی همه جانبه از اقشار مختلف مردم پیرامون :

ارزشها و مایه های دوستی افغان و شوروی

پوهنمل عزیزالرحمن سعیدی رئیس پوهنتون کابل .

و اینک در آستانه تجلیل وبزرگداشت از شصتمین سال دوستی مباهات آمیز وپر ثمر افغان و شوروی ، دوستی ایکه علی الرغم همه جنجال های سیاسی و دروغپردازیهای دستگاههای خبری امپریالیزم جهانی همچنان شکوه آمیز و پر افتخار به استحکام خود میافزاید و با گسترد گی خوددر پهنای وسیع حیات اجتماعی هردو ملت هر روز و هر ساعت یادو خاطره تازه تری را از ارزش‌های همسایه گی نیک در بعد خاص صلح طلبی و آزادی خواهی درج جامعه تاریخ ساز ما میکند و اینک که این دوستی پر آوازه مدل و نمونه یی شده است درجهان که طنین آن در همه جا پیچیده است بگذار دشمنان هرچه میخواهند بگویند و هرچه میخواهند بکنند ، ماهم چنان بافریاد خود ، فریاد صلح خواهی و آزادی طلبی خود گوش امپریالیزم را کر میسازیم و چه بهتر که در این راه مقدس و پر ازاوج وفرو دوستی ار زنده وشصت ساله ، دوستی که هیچ زمان مردم مارا در تنگنای شرایط زمان تنها نگذاشته یار و مدد گار ما باشد .

ژوندون به خاطر انعکاس نظر مردم در این زمینه فقط نظر تنی چند از اقشار مختلف را به عنوان مشت نمونه خروار تبارز میدهد ، همین و بس .

* همین اکنون پنج هزار محصل افغان در شوروی درس میخوانند ،
*صدها کارآموز ومتخصص شوروی در رشته های مختلف علمی و صنعتی، پروژه های مارایاری میدهند و این یک نماد کوچک است از دوستی خدشه نا پذیر میان خلق‌های دو کشور .

* * *

*شا هراه سالنگ تا قرن های دیگر هم فریاد گویایی خواهد بود از همکاری های میان ملل و حسن همجواری و همسایه گی نیک .

* * *

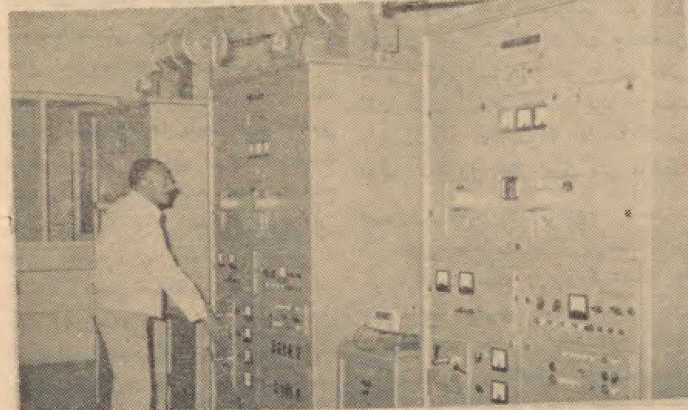
رئیس پوهنتون کابل در پاسخ نخستین پرسش در این زمینه که وی پس منظر دوستی عنعنوی مردم افغانستان و شوروی را درجریان دهه های که بر آن گذشته است چگونه به بررسی می‌گیرد وچه مقطعی را به‌عنوان نقطه عطف در آن مورد توجه بیشتر قرار می‌دهد ، میگوید :

باپیروزی انقلاب کبیر سوسیالیستی اکتبر یکهزار ونهصد و هفده که به رهبری حزب طراز نوین طبقه کارگر ، حزب بلشویک تحت رهنمود های داهیانه رهبر کبیر پرولتاریای جهان و.ی لنین درسرزمین پهناور روسیه صورت گرفت نه تنها به تسلط طبقاتی حاکم واستثمارگر واستبداد تزاری خاتمه داده شد وبرای نخستین بار در تاریخ زندگی انسان قدرت زحمتکشان در یک ششم حصه کره زمین بنیاد گذاری شد و شیوه تولید کهنه سرمایه داری و فیودالی به شیوه تولید سوسیالیستی مبدل گردید وصلح آزادی ، دموکراسی وخوشبختی واقعی برای توده های میلیونی خلق کثیر الملل شوروی تامین گردید ، بلکه تمام سیستم مناسبات بین‌المللی و روابط بین الدول از ریشه دگر گون گشت و راه برای جنبش انقلابی طبقه کارگر ونهضت آزادی بخش خلق های تحت ستم استعماربه سویه جهانی هموار گردید .

استحکام و نیرو مندی سریع قدرت سیاسی زحمتکشان در وجود شوراهای نمایندگان کارگران ، دهقانان، روشنفکران وسایر زحمتکشان و رشد انکشاف همه جانبه کشور بزرگ شوراها به رهبری و.ی لنین وامواج خروشان انقلاب کبیر اکتبر که از پهنای گهواره انقلاب به بیرونها جهید ، قصر های استبداد کهنه کار واستعمار کهن جهانی را در آسیا ، افریقا وامریکای لاتین سخت لرزاند ، حرکتها وجنبش‌های رهایی‌بخش‌ملی را بتاسی ازجهان بینی علمی واندیشه های مترقی دامن زد وبنیاد گذاشت ، روند تکامل تاریخی جهان‌بشریت چنین صفحه پر ارج و درخشانی را تاکنون بیادگار ننهاده است ،

این صفحه زرین تاریخی نوید زندگانی نوین و دگرگونی های عمیق سیاسی ، اجتماعی واقتصادی جامعه را بجهان وجهانیان، بخصوص به‌زحمتکشان وستمکشانی که در طی قرون متمادی زجرها و زخم‌های التیام ناپذیری را کشیده بودند اعلام نمود .

این ناقوس پرآوازه وتکان دهنده که کره زمین را از خواب غفلت بیدار ساخت . در گوشهای استعمار گران واستثمارگران در ساحات ملی و بین المللی ، بخصوص امپریالیزم اروپاوامریکای جهانخوار وانگلیس جهانگیر که آفتاب در سر زمین مستعمراتی وی غروب نمی‌کرد چنان طنین مرگبار وگیج کننده انداخت که بابهره گیری از آن عده زیادی ازکشورهای ملل آسیا ، افریقا وامریکای لاتین طلسم های شوم اسارت وبندگی را از گردن خود بدور افگندند و زنجیر های استعمار را از هم فرو ریختند که از جمله می توان نهضت های آزادی خواهی وقیام توده یی همچو قیام یکهزار ونهصد و نوزده خلق قهرمان افغانستان را علیه دژ استعمار امپریالیزم بریتانیا نامبرد . خلق دلیر و شرافتمند میهن عزیز مان افغانستان دراثر نبردهاوپیکار های خستگی ناپذیر و آزادی خواهانه خویش بابهره‌گیری از انقلاب کبیر اکتوبرتوانستند که پاشنه های آهنین استعمار کهنه کار بریتانیا را در سال یکهزار و نهصدونوزده درین منطقه آسیا پیش از همه کشور های آسیایی از هم فرو پاشند و حلقه های شوم

دستگاه مخابره یکه توت که زیرنظرانجنیران ومتخصصین کشورشوراها اعمارگردیده است.

مکروریان هاکه تاهنوز نیز اعمار آنها ادامه دارد نوع دیگری ازهمکاری های همه جانبه‌کشور شورا هاست .

استعمار واسارت را از دست و پای خویش بدور افگند و استقــلال سیاسی خـویش را ازچنگال دیواستعمار وغول سرمایه کما یی کنند بعدازهمان پیروزیقیام ملی یکهزار و نهصد ونوزده خلقهای غیور و با شها مت افغانستان بر ا مپر یالیزم استعمار گر و جهانخوار بریتانیا ست کـه روابط دوستانه وهمه‌جانبه‌سیاسی ، اقتصادی وفرهنگی بین افغانستان و کشور همسایه بزرگ مـــان اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به اساس حسن همجواری ، برابری حقوق و ا حترام متقابل بر قرار گردیدکه‌ازآنزمان تا ا مـروز مدت شصت ســال سپری شده است .

* می توانیددراین مورد معلومات دهیـــد که‌بعد از پیروزی قیام ملی‌نونزده صدونوزده مردم افغانستان کشور شو را ها بـرای استحکام بنیاد آزادی کشور ما در رشـــد اقتصاد ملی چه کمك هایی رابه از جـــام آورد این امداد درچه شرایطی داده شد و تاثیرات آن‌درزیر بنا ی اقتصاد کشورچگونه به بررسی می آید ؟

** در اولین وهله قیام مسلحانه خلق دلیر افغانستان علیه استعمار گران ا نگلیس‌مورد پشتیبانی عام و تام جمهوری‌جوان شوروی قرار گرفت ، اتحاد شوروی نخستین‌کشوری بود که استقلال افغانستان را به رسمیت شناخت و ضمن انجام وظایف انترناسیو ــ نالیستی‌خویش ازهیچگونه کمك‌های مادی و معنوی برای احرازاستقلال افغا نستا ن و تحکیــم و استواری آن دریــغ نورزیـد ودر اولین سالهای پس از استر داداستقلال کشورما جمهوری جوان شورویك میلیو ن روبل طلا ، چند فروند طیاره ، پنج هزار قبضه تفنگچه باذخیره لازم مهمات و نیـــز ساختمان فابر یکه باروت سازی، مکـــتب هوانوردی ، اعزام متخصصان فنی و غیره، بصورت کمك بلا عوض مساعدت‌نمود تـــا افغانستان بتواند خود به پا ایستد واز استقلال خویش‌دربرابر مداخلات و تجاوزات ارتجاع داخلی و خارجی دفاع نماید ، واضح است که این امر دراستحکام ا ستقلال و آزادی کشور ما ، تقویت موضع افغانستان درعرصه بین‌المللی ، عقیم سا ختن نقشه های سیاه استعمار گران بریتانیا وافزایش علاقمندی خلق ما نسبت‌به‌خلق‌شوروی سـهـم بزرگی داشت .

* نخستین قرارداد رسمی میان افغانستان واتحاد جماهیرشوروی در چه سالی و درکدام زمینه به امضاء رسید واین قرار داد ازنظر دیپلماسی واجد چه ارزشهایی بود ؟

** نخستین قرارداد دوستی میان کشور ما وشوروی در ۲۸فبروری سال ۱۹۲۱ به‌امضاء رسید اما در محدوده روابط د پلوماسی‌محدود نماند ، بلکه باابعاد و سیعتر گسترش یافت وشکل همکاری برادرانه سیاسی ، اقتصادی وفرهنگی بین‌دوکشور را بخود گر فــت . بعد از آن نیز در مراحل مختلف قرار داد ها ومعاهدات متعدد دیگری نیز به ا مضاء رسید که براساس آن کمکها ومسا عدتهای بی غرضانه سیاسی، اقتصادی ، تخنیکی و فرهنگی از طرف کشور بزرگ شو را هـا به افغانستان صورت گرفته‌است که‌ازیکطرف این کمکها به صورت مستقیم و بسیــا ر محسوس در رشد و بیداری همه جـــانبه مردم و کشور ما تاثیر عمیق، وسیــع ، گسترده وانکار ناپذیر داشته و دارد و از طرف دیگر هرکدام آن خشت های مستحکمی است که بنای‌استوار این دوستی عنعنو ی وخدشه ناپذیر را که اساس آنرا و.ی.لنین تهداب گذاری نموده استوار تر و مستحکم‌تر ساخته است .

* بصورت یك‌کل مهمترین بخش های‌امداد شوروی از آغاز تا اکنون از نظر شمادرچه مواردی خلاصه می‌گردد؟

** باید توجه داشت‌که این امداد به حدی فراوان و متنوع است که بر شمردن همه‌آن دراین صحبت ممکن نمی باشد کشور بزرگ شوراها علی الرغم مغایرت رژیم های د و کشور واینکه ظاهر و داود به حیث نماینده های کشور های امپریالیستی در راس رژیم های مستبد سلطنتی قرار داشتند بر مبنای سیاست لینینی خود همیشه دست د وستی ویاری را به سوی مردم ا فغا نستان د راز کرده و باصبر و شکیبایی با نظر داشت اصول احترام به استقلال وحاکمیت ملی آنرا دوام داده است مهمترین امداد و کـریـدت های شوروی را برای افغانستان در ز مینه های اقتصادی ، تخنیکی ، فر هنگی ودفاعی دراین موارد می توان خلاصه ساخت :

اول درسکتورزراعتی ، آبیاری ومالداری :

۱ـ پرو ژه انکشاف کانال ننگر هار ، کارهای ساختمانی این پروژه در ماه جدی ۱۳۳۹ آغاز گردید و تا سال ۱۳۴۳بهمکاری مشترك متخصصان افغان و شوروی تکمیـــل گردید .

۲ـ ایجاد فارم غازی آباد در سا حـــه ۲۹۰۰ر۰ هکتار زمین .

۳ـ فارم مکانیزه دو لتی هده .

۴ـ فابریکه پرو سس زیتون جلال آباد .

۵ـ پروژه صحت حیوانی و مبارزه‌باآفات زراعتی .

۶ـ پروژه آبیاری کوکچه سفلی .

۷ـ پروژه های بند ذخیـره کیله گـــی وبند سرده .

۸ـ معاونت رایگان ده هزار تن کـــود کیمیاوی ، پنج هزار تن تخم بذری ا صلاح شده گندم ودو هزار تن تخم ا صلاح شده بذری پخته در سال ۱۳۵۹ .

دوم در سکتور معادن

۱ـ پروژه تفحصات نفت و گاز شمـــال وحفر چا ههای استخراجی .

۲ـ پروژه لین دو م گاز «لوتیك» .

۳ـ کا مپلکس صنعتی نفت شمال .

ـ تجهیزا و مبا حثمان پروژه گـــاز

۵ـ پروژه سروی معادن .

۶ـ لابر اتوار کمپلکس تجزیه مواد مفیده جامد معدنی .

۷ـ پروژه کمپلکس استخراج مس عینك.

۸ـ پروژه کمپلکس استخراج وغنی سازی بیرایت سنگسیلان .

لطفا ورق بزنید

در ساحهٔ زراعت نیز همکاری های کشوردوست شوروی قابل وصف است ، چنانچه فارم غازی‌آبادنمونه خوبی ازین همکاری‌هاست.

۹- پروژه نقشه برداری صفحات شمال کشور .

سوم - در سکتور برق و انرژی :

۱- پروژه بندبرق نغلو ودرونته .

۲- نصب استیشن ۲٤۰ کیلوات در مزار شریف .

۳- شبکه بلخ و مزار شریف.

٤-اسکیم مرکز .

لیـن سرحد شوروی - کنـدز پروژه جدید» .

چهـارم - سکتور صنایـع - ارزاق و انحصارات دولتی :

۱- پروژه مو نتاژ توربین چهارم ودیگ بخار .

۲- فابریکه جدید کود کیمیاوی مـزار شریف .

۳- فابریکه نساجی چاریکار و فا بریکه رنگ آ میزی چاریکار .

٤- پروژه جن و پرس بلخ .

٥- پروژه جن و پرس تخار .

٦- چندین پروژه ایجاد فابریکـه هـای ساجی .

۷- پروژه فابریکه کار خانجات جنگلك.

۸- پروژه مونتاژ مو تر های ز یـل یکصدو سی .

۹- ذخیره مواد نفتی د شت سقایه‌لوگر، ذخیره مواد نفتی شهر کندهار ، پروژه های مواد نفتی شهر های هرات و گردیز .

۱۰- سیلوی مر کزی کابل ، پلخمری، مزار شریف وهرات و پروژه های آ سیای مزار شریف ، هرات و پلخمری .

پنجم - سکتور خدمات اجتماعی :

الف در ساحه صحت عا مه :

۱- پروژه شفا خانه چار صد بستر اردو در کابل.

۲- پروژه شفا خانه دو صد بستر د ر کندز .

۳ پروژه بانك خون در کابل .

٤- پروژه بیمه مامورین در کابل .

٥- پروژه مجا دله ملاریا .

ب- در ساحه ساختمان .

۱- فابریکه خانه سازی کابل .

۲- پروژه انستیتوت پولی تخنیك کابل .

۳- پروژ های تخنیکم جنگلك کابل و مزار شریف .

٤- پروژه شفا خانه چار صد بستراردو.

٥- مطبعه وزارت دفاع ملی .

٦- پ ولیکلینیك ار دو .

۷- پروژه سا ختمانهای و زا رت دفاع ملی .

۸- پرو ژه و ر کشاپ های وزارت دفاع ملی .

۹- تعدیل فابریکه خانه سازی .

۱۰- پروژه سا ختمانی میدان هـوا یی بین المللی کابل و شش میدان هوایی د ر ولایات کشور .

۱۱- پروژه سا ختمان پل حیر تان -بندر حیرتان - شیرخان و تور غندی .

۱۲- پروژه سا ختمانی شاهراه‌سالنگ و صدها کیلو متر شا هراه اسفلت شده در سایر مناطق کشور .

۱۳- پروژه مطالعات ، تو سعه و تجدید وتجهیز سا ختمان میدان هوایی بین المللی کابل .

ج- در ساحه مخابرات ، ترا نسپو ر ت وتوریزم .

۱- چندین پروژه در ساحه مخا برات وتمدید لین تیلفون وایجاد شبکه تیلگراف درپروژه لین چینل مزار شریف - حیرتان فاصله‌**هشتاد کیلو متر، پروژه‌**مایکرویف کابل- مزار تاسر حد شوروی، پـرو ژه تجهیزات و سا مان آلات برای استیشن‌قمر مصنوعی مخابراتی مارسل و غیره

۲- شرکت مختلط ترانسپورتی وبارچالانی افسوتر .

۳- پروژه و تجهیز تخنیکی سه صـد استیشن هوا شنا سی در نقاط مـختلف کشور .

علاوه از همه ،اینها اتحاد شوروی معـادل ده ها پروژه ثمر بخش‌دیگر درزمینه‌های‌مختلف به کشور عزیزما افغانستان همکاری نموده ومی نماید که همه و همه به خاطر تقویت سکتور دولتی و تحکیم زیر بنای اقتصادی جامعه مـا صورت می گیرد • هم چنان در جریان شصت ودوسال دوستی خدشه ناپذیر بین افغا نستان واتحاد شوروی ، مناسبات فرهنگی و کلتوری نیز به نفع خلق های دو کشور به طورمطلوب گسترش یافته وروز بروز گسترده تر مـی گردد •

• شما تقریبا فهرست کاملی ازچگونگی و نحو امداد کشور دوست شوروی را به افغا- نستان در جریان چند دهه بر شمردید• ولی آیا امکان دارد از چگونگی آغاز این کمکهاو زمان آن چیزی بگویید ، منظور این است که برای نخستین بار این همکاری هااز چه زمانی به آغاز گرفته شد ؟

•• بسیار مشکل است که آغازجریـان همکاری میان دو کشور به گونه مستند تعیین گردد • ممکن است این‌همکاری در سال ۱۹۲۱ زمانیکه کار کنان کنسولگری عمومی اتحـاد شوروی در شهر هرات‌اولین فلم مستندانقلابی رانشان دادند آغاز گردیده باشد و یا زمانی که تماشا گران شوروی در پرده های سینما زندگی سالهای بیست مردم افغانستان رادیدند که‌توسط «نالیتونی» اولین فلمبر دار شوروی در نتیجه باز دیدش از کشور ما تهیه شده بودویا تسلیمی اولین دستگاه مخابـره در سال ۱۹۲۰ به عنوان‌دوستی در اختیار حکومت وقت افغانستان و اعزام یك گروپ متخصصین شوروی را برای تعلیم و تربیه جوانان افغا- نستان در رشته مخابره میتوان آغاز همکاری شمرد •

• شما در فهرستی که از انواع کمك های شوروی در سکتور های‌مختلف به بیان آوردید تقریبا هیچ اشاره‌یی‌به مسایل فرهنگی نکردید درحالیکه به‌ارتباط وظیفه کنونی باید ارائـه معلومات در این زمینه اولیت میدارید • منظور این است که شما به سمت‌رئیس پوهنتون کابل نظر تان در باره نحوه همکاری های فرهنگی افغانستان و شوروی چه می‌باشد ؟

•• به صراحت میتوان ادعا کرد که کمکهای بلاعوض و کریدت های دوستانه کشور کبیر شورا ها در ساحه فرهنگی نیز به کشور مـا خیلی وسیع ، گسترده وارزنده بوده و در انکشاف سیستم تعلیم‌وتربیه رشد و شگوفایی علم و فرهنگ ، تربیه کدر های فنی و تخنیکی حفظ آثار باستانی ، تشویق هنر و هنرمندان در کشور و بیداری شعور اجتماعی مـردم، بخصوص روشنفکران ما نقش قابل ملاحظه‌یی داشته ودارد • طی مدت فاصله میان‌استرداد آزادی کشور تاکنون قرار داد های متعـدد همکاری علمی ، فرهنگی و کلتوری میان دو کشور دوست و برادر منعقد گردیده که بـر اساس آن همکاری‌بین‌موسسات علمی، فرهنگی هنری و ورزشی دو کشور و تبادل استادان، هیات هاو گروههای نویسندگان‌وزور نالیستان هنر مندان ، تدویر سیمینار هاو کنفرانس‌ها، تاسیس نمایشگاهها ی علمی‌وهنری ، تشویق وایجاد تاسیسات گرزندوی ، تاسیس موسسات تعلیمی ، تبادل کتب و نشرات مطبوع، دادو ستد فلم های هنری و مستند، همکاری درساحه باستانشناسی و موزیم و غیره بیش از پیش مستحکم و گسترده گردیده است• اتحادجماهیر شوروی سوسیا لیستی در ساحه تعلیم و تربیه نسل جوان ، آماده ساختن کدر ها و پرسونل علمی ، فنی و تخنیکی کشور ما سهم بزرگ داشته و در ین راه همیشه از هیچگونه همکاری های علمی و تخنیکی خویش دریغ نکرده‌است بهترین نمونه این نوع کمك های بی شایبـه تاسیس انستیتوت پولی تخنیك کابل، تخنیکم

نفت وگاز شبرغان که تحت نظر انجنیران‌اتحاد جماهیر شوروی اعمار گردیده است .

شفاخانه چهارصد بستر اردو که به کمك کشور دوست اتحاد جماهیر شوروی اعمار گردیده است .

نفت و گاز مزار شریف و تخنیکم جنگلك کابل میباشد که به کمك بلاعوض اتحاد شوروی در افغانستان اعمار گردیده و با عصری ترین سامان ووسایل لابراتواری و مواد ووسایل درسی مجهز می باشد ، اتحاد شوروی بهترین پرسونل علمی و استادان خود را غرض همکاری باین موسسات تعلیمی اعزام می نماید وبا استادان داخلی ما دوش به دوش‌در تربیه کدر هاو متخصصان ماهر در رشته های مختلف همکاری می نمایند.

انستیتوت پولی تخنیك کابل که دارای امکانات وظرفیت سه هزاروپنجصد نفر محصل می‌باشد در پهلوی پوهنتون کابل و سایر موسسات تحصیلات عالی و مسلکی کشوردر تعلیم و تربیه سالم‌نسل‌جوان و رشد استعداد های آنها ، در راه پخش و توسعه عالی ترین پدیده هاودست آورد های علمی و تخنیکی ودر راه پخش و شگوفایی اندیشه هاو افکار عالی ومترقی عصرمابه خاطر تامین کدر های علمی وفنی متناسب به نیازمندی های تکامل اقتصادی جامعه و به خاطر اعمار جامعه نوین پیشرفته و مترقی در کشور عزیز ما افغانستان فعالیت ثمر بخش نموده و در این ساحه سهم ارزنده داشته و دارد .

امروز انستیتوت پو لی تخنیك کابل یگانه موسسه تحصیلات عالی کشور است که در آن به کمکهای همه جانبه‌کشوردوست و برادرمان اتحاد شوروی کدر ها و پر سونل در رشته های مختلف علمی و تخنیکی به سویه ماستری تربیه می شوند وبرای اولین دفعه تعداد پانزده نفر از کدر های جوان‌پروگرام «دکتورا» رانیز تعقیب می کنند .

هم چنین اتحاد شوروی با پو هنتون کابل پوهنتون ننگرهار ، انستیتوت تعلیمات عالی طبی و سایر موسسات تعلیمی‌کشور در قسمت استادان، کتب و مواد درسی،سامان و وسایل لابراتواری نیز کمکهای چشمگیری نموده و برای استادان و کدر های علمی موسسات تحصیلات عالی و مسلکی‌کشور زمینه تحصیلات عالی و بلند بردن سویه علمی‌وکسب معلومات‌جوان افغانی پس‌از تکمیل دوره تحصیل در درباره دست آورد های جدید علمی و تخنیکی فراهم ساخته است .

براساس قرار دادهای علمی و فرهنگی بین دوکشور دوست و برادر همه ساله تعداد زیاد جوانان کشور مادر رشته های گوناگون‌جهت تحصیلات عالی و مسلکی به اتحاد شو رو ی اعزام می گردند ، در تمام پو هنتون هاو انستیتوت های‌اتحادشوروی برای آنها امکانات فراوان وزمینه خوب تحصیل فراهم می گردد همین اکنون در حدود پنج هزار محصل جوان مادر موسسات مختلف تحصیلات عالی ومسلکی اتحاد شوروی مصروف تحصیل می باشند .

طی مدت گذشته هزاران کدر فنی و علمی در ساحات مختلف مورد نیاز کشور ماچه در داخل کشور به کمك اتحاد شوروی و چه در خود اتحاد شوروی تربیه شده اند، محصلان اتحاد شوروی نه تنها مهارت تخصصی بلکه روحیه وطنپرستی و خدمت به خلق زحمتکش واندیشه های نجات بخش توده هاو ساختمان جامعه نوین رانیز با خود به کشور آوردند و امروز دوشادوش سایر هموطنان خود در ین راه کار و پیکار می نمایند .

* به نظر شما انقلاب ثور و بخصوص مرحله نوین آن در بسط و توسعه مناسبات دوستانه میان دو کشور چه نقش و اثری داشته است .

** مناسبات دوستی بین دو کشور همسایهٔ نیك افغان و شوروی با پیروزی انقلاب هستی آفرین ثور تحکیم و تعمیق یافته و وارد مرحله نوینی در تکامل خود گردیده است، سرحددو کشور همسایه نیك که همیشه سر حد‌صلح بوده به سر حد دوستی برادرانه تبدیل گشته وکمك های برادرانه‌اتحادشوروی به افغانستان انقلابی در ساحات سیاسی ، اقتصادی ،علمی فرهنگی و نظامی استحکام و توسعه دست‌آورد های انقلاب ملی و دموکراتیك ثور، مبارزه به‌خاطر سر کوبی ضد انقلاب ، خنثی ساختن توطئه هاومداخلات ارتجاع منطقه و امپریالیزم ودر راس امپریا لیزم امریکا و شونیزم عظمت طلب چین علیه افغانستان انقلابی وسا ختمان جامعه نوین و متر قی در کشور بیش از پیش افزایش یافت ودر نتیجه دوستی تاریخی و عنعنوی دو کشور را شکست ناپذیر ساخت، چنانچه انعقاد پیمان دوستی ، همکاری وحسن همجواری مورخ پنج دسامبر ۱۹۷۸ بین دو کشور که در تاریخ مناسبات دو ستانه افغان شوروی اهمیت بخصوصی دارد .

حفظ و حراست استقلال ملی ، تحکیم‌دست آورد های انقلاب شکوهمند ثور ، طرد مداخلات خارجی ، پیروزی و ترقی روز افزون خلق قهرمان و با شهامت افغانستان را باز هم مطمئن تر تضمین کرد ، بر اساس همین معاهده بودکه قطعات محدود نظامی کشور دوست و برادر مان اتحاد شوروی سوسیا لیستی دراثر خواست دولت جمهوری دموکراتیك افغا نستان جهت دفع تجاوز و حملات دشمنانه ارتجاع منطقه و امپریا لیزم جهانخوار به کشور ما آمدند و قهرمانانه مارا در امر دفاع از میهن وانقلاب ما کمك نمودند و استقلال‌و حاکمیت ملی کشور مارا تحکیم بخشیدند. و همچنان زمانیکه انقلاب حماسه آفرین ثور وارد مرحله نوین تکاملی خویش گردید دوستی بین افغانستان و دوست دیرینه اتحاد شوروی به‌صد هاو هزار ان رشته گره خوردو با سفرتاریخی که رفیق ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغا نستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیك افغا نستان به کشور شوروی نمودند روابط عنعنوی دوستی و برادری و حسن همجواری بیش از پیش مستحکم گردید وباامضاء معاهدات و موافقت نامه همه جانبه

میان نمایندگان با صلا حیت دو کشور دوست افغانسان و اتحاد شوروی‌چشم جهان امپریالیزم را خون آلود ساخت و این معاهده‌همچو آتش سوزانی بودکه بر خرمن جهان جنگ‌جو سرمایه افتید و جهان امپریا لیزم رابه سویه بین المللی نا آرام ساخت .

از رئیس پوهنتون کابل به خاطر این‌گفت وشنودش تشکر می کنم و به سراغ چند تن‌از خانم های روشنفکر و کارگران در موسسات تعلیمی وکارگری میروم .

لطفا ورق بزنید

کانال درونته یکی دیگر ازنمونهٔ همکاری‌های کشور دوست شوروی .

ترمینل میدان هوایی که به همکاری کشوردوست ما آباد گردیده است .

هادیه ننگرهاری‌خانم جوان‌وروشن اندیشی است که به سمت معلم در مکتب ابتدایی‌محمد نعیم شهید پلچرخی ایفای خدمت می کند .

وی در پا سخ به یك سوال دراین زمینه که وی روابط دوستی عنعنوی میان دو کشور همسایه نیك افغا نستان و شوروی را چگونه توجیه می کند ، می گوید :

** مروری هر چند کوتاه و شتابنده به چگونگی روابط دوستانه و برادرانه مردم افغانستان‌وشوروی نشان‌دهندهٔ این‌واقعیت‌است‌که این دوستی بی شایبه ، خدشه ناپذیر وخلل ناپذیر بوده و پایه های آن در جریان ده‌ها سال احترام متقابل‌وحسن همجواری استحکام روز افزون یافته است .

هادیه

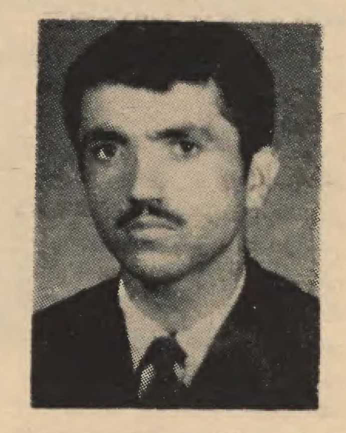
کشور کبیر شورا ها در هر مقطع تاریخ وبرش زمانی ودر هر اوضاع و احوال سیاسی ثابت ساخته است که به عنوان یك دوست دیرینه و ثابت قدم یار و مدد گار مردم افغانستان بوده و می باشد که این روش سیاسی از اهداف عالی و انسانی واز صلح طلبی و ضدیت باجنگ ورویهٔ خصمانه‌باسلب آزادی‌از ملت هاو ملیت ها مایه می گیرد که همیشه بعدازپیروزی انقلاب اکتوبر بارهبری داهیانه رهبر کبیر کارگران جهان به وسیله دولت شوروی پیش برده شده و می شود .

وی ابراز نظر می کند که :

مردم افغانستان اینك به نیکی دوست را از دشمن باز می شناسند و به همین دلیل به امداد بزرگ و بلاعوض شوروی در ساحه‌های فرهنگی ، اقتصادی ، اجتماعی و نظامی که‌به خصوص بعد ازپیروزی مرحله نوین تکاملی انقلاب ثور با گستردگی و پهنای بیشتر به عمل میا ید ارج فراوان می گذارند و میدانند امپریا لیزم جهانخوار و در راس امپریالیزم امریکا به کمك شیونیزم چین و دیگر وابسته گان خود می کوشند مانع سازندگی جامعه نوین افغانی و رفاه اجتماعی مردم افغانستان گردند ودر این شرایط که ارتجاع داخلی و خارجی با تمام قوای خود می‌کوشدتا انقلاب رابه عقب بر گرداند دوستی بی شایبه همسایه بزرگ شمالی مابه عنوان یك پشتوانه قوی و قابل اعتماد و اطمینان در خنثی‌ساختن فعالیت های ضد انقلاب نقش مؤثر و ارزنده دارد .

وی می گوید :

به عقیده من در این شرایط خاص وظیفه‌هر فرداین کشور است که در شناساندن دوستان ودشمنان ملی ما به مردم نقش اساسی داشته باشند تاباز هم باوحدت زنجیری مردم ما شکست امپریا لیزم در این منطقه جهان قطعی ترگردد و صلح و آرامش و شگوفایی جامعه سریعتر عملی گردد .

غلام دستگیر کارگر

• • •

غلام دستگیر کارگر شعبه صحافی مطبعه تعلیم و تربیه که بیش از هفده سال است‌به عنوان کار گری پر تلاش مصروف خدمت‌است وکار و کوشش را یکی از اساسی ترین علل خوشبختی میداند در پا سخ به این پرسش‌که وی پیرامون سوابق تاریخی دوستی بی شایبه افغانستان و همسایه شمالی اش کشور کبیر شورا ها چه معلوماتی دارد ، می گوید :

** این دوستی بی شایبه و صاد قانه‌و خالی از هر گونه ریاو تزویر سیاسی ریشه های بس عمیق و استوار دارد . دولت کبیر شورا ها به اساس پیروی ازرهبری خردمندانهٔ لینن کبیر که برای اولین بار آرمان بدست داشتن قدرت سیاسی کار گران را تحقق بخشید و با به پیروزی رساندن انقلاب کبیر اکتوبر صلح عادلانه و تامین عدالت واقعی را درمیان ملیت های روسیه آن وقت به عمل آورد. از همان آغاز پیروزی سیاست حمایت ازجنبش های دموکراتیك و ضد امپریا لیستی صلح خواهی وعدم مداخله در امور داخلی کشور های دیگر و کمك به رشد و شگوفایی فرهنگی و اجتماعی کشور های از انکشاف دور نگهداشته شده رابه عنوان پایه های سیاست خارجی کشور شورا ها به پذیرش گرفت و بر همین اساس‌اززمان جنبش رهایی بخش مردم افغا نستان علیه امپراطوری بریتانیا تا اکنون از هیچ کمك و مددی در راه به ثمر رساندن این اهداف مضایقه‌نکرده است .

کشور کبیر شورا ها نخستین کشوری‌بود که استرداد آزادی افغا نستان رابه رسمیت شناخت ودر آن زمان که امپریا لیزم جهانی باتمام قوا می کوشید کشور مارا در محاصره اقتصادی نگه دارد و به این ترتیب از رشدو بالندگی جامعه آزادی خواه ما جلو گیری کند باامداد بلاعوض خوددرساحات‌اقتصادی ،فرهنگی واجتماعی از آزادی واقعی کشور ما حمایت کرد .

هم چنین در جریان بیش از شصت سال این کشور با چنان صداقتی در امر نو سازی کشور ما حصه گرفت و با الخصوص بعداز پیروزي انقلاب ثور و خاصتا مرحله نوین تکاملی انقلاب چنان ساحه این همکاری های سود مند و با ارزش را گسترش داد که اینك فردفرد کشور ماآز خرد تا بزرگ واز زن‌تا مرد و پیر و جوان به‌این دوستی میبالندو آنرا گرامی میدارند .

ناتمام

قدرت

دوستی

پیروزی انقلاب کبیر اکتوبر بسان چر خش عظیمی بود در حیات زحمتکشان شوروی و جهان که سیمای جهان را به نفع صلح و آزادی ،ترقی و دمو کراسی و زوال و زیان ارتجاع ، استبداد و امپریالیزم تغییر بخشیده نخستین دولت کارگری و مترقی را بروی سیاره‌ما بوجود آورد .

بعد از استقرار حا کمیت زحمتکشان در کشور شورا ها در ۲۸ فبروری ۱۹۱۹ هنگا میکه امیر امان اله خان پادشاه تر قیخواه افغا نستان استقلال کشور ما را اعلام داشت ، اتحاد جماهیر شوروی او لین کشوری بود که استقلال افغا نستان را بر سمیت شناخت و اساس دوستی دیرین افغان و شوروی پی ریزی گردید .

اعلیحضرت امان اله خان پادشاه فقید افغا نستان طی پیامی عنوانی رهبر محبوب زحمتکشان جهان و رئیس دولت شورا ها چنین اظهار داشت :

((از آنجا که شما حضرت‌دوست محبوب و بزرگ من رئیس جمهور کشور معظم روسیه به اتفاق دیگر رفقای خود دوستان بشریت وظیفه پر افتخار شرافتمندانه مراقبت از صلح و آسایش را به عهده گرفته اید من خوشو قتم از اینکه برای اولین بار از جانب ملت تر قیخواه افغا نستان پیام دوستانه واقعی کشور مستقل و آزاد افغا نستان را ارسال می دارم)) .

رهبر خرد مند زحمتکشان جهان بجواب چنین نوشت :

((ما از ارادهٔ اعلیحضرت شماکه می خواهند مناسبات مرغوب باخلق روسیه تاسیس نمایند استقبال می کنیم و خواهش می کنم که نمایندهٔ دایمی خویش را در مسکو تعیین کنید .))

۲۸ فبر وری ۱۹۲۱ روز پر ارجی بود در تاریخ میهن ما و کشور شورا ها ، چه درست در همین روز تاریخی بود که معاهده دوستی بین افغا نستان و کشور شورا ها عقد گردیده زمینه دوستی ، همکاری و برادری بین خلقهای هردو کشور همسایه فراهم گردید .

ژوندون

شصت ساله و آزمون شده

از آن تاریخ به بعد اتحاد شوروی به بزرگترین پشتوانه و تکیه گاه نیرومند مردم ما در دفاع از حاکمیت ملی ، استقلال ملی و تمامیت ارضی و آبادی و شگو فانی کشور مبدل گردیده از هیچگونه مساعدت و همکاری سیاسی ، اقتصادی ، علمی فرهنگی و تخنیکی در برابر مردم ما دریغ نورزیده است از همین جهت است که مردم ، حق دارند سرحد بین افغانستان و کشور شوراها را سرحد صلح ، دوستی وهمکاری بنامند و از مساعدت های بی‌شایبه و بی آلایشانه برادران شوروی خویش با قدر دانی و سپاسگذاری یاد آوری نمایند .

بعد از پیروزی انقلاب نجات بخش ثور این ادامه انقلاب کبیر اکتوبر که به ارادهٔ و حمایت خلق زحمتکش کشور در تحت رهبری حزب دموکراتیک خلق افغانستان ((پیشس آهنگ طبقه کارگر و تمام زحمتکشان کشور)) توسط افسران دلیر و سر بازان شجاع ما به پیروزی انجامید و زحمتکشان عذاب دیده و مستضعف ما راه ساختمان جامعهٔ عادلانه نوین فارغ از استثمار فرد از فرد را در پیش گرفتند کشور بزرگ صلح جهان اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی پیروزی انقلاب ملی و دموکراتیک مردم ما را گرامی داشته همبستگی کامل خود را با انقلاب زحمتکشان افغانستان ابراز داشت ، ولی سازمان جهنمی جاسوسی ایالات متحدهٔ امریکا (سیا) با رو یکار نمودن صدیق ترین چاکر خود حفیظ اله امین و باند جنایتکار وی همانسا نکه می خواست انقلاب شکوهمند ثور را از مسیر اصولی آن به بیراهه سوق دهد به همدستی ارتجاع بین المللی ، هژمونیزم مرتد چین و نظامیگران پاکستان و معامله گران مصری سعی نمود تا دوستی و همبستگی عنعنوی و نیم قرنه مردم افغانستان و اتحاد شوروی راکه بر اساس اصول حسن همجواری ، صلح ، آزادی و همزیستی مسالمت آمیز استوار است خدشه دار سازد و دوستی دیرینهٔ ما را که با گذشت چندین دهه پیروز مندانه از بوته آزمایشس بدر آمده است برهم زند ، مگر از آن جاییکه این دوستی صادقانه و خالصانه از اعماق قلوب مردم ما و کشور شوراها منشاء گرفته است و در دلهای مردمان هردو کشور سخت جای دارد تلاش های مذبوحانه ارتجاع و امپریالیزم بی اثر می ماند و دوستی و همکاری افغان و شوروی مستحکمتر می گردد .

مردم ما و جهانیان شاهد آن بودند که امپریالیزم جهانخوار امریکا هژمونیزم مرتد چین ارتجاع منطقه و بین المللی که پیروزی های پیگیر و چشمگیر انقلاب نجات بخش ثور مردم افغانستان را خار چشم خود می دانند و آنرا زنگ خطر تازه یی . بر مرگ و نابودی ابدی خویشس می شمارند در صدد آن بر آمد ند تا با براه انداختن توطئه ها و دسیسه های مختلف افغانستان آزاد ، سر بلند،مستقل و انقلابی را از روی نقشه سیاسی جهان بردارند و انقلاب آزادی‌بخشس و مردم قهرمان افغانستان را به شکست و نابودی بکشانند . ولی مردم آزاده و انقلابی ما بادرك‌ماهیت کثیف این توطئه ها و دسایس خاینانه با هوشیاری کامل به سر وقت مردم میهن و انقلاب خود رسیدند و طرح ها و نقشه های خاینانهٔ ارتجاع و امپریالیزم راکه علیه میهن ، مردم و انقلاب‌دورانساز ما طرح گردیده بود نقش بر آب گر دانیده انقلاب و میهن عزیز خویشس را از ورطهٔ هلاکت وبربادی نجات بخشیدند .

در این جا دوستان بین المللی ما آرام نه‌نشستند و مردم ما را در امر طرد و دفع تجاوزات خارجی و جنگ اعلام ناشدهٔ ارتجاعی و امپریالیستی تنها نگذاشتند و کشور دوست اتحاد شوروی بر اساس معاهده دوستی منعقده قوس سال ۱۳۵۷ میان هردو کشور و مطابق به حکم مادهٔ (۵۱) منشور ملل متحد با اعزام قطعات محدود نظامی خود بنا به در خواست حزب و دولت جمهوری دموکراتیک افغانستان بیدر نگ بیاری ما شتافتند و در حساس ترین لحظات تاریخی رسالت بزرگ انترناسیونالیستی و حسن همجواری خویشس را در برابر مردم و میهن ما اداء نمودند .

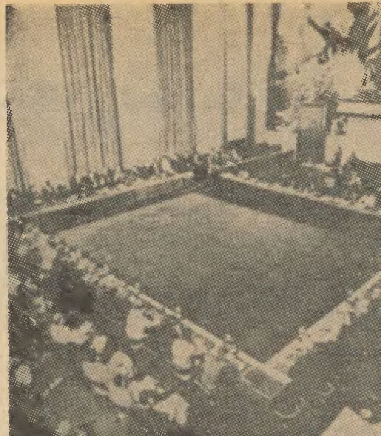
بعد از سقوط مر گبار استبداد امین و پیروزی مرحله جدید وتکاملی انقلاب شکوهمند ثور ساحهٔ،دوستی و همکاری بین اتحاد شوروی و افغانستان ابعاد گسترده تری‌را بخود گرفت و باوجود تبلیغات خاینانه و پرو پاگند های زهر آگین دشمنان هردو کشور این دوستی سنتی و عنعنوی همچنان ادامه دارد و روز بروز محکمتر و استوار تر میگردد . علاوه بر آن مردم ما از مساعدت های اقتصادی و تخنیکی کشور دوست و برادر اتحادشوروی بر خور دار است که بطور مثال تا کنون در حدود (۱۳۰) پروژه خرد وبزرگ به همکاری برادران شوروی در کشور ما ساخته شده است ویا در حال ساختمان میباشد، همچنان هشتاد در صد مساعدت از طرف اتحاد شوروی در تطبیق پلان پنج ساله کشور ما صورت می گیرد . بهمین ترتیب سالانه هزاران تن از جوانان و نو جوانان افغان به کشور بزرگ و پهناور شوراها جهت تحصیل اعزام میگردند و بعد از کسب دانشس در ساحات مختلف علوم بحیث بهترین و ورزیده ترین ماهران و کادر شناسان چیره دست به کشور انقلابی خود باز میگردند و درخدمت میهن ، مردم و انقلاب آزادی‌بخشس خویشس قرار می گیرند .

اکنون که دست غارتگر و چپاو-لگر ارتجاع و امپریالیزم از دامان مطهر مردم و میهن ما قطع میگردد و به همت والای زحمتکشان آزادهٔ ما تجاوزات و مداخلات بیشر مانه ارتجاع و امپریالیزم عقب زده می شوند ، زمان آن فرارسیده است که زحمتکشان انقلابی ما درشاهراه ترقی وتکامل گام های وسیعتری بر دارند دو ستان بین المللی‌ما بخصوص برادران شوروی ما نیزدر اجرای این امر بزرگ یعنی طرد و دفع تجاوزات بیشر مانه خارجی و اعمار جامعه عادلانه نوین فارغ از استثمار فرد از فرد مارا تنها نگذاشته تا سرحد پیروزی کامل بر دیو سیاه ارتجاع ، هژمونیزم و امپریالیزم یار و مدد گار ما خواهند بود .

چنانچه لیو نید بریژنیف منشی عمومی کمیته مرکزی حزب‌کمونست و صدر هیات رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی هنگام اقامت هیات عالیرتبه حزبی و دولتی جمهوری دموکراتیک افغانستان تحت ریاست ببرك کارمل منشی عمومی کمیته مرکزی حزب دموکراتیك خلق افغانستان رئیس شورای انقلابی و صدراعظم جمهوری دموکراتیك افغانستان در اتحاد شوروی در این مورد چنین اظهار داشتند :

((افغانستان در مبارزه بخاطر جامعه نوین ، در امر دفاع از دست آورد های انقلاب خود بعدازاین میتواند بر پشتیبانی مردم شوروی اتکا داشته باشد .))

جای بسی افتخار است که‌مردمان آزاده وقهرمان ما در مبارزات عادلانه ضد ارتجاعی و ضد امپریالیستی خویشس و دفع وطرد تجاوزات و مداخلات خارجی از حمایت و پشتیبانی دوستان بین-المللی خویشس بر خور دار است،از حمایت و پشتیبانی چنان‌دوستانیکه دفاع از صلح و آزادی ، ترقی و دموکراسی دیتانت و همزیستی مسالمت آمیز به سویه جهانی شعار روز آن ها را تشکیل می دهد . سر انجام پیروزی از آن خلق قهرمان ما می باشد زیرا مبارزات مردم ما بر حق ، راه ما روشن و بشریت مترقی و پیشتاز یار و مدد گار ما می باشد .

سام‌نجوما (دروسط) رئیس‌موسسه‌خلق افریقای جنو ب غرب هنگـام‌شرکت درکنفرانس مربوط به‌نامیبیا.

ترجمه و نگارش رسول یوسفزی

سواپو وسالهای دشوارمبارزه

این نهضت که ۲۵ سال عمر دارد همه عناصر مترقی ومیهنپرست نامیبیا را بدون در نظر داشت نژاد و مذهب در حزب واحد سیاسی گرد آورده است

حصول استقلال ملی، ایجاد یـك کشور آزاد ودموکراتیك و تحقـق اصلاحات مترقی درساحات اجتماعی، اقتصادی وکلتوری ازاهداف بزرگ این نهضت میباشد.

* * *

(۲۵) سال قبل موسسه مردم جنوب غرب افریقا بنام سواپو عرض اندام کرد تامردم نامیبیا را در مبارز ات دشوار شان جهت نیل به آزادی ملی وختم سلطه غیرقانونی رژیم اشغالگر افریقای جنوبی رهبری کند .

ماهیت غیرانسانی و جنایت کارانه سیستم آپارتاید که مصایب آلام بیشماری به جمع نفوس بومی عایدنمود بـه‌بهترین وجهـــه توسط این حزب پیشاهنگ جامعه یاپرولتاریای افریقا ،تشخیص وبه جهانیان معرفی شد و طبیعت استثمارگرانه ، ظالمانه واختناق‌آوران بیشس از پیش‌ارائه گردید .

در قبال‌تشدید اختناق‌تبعیض طلبان‌افریقای جنوبی علیه اکثریت سیاه پوست و اهالی بومی جنوب غرب افریقابود که‌اولین سازمان سیاسی مترقی شامل کارگران ، زحمتکشان وسایر نیرو های مترقی ووطنپرست ظهورکرد هرگاه نظری بتاریخ تاسیس این‌نهضت بیا - فگنیم در میابیم که مبارزه آزادیخواهـــان نامیبیا از دیر زمان به شکلی از اشکال علیه اشغالگران افریقای جنوبی جریان داشته‌است در (۱۹۵۷) کارگران متعلق‌به ملیت (اوامبوا) که‌برای کار دراتحادیه‌افریقای جنوبی استخدام شده بودند ، کانگرس مردم سر زمین اوامبوا را تحت رهبری (تویاو) که اکنون یك‌قهرمان ملی نامیبیا محسوب میگر دد تاسیس کردند هنگا میکه (تویـاو) تـوسط مقا مــــات افریقای جنوبی نسبت مبارزات ضد استعماری خویش از نامیبیا تبعیدشد، کا نگرس سرزمین او امبوا که برای دفاع‌ازحقوق کارگران‌نامیبیا که‌در افریقای جنوبی کار میکردند ایجاد شده بود آن‌ها رابرای مبارزه جهت حصول استقلال سرزمین مادری شان تربیه می نمود ،مجبوربه توقـــف فعالیت خود گردید ولی در ظـــرف کمتر از یکسال افق همرزم (تویاو) یعنی سام نجوما فعالیت کانگرس سر زمین اوامبوا را مجدداً شروع کـردو آنـرا بنام سازمان سر زمین اوامبوا در مرکز نامیبیا مجدداً نام گذاری نمود .

برای‌انجام بهتر فعالیت های مبارزاتی ، موسسه سواپو درسال ۱۹۶۰ بعوض سازمان سر زمین او امبوا تاسیس شدو سام نجوما همچنان بحیث رئیس آن برگزیده شد .

سازمان آزادیبخش سواپو برخلاف سایر موسسات که در عین زمان در نامیبیا ظهور کردند ، منافع ملی افریقاییان‌رابر منافـــع قبیلوی ترجیح میداد .

پروگرام این موسسه‌که‌در نخستین‌کانگرس غیر قانونی آن در ۱۹۶۲ به تصویب رسید بخوبی کرکتر ملی فعالیتهای سواپو رانشان داد که در آن باتاکید بر ضرورت اتحاد همه نیروهای مترقی‌ووطنپرست ، آن هارا بدون در نظرداشت ملحوظات نژادی ومذهبی دریك حزب واحد سیاسی جمع نمود .

در مرام نامه سواپو اهداف عمده آن‌چنین آمده بود !

حصول‌استقلال ملی‌برای نامیبیا، تاسیس‌یك کشور آزاد و دموکراتیك‌طبق‌منافع وبا اشتراك جمع مردم نامیبیا ، تحقق ریفورم های مترقی درساحات اجتماعی ، اقتصادی وکلتوری .

سواپو در آغاز فعالیت خود از اصل‌مبارزه صلح آمیز برای نیل باستقلال ملی طرفداری میکرد وبعضی از اعضای آن درقبال ظلـــم واختناق افریقای جنوبی بر نفوس این قلمرواز قرار گرفتن نامیبیا تحت قیمومیت بین المللی طرفداری میکردند . فعالیت این موسسه در صحنه‌داخلی متکی برروش عدم تشددواحتجاج علیه غارتگری افریقای جنوبی بر ثروت های نامیبیا وتبعید ساکنین بـومـی ایـن قلمرو بود . کذا این موسسه در تنظیم اعتصابات‌و مقاطعه کارگران‌باکارهای‌شان بحیث جز مبارزه علیه اشغالگر ان افریقای جنوبی نقش مهمی ایفامی کرد . این اقدامات از یکطرف باعث افزایش نفوذ سواپو دربین توده های وسیع مردم گردید واز سوی دیگرباعث شدتاسرانجام ده سازمان محلی سیاسی که فعالیت جداگانه داشتند باسواپو ملحق گردند . این‌پیروزی های قابل ملاحظه سبب شد تاموسسه اتحاد کشورهای افریقایی درسال ۱۹۶۵ ، سواپورا بحیث یگانه‌نماینده قانونی‌مردم نامیبیا‌برسمیت بشناسد وموسسه ملل متحد درسال ۱۹۷۳، سواپو را بحیث یگانه نماینده قانونی مردم نامیبیا برسمیت شناخت .

تغییر تکتیك

در قبال اوضاع متحول جهانی وطرح های امپریالیستی مبنی بر استفاده از ستراتیژی نیو کلونیالستی برای تحکیم مواضع قبلی‌خود سواپو ناگزیر شد تاتکتیك خودرا ازمبارزات صلح آمیز بامبارزه مسلحانه تبدیل نماید . چه سال های ۱۹۶۰ شاهد آزادی ملی چندین کشور مستقل در قاره افریقا بود که بسیاری ازاین کشور هااستقلال شان‌را ازطریق‌توسل باسلحه بدست آورده بودند . فیصله‌سواپو مبنی بر توسل‌به‌مبارزه مسلحانه همزمان‌باوقتی بود که افریقای جنوبی به غار تگری استعماری خود در نامیبیا توسعه می‌بخشید وقدرت های امپریالیستی فیصله های ملل متحد و شورای امنیت آن موسسه رادر مورد سواپو سبوتاژ میکردند . سام نجوما رهبر سواپو درمورد گفت : «در حالیکه فقر وپریشانی نفوس بومی نامیبیا که از هر گونه حقوق مدنی‌محروم بودند

همچنان ادامه‌داشت، مابرای مدت طولانی و مکرر از استعمار گران افریقای جنوبی تقاضا حقوق کردیم ولی آن هابه مطالبات مشروع مادرمورد بی تفاوتی نشان دادند بناء مافیصله نمودیم‌تاتحت‌رهبری سواپوجهت نیل باستقلال ملی‌خویش به‌سلاح متوسل گردیم‌تادرپرتواین فیصله درسال ۱۹٦٤اولین مرکزتربیه‌گریلایی باعضویت اعضای سواپو که همزمان تربیه‌زیر زمینی را درچندین دولت مستقل افریقایی‌فرا گرفتند تاسیس شدو در اندك مدت يك‌كمپ بزرگ نظامی افریقای جنوبی توسط گریلاهای سواپو مورد حمله قرار گرفت وقسمت‌بزرگ آن از بین رفت، یکسال‌بعداز تاسیس این‌مرکز مبارزه مسلحانه از طرف سواپوبطور قابل‌ملاحظ گسترش یافت بطور یکه مناطق شمال غربی نامیبیا رانیز فراگرفت واسباب نگرانی محافل امپریالیستی وافریقای جنوبی را فراهم نمود. در حالیکه‌حکومت پریتوریا تاکنون جرئت نغموده که موسسه سواپو راکه از پرستیژ خاص بین المللی بر خودار است ،ممنوع‌اعلام

کردکه هدف از آن غیر استعماری گردانیدن نامیبیا گفته شده بود در حالیکه غایه واقعی آن تحکیم مواضع رژیم تبعیض طلب افریقای جنوبی وسلطه آن در نامیبیا بود سواپو طور موفقیت آمیزعلیه‌این پلان‌مبارزه نمودوپالیسی خود رابه توده ها باآنکه‌حالت نیمه قانونی داشت‌توضیح‌میکرد. تحریم شرکت دراسامبله مشورتی تبعیض طلبان‌افریقای جنوبی در۱۹۷۳ توسط اهالی نامیبیا و انجام مظاهـرات علیه مانور های امپریالیزم باعث گردید که افریقای جنوبی در کوشش های تازه خود ناکام شود .

تشکیل اردوی نجاتبخش نامیبیا درسال ۱۹۷۱ ، از پیروزی های قابل ملاحظه مبارزاتی سواپو محسوب میگردد درسال ۱۹۷۳ سواپو بحیث یگانه‌نماینده قانونی مردم نامیبیااز‌طرف ملل متحد برسمیت شناخته شد واز سال ۱۹۷٦ باینطرف حالت ناظر رادر ملل متحد وموسسات اختصاصی آن حفظ کرده است .

باید گفت‌که سقوط امپراتوری پرتگال در افریقا وتاسیس دول آزاد و مترقی برخرابه

نماید به اختناق‌شدیدعلیه فعالین حزبی سواپو دست زد . چنانچه بیش از (۵۰۰) نفر از فعالین سواپو تنهاطی سالهای (۱۹٦۷–۱۹٦۸) دستگیر شدند . عده‌یی از دستگیر شدگان در پریتوریا محاکمه شد وبه حبس هـــای عمری و طولانی محکوم گردیدند .

مبارزات میهن پرستان نامیبیا مخصوصابعداز تدویر کانگرس منظم سواپو دراو اخرسالهای ۱۹٦۹–۱۹۷۰ در تانزانیا اوج گرفت و طی این کانگرس مبارزات سواپو طور عالی‌ارزیابی و تایید شد. کانگرس‌سام نجوما رابحیث‌رئیس سواپو تایید مجدد نمودند .

مانور های جدید تبعیض طـلـبان افریقای جنوبی:

حکومت افریقای جنوبی در قبال رشدمداوم مبارزات آزادیخواهی مردم نامیبیا وفشارافکار عامه بین المللی مجبور شد تادر سالهای۱۹۷۰ دست به مانور سیاسی تازه بزنددرین‌مانور افریقای‌جنوبی يك‌پروگرام انتخاباتی‌وامعرفی

های الهام بخش تشدید مبارزه افریقاییان علیه استعمار وبقایای آن گردید . کـذا پیروزی انقلاب ملی و دموکراتیك در کشور همجوار یعنی انگولا که نتیجه مساعی سه قوه اساسی انقلابی عصر مدرن نهضت آزادی‌ملی ، سیستم سوسیالیستی جهانی وطبقه کارگر بین المللی بود ،برای مردم نامیبیا درمبارزات شان‌علیه مقامات‌افریقای جنوبی‌ازاهمیت خاصی‌برخوردار است .

تصویب فیصله‌نامه (۳۸۵) شورای امنیت ملل متحد در سال ۱۹۷٦ که از مطالبات عمده سواپو حمایت میکرد پیروزی بزرگ دیگر برای سواپو است ، این فیصله نامه عدم ادامه اشغال غیر قانونی نامیبیا را توسط عساکر افریقای جنوبی ، شناسایی از تمامیت ارضی نامیبیا ، نکوهش پالیسی افریقای‌جنوبی اهالی جمع محبوسین سیاسی و الغای همه قوانین اختناق آور رادر نامیبیا تقاضا کرد .

۳۱دسمبر۱۹۷۸، آخرین وقت توسط ملل متحد برای تطبیق فیصله نامه مـــذکوربود که افریقای جنوبی از تحقق آن سرباز زد . سواپو در قبال انکار افریقای جنوبی از تطبیق فیصله های ملل متحد راجع به نامیبیا مبارزات خودرا توام با براه انداختن مارش ها واعتصابات شدت بخشیدونیروهای دموکراتیك و موسیالیستی در سراسر جهان طرفداری خود را از مبارزات مردم نامیبیا ابراز کردند نمایندگان پنج کشور غربی یعنی امریکا ، انگلستان ، فرانسه ، جمهوریت اتحادی‌المان وکانادا درقبال تشدید مبارزات سواپوبه فکر از دست رفتن منافع انحصاری شان در جنوب غرب افریقا افتادند واز این رهگذر نگران شدند .

بدون شك سواپوطی (۲۵) سال مبارزات دشوار خود برای آزادی نامیبیا به‌پیروزی‌های قابل ملاحظه نایل شده واین مبارزات جزمبارزه آزاد یخواهی ملی افریقا است که خود نیرو تازه به پروسه انقلابی جهانی محسوب‌میگردد.

زنان درنهضت سواپو:

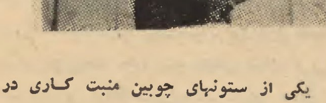
یکی‌از وجوه بر جسته نهضت‌سواپو اشتراك وسیع زنان درین نهضت میباشد . تدویر اولین کانگرس شورای زنان سواپو در انگولا یکی ازکشور های جبهه مقدم، حادثه مهمی در تاریخ مبارزه برای آزادی نامیبیا محسوب میگردد . درین کانگرس به تفصیل از مصایب وآلام مردم نامیبیا تحت تسلط خـــون آشام افریقای جنوبی وپیروزی های سیاسی سواپو صحبت شد .

سام نجوما رئیس سواپو در هنگام افتتاح کانگرس شورای زنان سواپو در مورد نقش

بقیه در صفحه ۵۲

افریقای امروز درپرتـــو پروسه انقلابی میرزمد، می‌آموزد و مصروف اعمارجامعه‌نوین‌است. عکس های ذیل صنحه یی ازپهلوهای مختلف حیات اجتماعی افراد این کشور راتشکیل میدهد .

یکی از ستونهای چوبین منبت کاری در مسجد قدیمی خیوه

هوتل سی طبقه یی تاشکند که طی سالهای اخیر به سبک معماری پذیرندهٔ اعمار شده است .

پیوسته بگذشته

نگرشی بر معدودهٔ از آثار مدنیت معماری

آسیای میانه در درازای سالها و قرون مختلف

مختصر میتوان تذکر داد که آثار تاریخی ونمونه های معماری باستانی درشهرهای مختلف آسیای میانه بیشتر مظاهر برجسته از مدنیتهای قدیمی

دوره خوار زمشا هیان، سغدیان ، با ختر یان سامانیان، تیموریان وغیره است وبرای هر بیننده پذیرا ودلچسپ واقع می شود .

آرامگاه ساما نیان ـ زمرد هنر معمـــاری آسیای میانه است :

اسم کتابی است که «بولاتوف» دکتـــور رشته معماری آنراعنوان اثرخودقرارداده وبحیث یك منبع تحقیقی برای اهل خبرت و دانش، خاصتا برای سیاحان و خـــارجیـانیکـه به ازبکستان شوروی میایند و آثار تاریخی شهر

های مختلف آسیای میانه را دیدن می کنند، بسیار سود مند بوده و معلو مات جامعی رادر موارد آثار معماری باستان بخصو ص درعهد سامانیان ارائه میدارد. این کتاب توسط ادارهٔ انتشارات «غفور غلام» با قطع و مواد پرمایه طبع گردیده است و ادارهٔ مذکور بحیث یـــك

در شهر تا شکند پایتخت ازبکستان نیزآثار تاریخی ودیدنی زیادی وجوددارد که برعلاوه مظاهر عصری و مترقی این سر زمین ، بقایای ساختمان های قدیمی، مانند مدرسه کوکیلداش (قرون وسطی) مدرسه بارك خان و دهها مواضع دیگر بر عظمت این شهر افزوده است. لذا بصورت

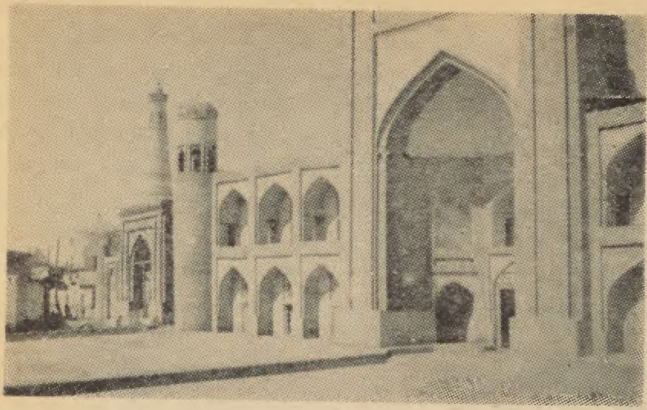

یك حمام ازبکی که به سبك قدیم در تاشکند اعمار وساخته شده است .

مدرسهٔ کوکیلداش واقع تاشکند .

مقبرهٔ اسماعیل سامانی یکی از حکمرانان سلالهٔ سامانیان بلخ واقع بخارا که به «زمرد آسیای میانه» شهرت دارد. طرح وساختمان داخلی و خارجی این آرامگاه باگنبدو منبت کاری دروازهٔ چوبین آن برای بینندگان وتازه‌واردان بسیار جالب است .

منارهٔ اسلام خواجه (سمت چپ) ومدرسه قلی مراد در خیوه .

خیوه : آثار شکوهمندمسلمانان آسیای‌میانه‌که مطالعه‌تاریخ‌آن برای‌اهل‌تحقیق آموزنده‌است.

موسسه چاپ و نشر کتب ادبی و هنری بعداز تاسیس خود در سال ۱۹۵۷ به اسم «غفور غلام» شاعرو آکادمیسین بر جسته ازبك و دارندهٔ جایزهٔ لنین مسمی‌گردیده‌است که از بدو آغاز کار های طباعتی خود به طبع‌و انتشار آثار ادبی و تاریخی و ترجمه و کتب متعددبه السنه‌مختلف خدمات ارزنده مطبوعاتی راانجام داده‌که نشر کتاب «آرامگاه سامانیان ـ زمردهنر معماری آسیای میانه است » یکی از نمونه های بارز کار های مسلکی آن موسسه به حساب میتواند رفت. بر علاوه کتاب «آرامگاه سامانیان زمرد هنر معماری آسیای میانه است »نشرات معلو ماتی دیگر نیز جهت استفاده سیاحان تخصیص داده شده ورقتاًفوقتاً طبع شده‌ومیشود چنانچه ادارات طبع و نشر ازبکستان طی نزدیکتر ین سالهای آینده بیش از صد آلبوم رنگی، نشریات اطلاعاتی ، اوراق ر هنمایی و مجموعه های پستکارد های حاوی مناظر قشنگ مربوط به ادوار کهن ، معا صر و جدید آسیای میانه و ازبکستان را منتشر نموده و می‌نماید که تیر اژ کلی آنهمه نشریات به پنج میلیون نسخه بالغ می گردد . چنا نچه این حقیقت‌را اسناد منتشره مطبوعات ازبکستان بخو بـــی گزارش داده است .

«فیض الله نار خواجه یف» صدر انجمـــن حفاظت از آثار تاریخی و فرهنگی ازبکستان‌در شماره (۳ـ۱۷۳) مورخ سال ۱۹۷۷ مجلـــه «ازبکستان شوروی امروز »تحت عنوان «آثار تاریخی در تعلق مردم » بحیث «تفسیر یــــك حقیقت » ضمن ارائه‌مطالب معلو ماتی در باره مراقبت حزب کمو نست و دولت شوروی از میراث فرهنگی بزرگ ملل‌کشور شورا ها به اتکای قانو ن اساسی آن سر زمین پهناور، باری چنین نوشته است که :

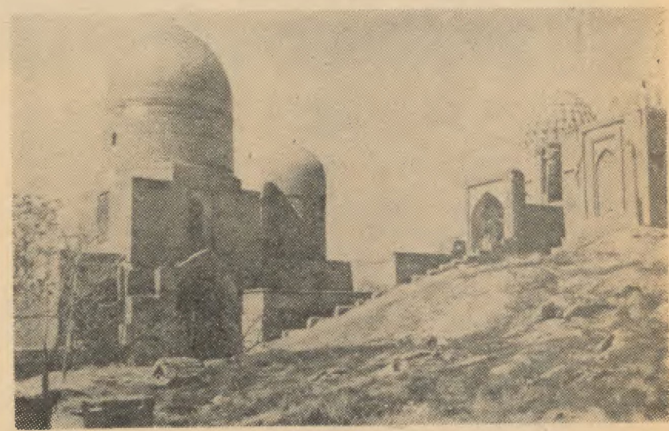
لطفاًورق‌بزنید

«در جمهوری ما (مقصد آن ازبکستان است) بسال ۱۹۷۰ ساز مان دولتی حفاظت از آثار تاریخی کشور بوجود آمد• بر پایه آن شبکه وسیع ادارات‌مشتغل بمو ضوعات تحقیق، احیا ومرمت آثار گذشته و ایجاد آثار و پیکره هاو مجموعه های یکپارچه معا صر بوجود آمـــد• انجمن حفظ آثار تاریخی و فرهنگی ازبکستان که بیش ازسه میلیون نفردرصفوف آن انـد نیز در امر به حساب آوری ، حفاظت وتبلیغ میراث فرهنگی و دیعه بزرگی مینهد، هر ساله برای حفاظت و احیای آثارباستانی وجوه‌هنگفتی به مصرف میر سد • تنها طی سا لهای نهمین نقشه پنجساله (۱۹۷۱ـ۱۹۷۵) در جمهـوری مابرای امور مرمتی آثار مذکور (۷ر۵) میلیون روبل ودر سال ۱۹۷٦ تقریباً دو میلیون روبل خرج شده است •»

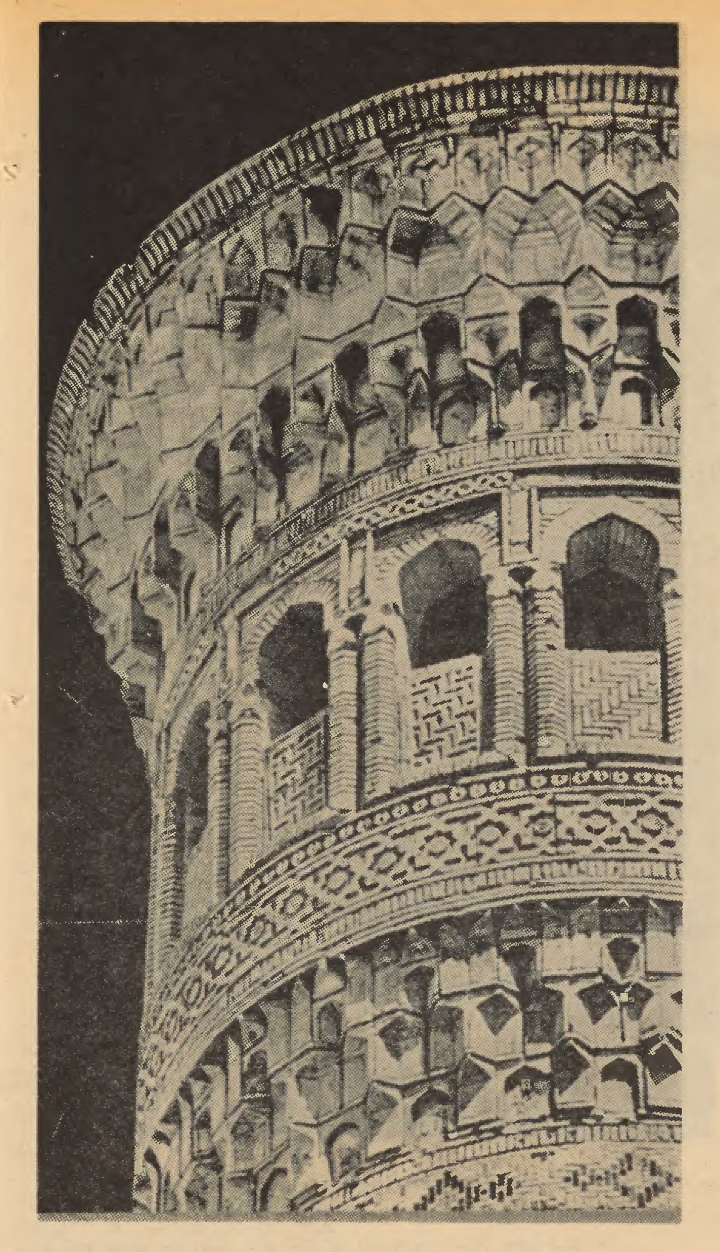
تا اینجا هر آنچه گفته آمد ، شمهٔ بود از مظاهر تمدن پذیرنده ایکه حتی محققان وباستانشناسان شرق و غرب در جهان معاصرما بدان عقیده خلل ناپذیری پیداکرده اند واین خود نشانه ایست از علایق بیشایبه جهانبینی ومراودات انتر نا سیو نا لستی ، به نحو یکه فرهنگ و دانش حدود و ثغور رانمی‌شناسدو همه نمود دار های آن به دنیای کلتورو ثقافت انسانانی تعلق می گیرد که عمر گرانمایـــــه شانرا در راه عظمت انسانی صرف کرده اند•

(پایان)

طرف چپ بالا : گوشه از مدرسهٔ الله قلی خان واقع خیوه .

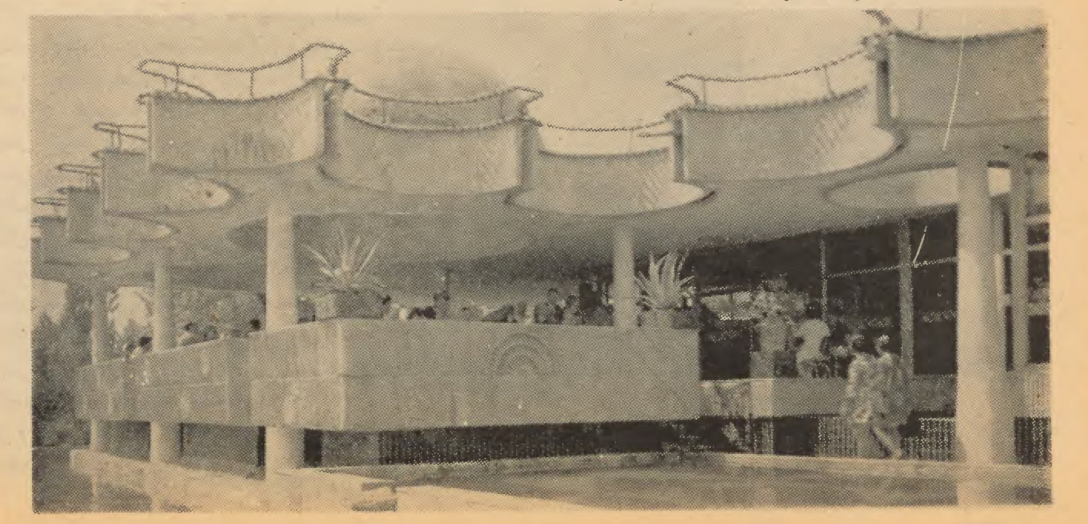

منظرهٔ از ادیرهٔ «شاه زنده» در سمرقند .

بخارا : قسمتی از قبهٔ مینار قلیان یاکلیان‌که سبک معماری آن، هنرابنیه سازی مسلمین رابخوبی نمایانگر است .

تاشکند : کـافی «گنبد های آبی» .

از نیو تایمز

ترجمه : بریالی علی زاد

چه کسانی درپی بهره برداری ازوضع نابسامان ومتشنج حوزه خلیج اند؟

پروگرامی که از جانب لیو نید بریژنف منشی عمومی کمیته مرکزی حزب کمو نست اتحاد شوروی و صدر هیات رئیسه شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی بمقصد عادی شدن اوضاع در حوزه خلیج هنگام سفر وی بهندوستان به پار لمان آن کشور ارائه گردید با علاقه و پشتیبانی خاص افکار عامه جهان مواجه گردید. باید متذکر شد که واکنش های متفاوت در مقابل آن نشانداده شد. عده یی آنرا جهت حل بحرانی ترین اوضاع کنونی حوزه خلیج ابتکار بس نافع و سودمند خوانده اند .

عده یی دیگر بااین ابتکار اتحاد شوروی وادار گردیده اند تادر باره آنچه که چه چیز مواجه به خطر است با جدیت فکر کنند.

شرح تصویر : طیارات جا سوسی ایالاتمتحده امریکا که مجهز با سیستم اکتشافی هوایی اواکس می باشند دیده می شوند.

طوریکه همه آگاه اند هیچ تشنجی درهیچ گوشه جهان به این سر عت خطر ناکترین حالتی راکه همین اکنون درین منطقه بخود گرفته بوجود نیامده است عوامل اصلی این همه کشید گی های کنونی حوزه مذکوررویش دشمنانه امپریا لیزم در جهتمخالف تحولات سیا سی و اجتما عی در منطقه و ترس انحصارات غربی به خاطر از دست دادن کنترول شان برمناطق نفت خیزاین منطقه می باشد .

باید خاطر نشان نمود که استعمار گران انگلیسی در زمان سلطه شان بر منطقه از هیچگونه سعی و تلاش مذبوحانه شان در جهت جلو گیری از هرنو ع پیشرفت وترقی منطقه دریغ نورزیده اند با پیاده شدن جانشینان امریکایی شان در منطقه درزمانی که پدر سلطانفعلیعمان تما شایتلویزیون وسینما را مردود می شمرد و تبادله دربازار های کشور های عربیتنها بواسطه سکه های فلزی صورت می گرفت زیرا بانکنو تها هیچ اعتبار نداشتند ودر سالهای هفتاد نفت باعث پترو دالر- وپترو دالر موجب رشد اقتصادی گردید . یك نسل فعال ، تحصیل کرده و وطنپرست که با انکشافاتبی قرینه اقتصادی وساختمان مطلق اجتماعی آشتی نا پذیر اند بمیان آمد آنها با فرمانبرداری مداوماستعمار نوین غرب چون شاه سابق ایران که ادعای ژاندارم حوزه خلیج رامینمودومیخواست تعقیب سیاست خود خواهانه خود را مداوم گرداند سخت مخالف بودند . فقط بعداز سقوط شاه در ایران بودکه تمامی پلانهای شوم وفعالیت های مخفی قصر سفید در جهت به مخاطره انداختن امنیت و آرامشحوزه خلیج بجهانیان آشکار گردید . باید گفتکه مقامات امریکایی قبل از سقوط شاه در ایران و تحولات افغانستان (یعنی درسال ۱۹۷۷ بدینسو) یك سلسله اماده گی هایی را جهت ارسال عساکر شان به مناطق نفت خیز خلیج در صورت ضرورت روی دست گرفته بودندواز همین طرحها بودکه موجودیت فعلی نظا می ایالات متحده امریکا در حوزه خلیج پارس بمیان آمد. واین موجودیت دارای سه جز اساسی ذیل می باشد .

نخست گزمه دایمی دریایی این آبها توسط نیرو های بحریکه مشتمل بر شصت کشتی بحری دیگر کشور های غربی با سه کشتی طیاره بردار ایالات متحده امریکا می باشد .

دوم نیرو ی سریع در خود ایالات متحده امریکا که تعداد آن قرار راپور های منتشره مطبوعات ایالات متحده امریکا بالغ بر سیصد هزار میر سد . مگر تعداد تفنگداران دریایی آن که به (۱۸۰۰) نفر میرسد نسبتا کم است وهمیش آماده اعزام بهر نقطه جهان (که احساس ضرو رت به عملیا ت مسلحانهشان شود.) توسط طیارات قوای بحری آن کشور می باشند و قرار است این نیرو هم تقویت بیشتر یابد . جزء سوم موجودیت نظامی ایالات متحده در حوزه خلیج عبارت از تمرکز هر چه بیشتر قوا ی نظا می ایالات متحده در جزیرهٔ دیگوگار سیا می باشد این تخته خیز بزرگ قوای هوایی و قوای بحری پنتا گون در ماه مارچ سال گذشته بحیث یك مرکز عملیا تی نظامی پنتا گون اعلام گردید . و اولین طیاره (بی -۵۲) حامل بمب اتمی قبلا درین جزیره فرود آمده بود . در مورد تحتالبحری ها ی هستوی باید گفت که از مدتها ست کهآنها ازتسهیلات مخصوص بندری که برای آنهادر بنادر جزیره مذکور فراهم گردیده بود استفاده می نمایند . باید یادآور شد که ازین جزیره به حوزه خلیج پارس بحرین و عمان یعنی جاهاییکه تاسیسات نظامی ایالات متحده امریکا در آنها بنا یافته ویادر حال اعمار اند و به سیستم اکتشا فی هوایی (اواکس) در عربستان سعودی که پنتا گون راقادر خواهد ساخت تا تمام حوزه خلیجرا تحت نظرش داشته باشد . هدف اصلی ایالات متحده امریکا از بنهمه تلاشهای مذبوحانهآن تاسیس کنترول مستقیم نظا می آن برمنطقه ایجاد ماشین نظامی جهت مداخله بیشتردر امور داخلی کشور های منطقه و جلو گیری ازفعالیت های تمامی جنبش های آزادی بخش ملی مردمان این کشور ها .

در دوکتورین جیمی کار تر رئیس جمهور اسبق ایالات متحدهامریکا که در جنوریسال (۱۹۸۰) اعلام گردیده آمده است که: «هر نوع کوششی که توسط هر قدرت خارجی جهت بدست آوردن کنترول بر حوزه خلیج پارس صورت گیرد تخطی صریح علیه منافع حیاتی ایالات متحده امریکا تلقی خواهد شدو ایالات متحده جهت دفع آن بهر وسیله ممکن حتی استفاده از قوه نظامی دست خواهد برد.»

هدف اصلی ایالات متحده امریکا ازاین اعلامیه اشاره به مداخله خیالی اتحادشوروی درحوزه خلیج پارس می باشد در حالیکه مفکوره های استادانه که طرح فوق الذکررا تصویب نموده اند هم نمی توانند شواهدی ازچنین یك تهدیدی را در خلیج پارس بیابند . واین جعلیات ایالات متحده را یك بار دیگر لیونید بریژنف منشی عمومی کمیته مرکزی حزب کمو نست و صدر هیات رئیسه شورای عالی اتحادجماهیر شوروی طیبیانیهای که درپارلمان هند ایراد نموددرکرد. وی در بیانیه اش در ینمورد اظهار داشت : «ما برخلاف دوکتورین تجاوزکارانه امپریا لیست هادر مورد خلیج فارس مطابق به خواست کشور های حوزه یكدوکتورین صلحو امنیت داریم .لیو نید بریژ نف درمورد پروگرام مطروحه اتحاد شوروی جهت استقرار صلحو امنیت پایدار در حوزه خلیج چنین اظهار داشت : «مابه ایالات متحده امریکا ، دیگر قدرتهای غربی ، چین ،جاپان و تمامی کشور هاییکه در ینمورد از خود علاقمندی نشان میدهندپیشنهاد می نماییمکه باید در مورد تعهدات آتی به توافق متقابل برسند »

علم تاسیس تا سیسات نظا می کشور های خارجی در حوزه خلیج فارس وجزایر همجوار آن، جابجا ننمودن سلاح ها ی هستوی و دیگر سلا حهای مخرب جمعی در خلیج علم استعمال قوه و تهدید به استعمال قوه در مقابل کشور های منطقه خلیج ،علم مداخله در امور داخلی آنها، احترام به موقف فعلی کشور های حوزهخلیج (موقف بیطرفی شان)،عدم ادخال آنها در گروپهای نظا می که نیرو های هستوی جز آنهاست ، احترام به حق مستقل کشورهای این منطقه بر منابع طبیعی شان ، علم ایجاد موانع و یا تهدید در جهت تجارت نورمال این کشور هابا کشور های دیگر جهانو استفاده از راه های بحری که کشور های

بقیه در صفحه ۵۳

پیوسته بگذشته

نگرشی به‌سینمای شوروی این سینمای انسانی

که‌ازآن‌میان‌سازندگان‌فلم‌برنبرد‌برای‌اتحاد‌مجدد اوکراین‌وروسیه‌تکیه کردند.کارگردانی‌ستایشی بر انگیز ساو چنکـوا اسکـا را هم از دوژنکو و هم از پودو فکن متاثر است گر چه او نیز روش فردی مشخص خودرا داراست مبارزه خلـق اوکراین علیه زمین داران لهستا نی آرزوی دیرین آن هابرای دوستی بامردم روسیه وعشق آن‌ها به آزادی در تصاویر شیوای شاعرانه ترسیم‌شده است وقایع عظیم تاریخی به تفصیل به نمایش در می‌آیدفلم همچنین سرنوشت‌قهرمان انقلابی سینمای شوروی در سال های دهۀ سی در حوزۀ فلم‌های‌انقلابی تاریخی به موفقیت های قابل ملاحظه ای دست یافت فلم چاپایف محصول سال (۱۹۳۲) شاهکار برادران سرگی وکتورکی واسیلف بابو چکین رادر نقش اصلی نشان می دهد این فلم تابلوی روشن وپویای شگرفی از روحیه ملی روس در زمان جنگ داخلی نشان میدهد تصویر ساز فرد روسی بادرایتی است‌که‌به‌انگیزه انقلاب ابعادتاریخی می‌یابد ۰

چند فلم برجسته دیگر مانند تریلوژی سه بخشی ماکسیم (۱۹۳۵ر ۱۹۳۷ر ۱۹۳۹ ساخته کوزینتیسف وتروبرگ‌فلم ماازگرونشتات هستیم (۱۹۳٦) ازدزیگان نماینده با لـتیـک (۱۹۳۷) از خی ویتسرو زارخی نیز در آثار تاریخی قرار داود وتحلیل عمیقی از مبارزه طبقاتی ارایه‌می‌کنند پوریس مشجوگین‌وماکسیم شتراوخ در فلم های انقلابی تاریخی ومیخائیل رم‌وسرگی یوتکه‌ویچ پیکرهای عالی وانسانی از لنین ترسیم می‌نمایندلنین دراکتبر (۱۹۳۷) اثر میخاییل رم فعالیت های لنین رادر خلال مهم ترین وحساس ترین مرحلۀ انقلاب نشان می‌دهد از زمان باز گشت از فنلاند تانطق تاریخی اودر کنگره‌دوم شوراهای این‌فلم‌که‌لنس سیمای مرکزی آن است هم سر نوشت افرادو هم حوادث اصلی‌اکتبرراکه‌نقطه عطفی درتاریخ انقلاب هستند وبه نمایش می‌گذارد ۰

فلم‌مردی باتفنگ (۱۹۳۸) ساخته یوتکه‌ویچ بـه معرفی سیمای یـک دهقان روسی یعنی شادرین سرباز می‌پردازد اوکه در زمان قیام به‌پتروگرا دوارد میشود در نتیجه دیدار و گفتگوی بالنین باانقلاب هما آوامی‌گردد لنین تنها در چند پلان از فلم ظاهر می‌گردد اما این صحنه ها اهمیت حیاتی درسرنوشت تمام شخصیت‌های فلم‌داراهستند شچوکین وستراوخ درتدارك انجام وظیفه بی نهایت دشوار و پر- مسوولیت ایـفـای نقش لنین مصایب عظیمی متحمل شدند مطالعه دقیق وموشگافانه‌ی ریخت چهرۀ طراحی حرکت ها، لحن صدا فلم‌های صامت، عکس ها، صد اهای ضبط شده، طرح هاو نقاشی هاو خاطرات معاصرین لنین مدت هاوقت گرفت گروه بزرگی از مشاورین فنی هنرپیشه ها هنر مندان گریم ، مهندسین ودستیاران صدا درزیر سرپرستی کارگردانان فلم به همکاری پرداختند هدف اصلی هردو بازیگر تحلیل ماهیت شخصیت لنین از خلال آثار ،نامه ها ورویداد های زندگیش بود به واسطه‌ومطالعه آموزش هاوجهان بینی‌لنین‌بودکه آنها توانستند ماهیت شخصیت اورا در یابند وعظمت تاریخی او را درك کنند .

جنگ بزرگ میهنی ۱۹۴۱- ۱۹۴۵ :- سینمای شوروی خلال این سال های دلهره انگیزه عمده تا به مضامین جنگی روی آورد گرچه تـو لـیـد بـر خـی فـلم هـا ی تاریخی وانقلابی نیز ادامه یافت ، طبیعی است که سوژه های جنگی ومیهنی درایـن فلم ها غالب بود سیماهای رهبران نظامی بزرگ گذشته مانند فلم مارشال کوتوز وف ادمیرال ناخیموف وقهرمانان‌جنگ داخلی مانند کوتوفسکی ۰پارخومنکووسوخه باتور به روی پرده آمدند این چهره هاسنت فداکاری جان بازانه در راه سر زمین مادری ، ارزش های قهرمانانه وایمان به‌شکست ناپذیری مردمی که برای استقلال وآزادی می‌جنگیدند را برای آینده گان به ارث گذاشتند ۰

ایوان مخوف :دراین‌سال های دشواربودکه ایزنشتین شاهکار فناناپذیر خودایوان‌مخوف (۱۹۴۳) -(۱۹٤٦) را ساخت چارلی چاپلین آن را بهترین فلم تاریخی همه دوران ها توصیف کرده است ۰

ادوارد تیسه که مسوول فلم برداری تمام صحنه خارجی فلم بود تصاویر درخشان‌ماندگار وموتری از دشت های پهناور وتهدید کننده روسیه عرضه کردکه همگی علیه مها جمین تاتاراسلحه بر گرفته بودند صحنه های فتح قازان روحیه خوش بینی وحرارت مردمی راالقا می‌کند در سال ۱۹٤٤ وقتی اولین قسمت فلم کامل شده بود مفهوم نیازبه‌یك دولت نیرومند موضوعی معاصر کسب می کرد نبرد ایوان بادشمنان داخلی کشور بانواختی کاملا متفاوت فلم برداری شده است اندری موسکوین که تمام صحنه های داخلی را فلم برداری می‌کرد زوایای تیره وگرفته کاخ را باسقف های‌اطاق نمای کوتاهشان نشان داد ۰ سایه های غریب بر تابیده از مشعل‌ها،پیه سوزو شمع‌هاجثه‌مان عظیم عقاب آلودشمایل های بیزانتی، وتلا - لومتنوب ابریشم هـا و خزهـای لباس هـا تزار واشراف ، افسون خیره‌کننده ای دارند صحنه غم انگیز تابوت اناستازیا همسر تزار که ستاریتسکا یا مسمومش کرده و صحنه شوم بیماری ایوان جایی که اشراف کینه‌جوبر گرد بسترش مرگ او را انتظار می کشند آگنده از وحشت ونا‌آمنی است اولین قسمت فلم با صحنه پر جمعیتی پایان میگیرد که‌به وسیله تیسه فلم برداری شده گروه های مردم دسته جمعی پیش می‌آیند تاار تزار که به‌نفع الکساند روفسك کناره گیری کرده بخواهند تادوباره به‌تحت‌بازگردد. ناتمام

السینا کروینوا هنر پیشۀ موفق شوروی

چند صحنه ازیك فلم معروف اتحادشوروی

برای شما برگزیده ایم:

هر هفته یک داستان برگزیده:

از ادبیات جهان

از. یان دردا

کندوها و زنبورها

این هفته از ادبیات چکی

داستان کوتاه ((کندوها و زنبورها)) که در اصل با عنوان ((کندودار)) به نگارش آمده و به‌وسیله کاظم انصاری به دری برگردان شده است با مقداری تزئید و تصرف برگزیده شده و نمونه بسیار جالبی از ادبیات چکی میباشد در داستانهای چکی وخاصتاً آن قصه هایی که درسالهای بعد از جنگ دوم به نگارش آمده است وحشیگری هاوبیرحمی های اس‌اس های نازی از یکسو و میهن پرستی مردمان کشورهای در چنگ نازیسم افتیده از سوی دیگر به خوبی تصویرشده است که کندوها و زنبورها از این مانند است.

((یان دردا)) نویسنده این داستان که‌ازنویسندگان‌معاصر میباشد بیشتر قصه‌های کوتاه خودکه تعداد آن به‌صدها میرسد میکوشد مناظری ازجنگ را به عنوان سوژه برگزیند و باخلق وارائه تیپ های جالب وزنده قهرمانان خودرا جاویدان بدارد.

شما را به مطالعه این داستان‌جالب دعوت میداریم.

از بوته های گلهای شگفته‌یی که سه سمت باغ را احاطه کرده بود رایحهٔ شیرین تابستانی هوا را عطرآلود میساخت، سیل پایان ناپذیر زنبوران عسل از سوراخهای کندوهای رنگارنگ که در قسمت آفتاب رخ خانه قرار داشت بیرون میامد درفضای آبی گسترده میشدودوباره در مسیرهای دایره شکل پیوسته یی به کندوهایی که باشکل های ستاره و قلب وبرگ علامت گذاری شده بود باز میگشت.

((هاو نیك)) مدیر مکتب که کلاه بوریایی با لبه پهن به سر داشت درمیان دسته مترا کم زنبوران کنار بوته های گل ایستاده بود و با چشمان سالخورده و دور بین خود به کشتزار های غرق در آفتاب پشت دهکده مینگریست، جنبش و حرکتی را که در مزارع گندم میدید بادروگری و خرمن کوبی ارتباطی نداشت، اسبها و خرمن کوبها به سوی دهکده میشتافتند وزنان دروگر در آن موقع یعنی پیش از چاشت از مزارع به طرف خانه های خود میدویدند، آهنگ‌آرام وعادی زندگی روستا که مدیر مکتب از چهل سال پیش به آن آشنایی داشت مختل شده بود.

پیر مرد زیاد تعجب نکرد زیرا سه جوانی راکه در خانه خود پذیرفته بود روز پیش به وی گفته بودند که حادثه یی روی خواهد داد: چند روز بود که موترهای خاکستری رنگی در اطراف آن ناحیه میگشتند واغلب به علل اسرار آمیزی در چهارراهی ها توقف میکردند و در یوران به بهانه ترمیم ماشین موتر پیاده می‌شدند و جاده ها را زیر نظر میگرفتند.

سه‌دوست جوان پیر مرد تمام شب‌گذشته بکس ها و صندوقهارا به جنگل برده و فقط یك بکس‌زرد کوچك را بجا گذاشته و خود نیز پنهان شده بودند.

اینك پیر مرد که کار مخابره های سری راعلیه آلمان نازی همکاری داشت خسته عقب کندو ها نشسته و خود را در میان کمندی میدید که هر لحظه احتمال کشیدن وبسته شدن آن میرفت، اما چاره یی نداشت، مخابره بسیار بد انجام میگرفت وازآن سو پیوسته فریاد میزدند: ((تکرار کن، تکرار کن!))

پیشانی بلند آموزگار سالخورده که قطرات عرق بر آن نشسته بود ناگهان چین خورد، از میان جنگل ستون عساکر دشمن بیرون آمد و مزارع گندم دور نشده را لگد مال کرد و به سوی دهکده روان گشت، این عساکر شکارچیان انسان‌بودند که‌گرچه با صید خود فاصله زیاد داشتند منظره تهدید آوری را به وجود میاوردند، از خلال فریاد های دخترانی که از کشت زارها به سوی دهکده میدویدند کلمات ((آلمانها، آلمانها میایند!)) پیوسته آشکارتر به گوش‌میرسید.

مدیر مکتب باخود نجوا کرد: ((باید اقدام فوری به عمل آورد!)) وبه پشت کندوها شتافت دررا گشود وآهسته گفت:

-خطر نزدیك میشود، از عقب خانه به طرف جنگل بدوید!

جوان تلگرافی بید رنگ از کلبه بیرون آمد و شتابان گفت:

-اسبابها را جمع کنید، من خواهم گریخت!

لبخندی حاکی از بی قیدی و بی اعتنایی بر لبانش نقش‌بسته بود به طرف بوته های کنار- جوی دوید و با چابکی و نرمی به‌آنسوی پشته پرید.

هاولیك به درو ن کلبه ر فت
ورویمیز کو چکی بکس زرد را با
دستگاه مخا بره دید که پا یههای
آن به میز محکم شد ه بود ، پیر
مرد پیچ ها را با ز کرد و تما م
وسایل را در بکس گذا شت و آنرا
بست ، آنگا ه د یواره عقب یکی از
کندو ها را بر دا شت و بکس را
در آ ن مخفی کرد ، با و جود تمام
مخاطراتی کـه درپیش بود تبسمی
رضایت آمیز روی لبا نش نشست
ونگاه دقیقی به ا طـراف کنـد و
افگند تا کو چکتر ین مد ر کـی
به جا ی نما ند ه با شد .

صدای فیر سه مر می از نزد یك
خالیگاه کندو بهگوش رسیدمدیر مکتب
نا گز یر بود بر ا عصا بخـود
مسلطشود تادست وپای خود را کم
نکند و کار را به ا نجـا م
رسا ند .

دیوا ره عقب کند و را محکم کرد،
شیشه الکین را باز نمود ، سیم
آنتن را کلوله ساخت و بی آنکه
تار های عنکبوت تینده شـده
گوشه د یوار را بگسلد ، آنـرا
عقب یکی از چو ب بست ها مخفی
ساخت ، از مد تی پیش فکر کرده
بودکه در صور ت و قو ع خطـر
چه با ید بکند و اینك تما م کار ها
رابا چنان دقتی انجام داد کـه کو-
چکترین اثری بجای نماند .

اما احسا س میکرد که چگو نـه
قوا یش رو به سستی میرود ، در
آن شبها که بیدار میما ند ومیاند-
یشد بـدون احساس تر س پیش
بینی میکرد که چه حوا د ثی ممکن
است روی د هد، همیشه اطمینا ن
داشت که با خو نسر دی و آرا مش
کا مل از د شمن ا ستقبا ل خوا هد
کرد، هنگا میکه آ ن سه جوا ن به
تصور اینکه این دهکد ه دو رافتاده
جای امنی برا ی ا ختفا ی آنها ست
روی با م خا نه به خوا ب عمیقی
فرو میر فتند ، ها و لیك به جـای
آنهادرپشت کندو، عقب دستگاه بی-
سیم مرا قبت میکرد و کتـا ب
((تا ریخ ملت چك)) را ور قمیزد.

او با رو شن بینی مردی سا-
لخورده خو ب میدا نست و قتـی
این سه جوا ن را به خا نه خـود
قبول کرد چه خطرا تی در را هش
قرا ر گر فت ، اگر د شمن تصادفا
هنگام عبور از این نا حیه به دهکد ه
میا مد چیزی را پیدا نمیکرد ، اما
اگر تا گها ن با اطلاع د قیقیکرا-
ست به سو ی خا نه او میا مد
در این صور ت او مجبور بـو د
تا جا ن در بد ن دا شت مقاو مت
کندو ردپا ی آنها را بـه د شمن
نشان ندهد ، این فکر ما نع آ ن
شده بود که ها و لیك علیرغـم
تما م د ستور ها و اعلا میه هـا
وتفنگ خودرا تحویل دهد.

اما با شنید ن صدای سهمر می
ایکه در نزد یك کلبه به گو ش
رسید و ظا هرا فقط یك هـد ف
داشت وضع به کلی عو ض شد،
وقتی ها و لیك در ب کلبه را د ر
عقب خود بست متو جه شد کـه
چگو نه د ستا یش میلر زد ،هنگا-
میکه به سمت بو ته ها ی تو تزمینی
به جا یی که فرا ری به پشته دیگر
پریده بود ، میرفت نا گها نسا-
لهای دراز عمرش بر شا نه هـای
او سنگینی کرد .

در حالیکه شا خه ها ی درختان
را از هم با ز میکرد ، میکو شیـد
خود را قا نع سازد که صدای فیـر
مرمی ها فقط اخطا ریبود ه و صدای
فیرهای متواتر ی که گوشـهای او
آشکا را تشخیص داده تنها دردرون
اوطنین ا فگند ه ا ست .

در نیمه را ه با غ و بیشه یی که
در آن سو ی آ ن قرار دا شت بر
روی چمنی که در هنگا م بهـار
علفها ی زرد رنگ رو ییده ه بـود
جوانی که میخوا ست جا ن خود را
نجا ت د هد برو ی ا فتاده و چهره
اش در علفها پنها ن بود ، شکا ر
چیان مـد تها در ا یـن قسمـت
چمن کمین کرده بودند تا راهفرار
او را قطع کنند .

پیر مرد چشمها را بست ، اوبه
منظره مر گ عاد ت دا شت ا ما
مرگی که به دهکد ه میا مد و بـه
عنوا ن دو ست به خا نه سا لخو-
رد گا ن میر فت ، اما او امروز
مرگ را برا ی نخستین با ر د ر
قیا فه فا شیست ها ی نا ز یمید-
ید .

لطفا ورق بزنید

وحشتی که بروی چیره گشت چنان او را فلج ساخت که تسلط بر بدن خود را از دست داد و با انگشتهای متشنجش به شاخه ها چنگ زد تا بر زمین نیفتد .

اولین دسته عساکری که شتابان به طرف خانه آمدند اورا روی زمین یافتند ، تکانش دادند و ناگزیر شدند او را از شاخه هاکه حتی در حال بیهوشی محکم نگهداشته بود جدا کنند.

اس‌اس ها که موفقیت شان در خونریزی آنانرا وحشی وخشمگین ساخته بود یکی به دنبال دیگری فریاد میکشیدند که جوان مرمی خورده از این خانه بیرون آمده وباید خانه را آتش بزنند .

آنان با تفنگ های آماده برای فیر کنار هم در دایره های تنگی در اطراف خانه ایستاده بودند ، پیر مرد فرتوت زیر ضربات قنداق های تفنگ خاموش روی زمین باغ زانو زده بود و اس اس ها تمام لوازم خانه اش رامی شکستاندند و زیر و رو میکردند، متوجه شده بودند که دردهکده هیچکس نیست که بتواند مسلحانه دربرابر شان مقاومت کند و آتش خشم آنان شعله ور شده بود. آنوقت سیم آنتن رادر میان شاخه‌های درختان کشف کردند .

سیم آنتن خوب مخفی شده بود،دور شاخه یی در میان بر - گهای سبز می پیچید و از پائین به‌هیچوجه دیده نمیشد ، اما محل اتصال آن باپام امکان‌پذیر نبود ، تمام اس‌اس ها بطرف کندو هجوم آوردند و در جستجوی بی سیم از هم سبقت گرفتند ،اما همینکه درب پستو را گشودند مبهوت و پریشان به جای خود میخکوب شدند ، در انبار جز چند کندوی کهنه و شکسته عسل و مقداری وسایل تربیه زنبور عسل که روی میز قرار داشت چیز دیگری نبود .

سردسته اس‌اس ها به سوی هاولیك دوید ، پس گردنش را گرفت و فریاد کشید که باید بیدرنگ مخفیگاه‌بیسیم را نشان دهد ، میگفت : انکار سودی‌ندارد زیرا آنها اطلاع دارند که فرستنده در همین کلبه است وچنانچه او از نشان دادن محل آن امتناع ورزد در ظرف پنج دقیقه تمام خانه در میان شعله های آتش خواهد سوخت .

پیر مرد آهسته چشمهای آبی و بی‌فروغش را گشود ، از فراز شانه افسر آلمانی دهکده خود رامیدید ، چشمش به برگهای آفاقی فراز بام خانه افتاد که از زیر آنها تاریخها و صلیب های ساخته شده از سفال به وی درود میگفت ، درختان گیلاس رامشاهده کرد که با زحمت و شکیبایی فراوان برای آموختن پرورش‌میوه به‌همسایگانش به دست خود پیوند کرده بود .

زنبوران خود را دید که با هیجان میان بوته های گل و کندو ها در پرواز بودند، بازگشت شعورش با نچه در سراسر عمر برای او عزیز و گرامی بودآرامش و متانت خلل ناپذیری راکه در شبهای بیداری در باره آن اندیشیده بود به وی بخشید ، هر عمل مسالمت آمیزش ، ازپیوند درختان گیلاس‌وپرورش زنبوران عسل تا کار کردن درباغ ، اینك به طرز عجیبی باآخرین‌عملی که میبایست انجام دهد ارتباط متقابل داشت ،چون زندگی صلح آمیز را دوست داشت نمیتوانست جز پیکار با آلمان هاکه صلح و آرامش کشورش‌را بهم‌زده بودند ، کار دیگری انجام دهد .

با لحن ملایمی گفت :

-فریاد نکشید ، من به شما چیزی نخواهم گفت !

سردسته اس‌اس ها که‌مفهوم این جمله را درك نکرده بود و می پنداشت که پیر مرد بیمناك شده و میخواهد مخفیگاه بی سیم را نشان دهد ، فریاد بر آورد :

-مترجم ، مترجم !

اما وقتی مترجم به زبان شکسته‌چکی‌که‌خاص آلمانهای ((سودت)) است خواست پیر مرد را متقاعد سازد ، اوفقط سر را به علامت نفی تکان داد و آنوقت سر دسته که‌در آتش خشم میسوخت پیر مرد را به یکسو کشید، تفنگ یك اس‌اس را گرفت‌وباخشم و دیوانگی به میان کندو ها فیر کرد و فریاد کشید : ((فیر ، فیر !))اس اس ها به پیروی از وی کندو ها رابه مرمی بستند ، صبر نکردند که کندو ها را یکی یکی بگشایند ،بلکه آنها را درهم شکستند و رو یهم ریختند ، کندو ها بسان مردمی که ضربت مهلکی به‌آنان‌واردشده باشد روی زمین میافتاد ، از شانه های شکسته آنها عسل غلیظ، روی زنبوران و خانه های‌شکسته آنها جاری میشد .

زنبوران که در اثر فیر مرمی وشکسته شدن کندو ها رمیده بودند به سرعت از سوراخ کندو های شکسته خارج میشدند ، بیمزده به اطراف پراگنده میگشتند ، به صورت دسته های کوچك وبزرگ برفراز باغ پرواز میکردند و بهر چه سرراهشان بود حمله میکردند .

افراد اس‌اس دراثر وزوز گوش خراش آنها که پیوسته فزونی میگرفت‌دست وپای‌خودراگم کردند وبیهوده میکوشیدند این حشرات را از خود دور کنند ، دستها را در هوا تکان میدادند و سر انجام پا به فرار گذاشتند .

سر دسته که از نیش زنبوران درامان نمانده بود فریاد میکشید . دشنام میداد و تهدید میکرد که فراریان را اعدام خواهد کرد و همین تهدید ها موثر افتاد وبالاخر او راه موفق ساخت که افراد دسته را دوباره جمع کند .

یکبار دیگر از فاصله زیادی باغ را که اینك بر فراز آن ابر تهدیدآوری از زنبوران آویخته بود و گاهی فرود میامد وزمانی بلند میرفت احاطه کردند ، زنبوران مانند رعد می غریدند واز یکسوی باغ بسوی دیگر آن پرواز میکردند و دسته های کوچکی ازآنها که آماده نیش زدن بود بهرسوحمله میبردند.

مدیر مکتب در باغ مقابل کندو های ویران شده خود زانو زده بود ، با دستهای لرزان شانه های عسل شکسته شده را نوازش میداد و مانند کودکی میگریست ، زنبور ها که وحشتزده با طراف پرواز میکردند روی موهای سرو ریش و سینه ودستهای‌اومی نشستند دسته یی که پیرامون او میگشت پیوسته متراکمتر میشد ، مثل اینکه در وجود او پناهگاهی می جست و یا درنزدیکی بااو آرامش مییافت ، هردم زنبوران بیشتری روی بدنش می نشستند ، دیگر جای خالی وجود نداشت .

دستهایش ازشهد عسل‌چسپناك واز شدت درد ووحشت کرخ و بیحس شده بود ، با این حال توانست ملکه زنبوران را در تکه های شانه های شکسته پیدا کند ، ملکه زنبوران ظاهرا بیحس شده بود وقدرت پرواز نداشت پیر مرد با احتیاط آنرا بر نوك انگشت سبابه خود گذاشت و با صدای لرزان و گریانی گفت :

-((آنها اینطور ند ... حتی زنبوران را ...میکشند !))

سردسته و مترجم گریخته وعقب دیوار خانه ها ولیك پناه برده بودند و از آنجا فریاد میکشیدند که او توقیف است وفورا باید از باغ خارج شود وخود را تسلیم کند و گرنه به سمت او فیر میکنند .

آموزگار پیر سخنان آنها را نمی شنید ، پس از آنکه مترجم برای‌سومین بار دستور را تکرار کرد، سر دسته تفنگی را بدست گرفت ، این از آن تفنگها بود که باآن کندو ها را شکسته‌بودند و قنداق آن هنوز از شهد عسل چسپناك بود، قنداق را بیصدا به شانه گذاشت و نشانگرفت‌و فیر کرد ، پیر مرد بیصدا به زمین غلطید .

اما در حال احتضار، هم چنانکه روی علف ها میان شانه های شکسته دراز میکشید ،دستش را با ملکه زنبوران که بر نوك انگشت سبابه آن نشسته بود ، بااحتیاط و ملاطفت فوق العاده یی به جانب صورت برد - به لبهایش نزدیك کرد و آن را بوسیدو نجوا گونه با صدایی شکسته زمزمه کرد :

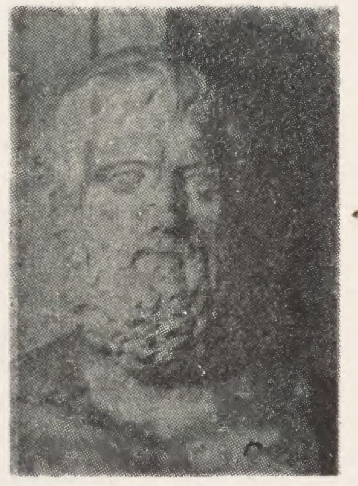
-((وطن ما خانه ماست ، ما هردو برای حفاظت خانه های خود جان دادیم .))

هنر و مردم

تیاتر وناهمگونی

هنر تیاتر و تعهد آن نسبت به جامعه

هنر عبارت از باز آفرینی واقعیت بامدد اندیشه وتخیل هنرمند است ،یااینکه ابتکار خلاقهٔ انسان برای بازآفرینی واقعیت ، هنر است .درهنر ذهن آدمی واقعیت را به یاری رمزها ، نماد ها وتصویر های که از شناخت او صورت میگیرد ،می آفریند •

سوفوکل از نخستین پایه گذاران تیاتردر یونان باستان

هنر انواع مختلف داردااماقدر مسلم اینست که هنر اولیه انسان نقاشی وحکاکی بر روی سنگها بوده است ،باتکامل انسان همانطور یکه همه روابط او تکامل کرده ، هنر نیز انکشاف یافته وجزو اساسی زندگی انسانها گردیده است . درمسیرزمان تحولات وتغییراتی حاصل کرده است • هنر در جوامع بورژ وازی وبر خواست طبقات‌حاکم هدف بوده‌ولی هنررسالت مند همان هنری است که وسیله باشد نه‌هدف والتر بینامین متفکر آلمانی در باره هنر طرز فکری چنین دارد : (درادبیات باید مردم را با زندگی حاضر شان بیگانه کرد•) معنی جمله این است که در هنر باید از یك سو واقعیت های موجود را تغییر دادوازسوی‌دیگر تصویری ازدنیای‌که‌بهتروانسانی تراست عرضه‌کرد (۱)

تیاتر که خود ،مخلوطی از ادبیات وهنر اکت وتمثیل است برای منظور مااولویت دارد چه در تیاتر است که بیننده چیز را به‌چشم می‌بیند وبا گوش ها میشنود • ما میتوانیم اثری نوشته‌شده‌رابه‌شخصی بسپاریم تابخواند آنوقت برای ما روشن نیست که چقدر توانسته از اثر تاثیر پذیرد ، شاید باخود نجواکرده باشد :

آیا چگونه چنین چیزی واقع میشود؟ اما در تیاتر می‌آیدومی‌بیند وبعدپنداری‌راکه شاید نمیتوانست بپذیرد باور میکند • بااین حال تمام مردم که خواننده‌وتعلیم یافته نیستندفقط عدهٔ محدودی میتوانند از خواندن لذت ببرندو

بقیه درصفحه ٥٤

(۱) تورج‌رهنما، (به‌مناسبت‌هشتادمین‌سالگرد برتولت برشت) ،سخن ، ٥-٦، (۱۳٥۷)

موضع گیری ثمربخش زنان

شرکت عظیم زنان ملل جهان در پیکار بخاطر صلح یکی از ویژه‌گی های ارزشمند دو ران ماست.

دورانی که‌بشریت به پاسدا ری از صلح بپا میخیزد وجنگ ونیروی جنگ طلب را در هر عرصه محکوم به شکست میسازد .

زن این عنصر فدا کار که نیمی از نفوس بشر یت را تشکیل‌میدهد در هر گوشه یی از دنیا صـدا ی اعتراض شدید ش را نسبت بـه تجاوز قوای جنگ طلب بلند میکند چنا نکه :

موضع گیری‌جدی‌وثمر بخشن زنان آگاه واندیشمند جهان هر روز در اتحاد یه های اجتماعی وپارلمان ها وموسسات بین الملـلی به‌ویژه در مورد اقدامات علیه تجاوز در شرق میانه،علیه سیاست تبعیض نژادی واپاتاید به نحـو چشمگیر ی‌تبارز می نماید وشعار (صلح) سر لوحه تمام انجمن ها، اتحادیه‌هاوموسسات زنان جهان قرار گرفته است‌اتحادیه های مترقی زنان ملل‌جهان‌درهمه‌مرام نامه‌ها اطلاعیه‌هاوفیصله‌نامه‌های خود به‌نحوی از انها آن قـو ا ی جنگ طلب وارتجاع بین المللی را محکوم سا خته اند که :

سیاست تجاوز وجنگ را تقویت می نمایند ومسابقه تسلیحا تـــی را دامن میزند و باعث وخامت اوضاع بین الملل میشوند ،در نقاط مختلف دنیا جنگهای محلی را تحریك می کنند، به آزادی ملت ها تعرض‌می‌ـ نمایند، جنبشس ها ی آزادی بخشس ملی راسر کوب ورژیم‌های فاشیستی وتبعیض نژ ا د ی ر ا رو یکار مـی آورندو آزادی های مدنی واجتماعی زنان را از میان می برند. بدین جهت زنان روشنفکر ونمایند گان ملیو ـ نها زن بادلیری وشجاعت بخاطر دفاع از صلح جهانی وضد جنگـ اعلام میدارند که :

مبارزه برای صلح با مبارزه برای استقلال ملی‌ترقی وآزادی‌ملل ودمو- کراسی بـا مبارزه علیه ا ستعمار و استثمار نو ارتجاع ودیکتاتور ی‌در یك جبهه به پیشس برده میشود .

ودیگر همه زنان سر اسر دنیا در وجود اتحادیه های ملی وبین ـ المللی وسازمانها وظیفه‌خود میدانند که‌نه تنها در راه آزادی وحقوق همه جانبه زن مبارزه کنند بلکه برای بیداری زنان در عرصه ملی وبین ـ المللی پیکا ر نما یند .

(وطن مانند کلبه تست اگر کسی برای غارت آن وارد شد باید او را شکار کنی حتی اگر به قیمت مرگ تمام شود واین کسس هر که میخواهد باشد جاپانی فرانسوی. امریکایـی یا چینی .)

اینها سخنانی است از یك دختر مبارز وپیکار جوی‌ویتنامی که دلیر- انه وبی هراس مـی‌رز مد وبخاطر دفاع از سرزمین پـاك و مقد سش همواره در سنگر نبرد می ایستاد تا با ریختن‌آخرین‌قطره خو نش‌درفش پیروزی را بر افراشته نگهدارد.

ولی با آنهم این دو شیزه رزمجو ورزمنده ویتنام گا هی با خود چنین می اندیشد ومیکو ید .

مرتب از خودم می پرسم که چرا انسانها یکدیگر را بـــه قتـل می رسانند ؟ !!

ایـن احساس پـــاك ورا ستین در نهان خانه دل همه زنان اعم ازسپید وسیاه پیروجوان‌وشهری وروستایی باقوتشس باقی است .

وصلح بـرای زن، بـــرای مادر مقدس است زیراضامن حفظ آزادی، آرامشی وبقای فرزندان اوست .

کدامین مادر مشتاق‌است کــه فرزندشس در وحشت وخود خواهی جنگ جویان طماع سینه اشـــس را گذر گاه گلوله ها سازد ،کدا میـن مادر ؟ !

بگذار فریاد رسای صلح ازگلوی او بگوشس رسد، صلحی پایـدار و جاودانه ...

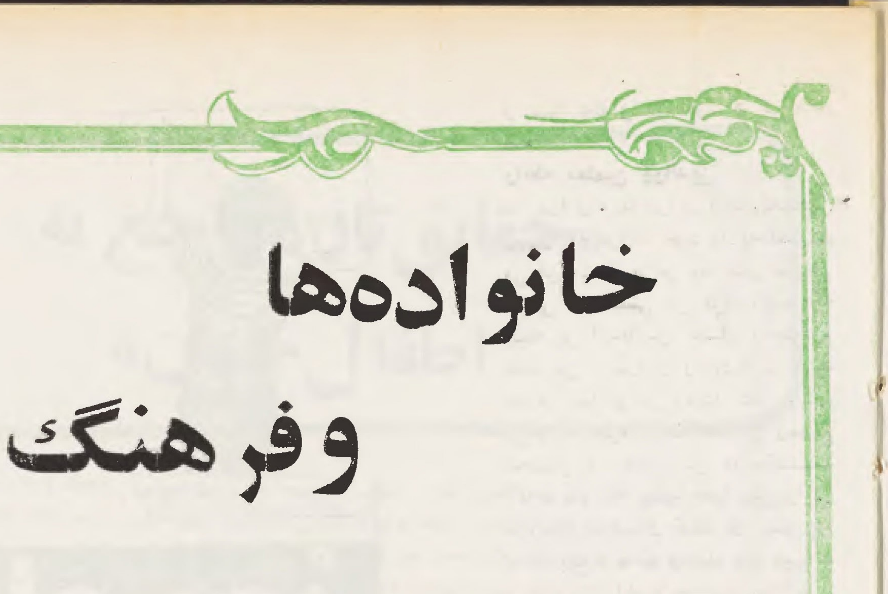
زیرا احساس زن، عاطفه زن و قلب زن تاب پذیر ش کینه ونفاق وجنگ وکشتار را ندارد وسرشت جنگ جویی‌وانتقام گیری‌در نهادشس هرگز آب نخورده است.

بجز آنکه او موجودیست صلـح آفرین، پر صفا، زندگی سازوآرامش بخشس .

بقیه در صفحه ٤٥

کدامین مادر مشتاق است که‌فـر زندش دروحشت‌وخود خواهی‌جنگ‌جویان طماع سینه اش را گذرگاه گلوله ها سازد ، کدامین مادر ؟!

خانواده‌ها و فرهنگ

صا حبا ن عقید ه و رهروا ن‌ترقی و پیشر فت ما نند تمام عناصر واقع بین معتقد اند که خا نواده ها سلول ها ی او لین جا معه بوده و هما نطور یکه از اجتما ع تا ثیر پذ یر ا ست بر ا جتما ع نیـــز نقش واثر دارد .

بناء برا ی پا کیزه نگهدا شتن ونیکو نگهدا ری خا نواده هامتو جه فر هنگ آ ن نیز با ید بود .

قبل از اینکه به بحث در بار ه پرداخته آ یـد لازم و ضروریست تا فر هنگ و معنی و مفهو م آ نرا در یافته برو شنی آ ن، مطا لـب دیگر را به ار تبا ط فر هنگ خانواده بررسی نمود.

علما و دا نشمندا ن را عقیـده بر اینست که فر هنگ عبار ت‌است از مجمو عه ا ی آرزش هـا ی مادی و معنو ی جامعه بشر ی که‌در جر یا ن فعا لیت اجتما عی ،تاریخی آ ن ایجاد شد ه ا ست ، فرهنگ فعا لیت خلاق انسا ن ها را برای بو جود آورد ن این ارزش ها و نحوه ای کسب و انتقا ل آ ن‌نیز در بر می گیرد .

سپس فر هنگ دا را ی دو جانب‌بهم پیو سته ا ست : فر هنگ مادی و معنو ی .

فر هنگ ماد ی عبار ت ا ست‌از مجموعه ای و سا یل تو لید ی ، تخنیک تجر به تو لید و سا یر ارزش ها ی ماد ی که یك جا معـــه در هر مرحله از تکا مل تا ریخی خوددر اختیا ر دارد .

فر هنگ معنو ی مجمو عـه ا ی دستاورد های جا معه را در همـه زمینه ها ی علم وهنر و اخلا ق و فلسفه تشکیل می دهد .

اما آنچه فر هنگ خا نواده هارا تشکیل می دهد با اینکه با فرهنگ اجتما ع که مختصرا در با ر ه صحبت شد ارتباط نا گسستنی‌دارد ، عبار تست از مجمو عه عقا ید ، عـا دا ت ، رو ش ها، آرمان ها ، ومقر را تی که در امور حیا تی خا نواده ها در هر بخش ار تبا ط داشته‌و تما م فعا لیت ها ی‌اجتماعی به‌شکلی از اشکا ل به آ ن‌پیو ست بوده و قو یا گره خورد ه است .

فر هنگ خا نواده ها نظر بــه شرا یط محیطی و سطح ز ند گـی سخت از هم فر ق دا شته و منو ط ومربو ط ا ست به زند گی اجتماعی و منا سبا ت اقتصاد ی خا نواده ها .

از آ ن جا ی که اعضا ی خانواده ها در محیط اجتما عی به فعا لیـت های مختلفه ای مصرو ف اند، ا ز محل کا ر وار تبا طا ت روز مره بر دا شت ها ی دا رند که خوا ه ناخواه این اید ه ها و نظر یا ت بیرون از منزل در طرز تفکر شا ن اثر نمود ه و با عث می شود کـه فر هنگ خا نواده د چار دگر گو نی گر دد .

وزما نی این تغیر به نفع‌خانواده بود ه می توا ند که وا لدین وعناصر چیز فهم نظر یا ت خو یشرا نظر به شرا یط خا نواد گی و فق داده و با عث پرا گنده گی نشوند در یـن جا بینش در ست ، تد بیر علمی و انعطا ف پذ یری توا م بـسا قا طعیت ، خا نواد ه را از سرگردانی حفاظت می‌نماید .

گذ شته ازین ر یشه ای از فرهنگ خا نواده را سنت تشکیل می دهد ، و سنت بخشی‌ازفرهنگیست که بو سیله اجدادو گذ شتگا ن و نسلهای گذ شته شکل گر فتـه بیشتر بر روحیه خا نواده تا ثیر دارد .

در لا بلای سنت ها ی گذشتگان نظربه‌شرا یط محیطی و ا جتما عـی عقا ید خرا فی نیز جای گر فتـه که‌به مثابه علف های هـر ز ه ، نقش منفی در ا مور خا نواد ه گی دارد . همچنا ن سنت ها ی گرانبها ی از گذ شتگا ن با قیما ند ه که حفظ و نگهدا شت آن در جهت تر قی ضروری و حتمی ا ست .

بناء فرهنگ خا نواده نیز بـه رشد و نمو ضرور ت دا شته وبرای اینکه زند ه وپو یا باشد در غنا و زنده نگهدا شتن آ ن و ظیفه ورسالت اعضا ی خا نواده شرط ا ست باید با روشن بینی ورو ش علمـی هر یك بکو شند تا فر هنگ خانواده ها زند ه و جا ندار وهمچنان نیرو مند حفظ گر دد و سنت ها ی ارزنده آن محافظه شود.

درین جا لا زم ا ست تا برا ی ارز شمند ی هر چه بیشتر سنت ها ی خا نواده گی و حفظ رو حیـه متشکل هما هنگی بیـــن اعضا ی خانواده ایجاد گردد تا در مقا بـل حوادث ومشکلا ت دارا ی تو ا ن و پا یداری منطقی با شند .

درین مسیر خا نواده ها ی موفق اند که مرز و حد ود مسو لیت هاو حقوق‌یك‌دیگر رابدرستی درك نموده وبدانند چه بکنند که‌افتخار خانواده شان دو چند شود و چه کاری را نکنند که با عث نا م بد ی خا نواده نشود.

مثلا دختـرا ن خا نواده همیشـه با ید متو جه انچه در خا نواده و بیرو ن از آن مر بو ط شا ن ا ست با شند تا با بر خورد ها و رو ش های نامطلوب شان حیثیت خانواده پایین نیا ید و بر هم نخور د .

بچه ها یا پسر ها نیز با صفا وصمیمیت در مقا بل اعضا ی خانواده با در نظر دا شت حقو ق‌خود و خوا هرا ن بر خورد دا شته باشند کار ی نکنند که ا حسا س‌نا برا بری در محیط خا نواده ر یشه بگیرد.

پدر و مادر نیز با واقع بینی در او ضا ع و احوا ل قرار دا شته وباید در قضاو ت شا ن جانبداری دیده نشود .

وقتی این مسا یل درپیش‌چشمان اعضای خانواده بصور ت یـــك اصل خد شه نا پذ یر ، قابل‌قبول باشد ر شته ها ی مو د ت‌وهمکاری دو ستی و صمیمیت ارز شمنـدی فر هنگ خا نواده را با رور نموده وشگو فانی استعداد ها سا حـــه رشد پیدا نمود ه و خا نواده د ر اجتما ع بر جستگی کسب مـــی نماید.

آنچه درین جابیشتر اهمیت‌دارد، ازخود گذری وفداکاری در مقا بـل اعضای خانواده است وآن‌های‌که در طول‌حیات‌توانسته اند باقدا کار ی وصمیمیت روز گار را بگذا را نند به تعین جا و مقا م افتخار آمیزی در خا نواده دا شته هم در زما ن حیاتش احتر ام و تجلیل می شو د وهم بعد از آنکه از جها ن گذشت مثال‌خو بی ها در خانواد ه‌بوده و نا مش در فر هنگ خا نواد ه جا و دان می ما ند . پس با ید این نظر یه و عقید ه را همیشه درنظر داشته با شیم .

با در نظر دا شت ، آنچه گفته آمد مسأ له انضباط از آن جهت ضرور یست که اعضا ی نیك‌وخوب یك خا نواده با فر هنگ بو د ه و حتمی ا ست که در روا بط روزمره ر شته ها ی مر بو ط عمیقــا در ك شود .

بقیه درصفحه۵۵

مسوولیت خانواده‌ها و مدارس در برابر اطفال

مکتب دومین نهاد اجتماعی مهم دریک جامعه پیشرفته است بسیاری از ارزشهای اجتماعی و عناصر فرهنگی از طریق مکتب در جامعه مستقر می شود . اعضای کهتر خانواده بخش بزرگی از اوقات خود را در مکتب می گذرانند ومهمترین بخش آموزش خود را در مکتب می بینند .

درس خواندن کودکان :

چرا کودکان را به مکتب می فرستیم آیا برای اینکه باسواد شوند ؟ برای اینکه در آینده‌موقعیت شغلی بهتری به دست آورند ؟

برای اینکه افراد با فرهنگی بار آیند ؟ برای اینکه به‌دیگران خدمت کنند ؟

تحصیلات مراحل مختلفی دارد مراحل نخستین برای آموزش سواد و معلومات به کودکان است یعنی تامین و ساییلیست که فرزندان جامعه در آینده می توانند به کمك آنها آموزش مورد نیاز خود را فرا گیرند پس دریك اجتماع امروزی آموزش ابتدایی و راهنمایی تحصیلی درشمار آموزشهای واجب و اجباریست مانند آموزش سخن گفتن راه رفتن شستشو کردن ومانند اینها.

پدر ومادر وظیفه دارند که این آموزشهای واجب را برای فرزندانشان تامین کنند و در مورد آنها اصرار و تاکید روا دارند.

مرحله بعدی آموزش به راه‌زندگی و کار آینده فرزندان‌مربوط می شود . در این مرحله متاسفانه بیشتر پدران و مادران از دو گروه بیرون نیستند .

گروهی که اصرار می کنند فرزندان راه پدر ومادر خود رادر پیش گیرند و گروه دیگری که می خواهند فرزندشان یاداکتر شود . یا مهندس .

حال آنکه برای تصمیم گرفتن در باره شغل و مسلك آینده فرزندان باید عوامل گوناگونی در نظر گرفته شود . از جمله‌این عوامل است .

۱ـاستعداد فرزندان
۲ـ عقیده مشاوران تحصیلی
۳ـ امکانات خانواده
۴ـ نیازمندیهای جامعه
۵ـ تمایلات فرزندان

چشمپوشی از هر یك از این عوامل سبب ایجاد گرفتاریهای گوناگون برای فرزند و خانواده می‌شود. ازینرو لازم است پدران و مادران در زمینه انتخاب مسلك و شغل آینده فرزندان آگاهی داشته باشند . یعنی اول باید پدران و مادران ضرورت تحصیلات‌رابرای فرزندانشان درك کنند و با اتخاذ روشهای درست به فرزندانشان آنها را رهنمایی کنندو همه جوانب را در نظر بگیرند و تنها به‌ندای دل خود گوش ندهند .

رابطه معلمین ووالدین

پدران و مادران بایدازنخستین روزی که فرزند خود را به‌مکتب می فرستند با مربیانش تماس دایمی و منظمی بر قرار کنند که البته بر اساس اعتماد واحترام متقابل . پدران و مادران باید به مربیان در زمینه شناخت فرزند خود کمك کنند از وضع تحصیل و رفتارش در مکتب آگاه شوند پیشرفتهایش را در هرزمینه دنبال کنند از تشویق یا توبیخ شدید و زیاد بپرهیزند و خود را در سرنوشت فرزندشان سهیم و ذینفع بدانند .

برای ایجاد چنین رابطه یی میان اولیا ومعلمین انجمنهای به وجود اید تا زمینه همکاری میان پدران و مادران و اولیای مکتب ایجاد گردد وازسوی دیگر پدران ومادران باید به یاری اولیای مکتب بروند و آنان را در بهتر کردن روش کارو تجهیزات مکتب یاری کنند و از تجارب و راهنماییهای مربیان در کار تربیت دراقبت فرزندانشان بهره‌مند شوند .

آموزش پسران ودختران

امروز خوشبختانه همه جا صحبت ازآموزش سیمینار هاوبررسی مسایل آموزشی است .

اما سوال درین جاست که آموزش از کی واز کجا شروع می شود و آموزش‌و پرورش کدام یك بردیگری برتری دارد ؟

اگر اشتباه نکنم آموزش از اولین لحظه‌پس ازتولدشروع میشود ، از اولین لحظهٔ که طفل چشمان خودرا باز می کند و آموزش‌او شروع می شود .

طفل میاموزد وقتیکه گرسنه شد گریه‌کندو به مادر بفهماند که گرسنه است. ویاوقتیکه دستمالان خود را ترمی کند گریه می کند آنرا عوض کنند اگر شکمش‌سیر است وجایش خشك امادردی دارد این موضوع را نیز با گریه اعلام می کند طفل اولین آموزش را در نخستین روز های تولد از گریه کردن واز گرفتن پستان مادر شروع‌می کند، طفل میخندد زیرا شماکه با او خندیده‌اید اوخنده‌کردن‌رایاد گرفته است .

کودك می نشیند برای اینکه نشستن رابااو یاد داده اید ، کودك راه میرود برای اینکه‌راه رفتن را به او یاد داده اید ، پس گفته می توانیم که آموزش از نخستین لحظه زندگی شروع می شود و تا مرگ با انسان همگام وهمراه است . وقتیکه طفل به تدریج بزرگ میشود نوع آموزش او نیز فرق می کند .یك روز ادای کلمات رایاد می‌گیرد روز دیگرجمله می سازد واین آموزش از دامان مادر شروع می شود ، دنباله آن به کودکستان ، مکتب ابتدایی ، مکتب عالی‌وبالاخره پوهنتون وبالاتر ازآن همچنان به اجتماع کشیده می شودوآنچه راکه طفل از آغوش پر مهر مادر ،کود کستان وغیره نیاموخته باشد خواهی نخواهی در مکتب اجتماع خواهد آموخت اما این آموختن هرگز شیرینی زمان طفلی و آغوش مادر را ندارد.

اگر تلفظ بابه ومادر برای طفل لذت بخش وبرای مادر و پدر مسرت بخش بوده برعکس آنچه راکه از اجتماع میاموزد برایش نه تنها

بقیه‌در صفحه ۵۳

«حقایق تازه راجع به اطفال جهان»

کودکان افغا نستان هما نند بسیـاری کودکان اکثر کشور های جهان (به استثنای کشور های سوسیا لیستی) با مشکـلات گوناگون دست به گریبان اند. انقلاب ملی ودمو کراتیک ثور که ماهیتا ضد امپریالیزم ضد فیودالیزم و ضد کمپرادوری است بـا پیروزی خویش ودر اولین روز های پیروزی حل این مشکلات را وظیفه عاجل خـویش دانست. وضع کودکان به‌سرعت مورد مطالعه قرار گرفت و تدابیر لازم در زمینه اتخاذشد. ولی بنا نفوذ جهنمی امین و باند ش درحزب ودولت نه تنها کود کان و ببهود بخشیدن وضع شان فراموش شد بلکه بسیاری از کودکان از پدر و مادر و سر پرست محروم شدند و چه بسا که بشکل بسیار بیشرمانه عده ای از کودکان مابه عنوان مجرم سیاسی بزنجیر کشیده شدند و شکنجه دیدند .ولی پیروزی مرحله نوین و تکا ملی انقـلاب شکوهمند ثور که امین و باند ش را از اریکه قدرت ظالمانه‌شان به زیر افگند.انقلاب ومردم را از تباهی نجات داد. پلان هـای مترقی و انقلابی را در مورد بهبود وضـع حیات کودکان افغا نستان این مردان وزنان فردای کشور یکبار دیگر روی دست گرفت اکنون وضع فلاکتبار حیات کودکان ماکه دستخوش مظالم جامعه فیودالی بودند در حال تغییر است و باید هم تغییر نماید ، کودکان افغا نستان برای سا ختن فردای باسعادت باید سالم ، پر نشاط و دارای امکانات‌لازم برای زندگی و رشد داشته باشند فراهـم آوردن امکانات همه‌جانبه تعلیمی وصحی از اولین گام ها بیست که دولت ملی و مترقی ماجدا به آن آغاز کرده است ، باید باتامین امکانات لازم برای تعلیم و تربیه کودکان، باایجاد شرایط لازم برای پیش گیری ودرمان بیماری ها در سرا‌سر کشور و بخصوص‌در روستاها و شهر های کوچک ، به پرورش روحی و جسمی به شکوفایی‌استعداد کودکان یاری رساند.

حزب دموکراتیک خلق افغانستان درمرام ، خود در اسناد رسمی، مقالات و بیانات معتدد خود ، طرح ها و پیشنهادات مشخص خود را در باره امروز و فردای اطفال میهن‌ما ارائه داده است و اینک مطابق آن عمل می کند . انقلاب شکوهمند ثور و بـخصوص مرحله نوین و تکاملی آن برای تحقق آرزو های تمام مادران برای بهروزی و آینده پر سعادت کودکان وطن‌ما،توانسته است امکانات وشرایط لازم را بوجود بیا ورد.

این امکانات به کمک هموطنان ما می‌تواند باسرعت هر چه بیشتر از قوه به فعل در آیـد .

وامارو ز جهانی کودک:

درسال ۱۹۵۰میلادی به‌ابتکار«فدراسیون‌دموکراتیک بین المللی زنان »و «اتحادیه جهانی جوانان دموکرات روز اول جون (دهم سر طان) روز جهانی کودک ، روز جلب افکار جهان بـه زندگی اطفال و روز مبارزه برای کسب‌حقوق کامل آنها می باشد .

اینک که در حدود سی و دوسال از ین روز می گذرد و چار ماه بعد سی ودومیـن سالگرد این روز بر گزار خواهد شد، هنوز بسیاری از کودکان جهان از دست یابی‌به ابتدایی ترین حقوق خود محرو مند مفـاد اعلامیه حقوق کودک برای‌بسیار ی از کودکان هنوز بروی کاغذ مانده است واین در حالی است که کود کان کشور های سو سیالیستی در پناه صلح وقوانین مترقی اجتماعی سال هاست که زندگی شاد و سر شار از سعادت دارند و به «قشری ممتاز» درین جوامع بدل گشته است .

دو جهان ودو سرنوشت

خرابی وضع اطفال ، خاص افغا نستان‌قبل از انقلاب نیست ، این پدیـــده ای است اجتماعی ،خاص کشور هاییکه نظام طبقاتی برآن حاکم است ، این بلیه اجتماعی حتی در پیشرفته ترین کشور های سر مایه‌داری نیز به درجات و اشکال گوناگون به نظرمی خورد . مثلا در ایالات متحده امریکا (این پیشرفته ترین کشور جهان سر مایه داری) پنج میلیون کود ک از رفتن به مکتب محروم است۱۲میلیون طفل‌فقط امکان‌تحصیل تاصنف هشتم ابتدایی رادارند. درین کشور و ضع اقلیت های نژادی ازین‌هم‌بدتر است. فیصدی مرگ ومیر میان کودکان سرخ پوست هشت برابر کودکان سفید پوست است اطفـال سرخ پوست بطور متوسط فقط تا صنف پنجم ابتدایی امکان‌تحصیل دارند. درآلمان فدرال شصت وسه فیصد متعلمین مکتب به انواع مریضی های روانی مبتلا هستند و پنجـاه فیصد بیماری های دیگر دارند ۱٦ فیصـد اطفال ۱۲ ساله و چهل و پنج فیصد اطفال ونوجوانان ۱٤ تا۱۷ ساله این کشور بـه مشروبات الکهولی و مواد مخدره معتادند.در فرانسه از ۸۵ هزار طفلی که مادر انشان شاغل هستند ، فقط ٦۰ هزار کودک امکان دارند.درروستا های این کشور طی سه سال (۱۹۷۲– ۱۹۷۵) حدود ۲۲۲۰ مکتب تعطیل شده است .

امادرمقابل این جهان پردردورنج کودکان باجهان دیگری روبرو هستیم که کودکـان مانند تمام شهر و ندان سر نوشت کاملا دیگری دارند جهان سوسیا لیزم و کشور هاییکه راه رشدغیر سرمایه داری را درپیش گرفته اند. در کشور های سوسیا لیستی اطفال از حقوق بی شماری‌بر خوردارند.دولت برای تطبیق دادن برنامه های خود با نیاز های روز افزون خانواده ها به اطفال توجه دایم دارند به عنوان مثال در اتحاد شوروی همه اطفال بدون استثنا در سن هفت سالگی به‌مکتب می روند پس از هفت سال امکان ادامه تحصیل در مدارس متوسط عمومـــی تخصصی و حرفه ای برای همه و جوددارد. قانون اساسی کشور شوروی ، آموزش‌تـا پایان دوره متوسطه را اجباری اعلام نموده است اکنون در اتحاد شوروی ۱۵۹ هـزار مکتب عمومی وجوددارد که ٤٦ میلیون متعلم ازآن هااستفاده می کنند. کتاب های درسی برای متعلمان رایگان است ۷۵۰۰ کتابخانه مخصو ص اطفل و ۱٤۰ هزار کتابخانه در

بقیه‌در صفحه ٤٥

باوجود اعلامیه های که ازطرف ملل متحد درمورد بهبود زندگی اطفال پخش می گردد . باآنهم وضع اطفال در بعضی ازکشور هادرچنین حالتی قرار دارد .

عشق میهن

خوشا در راه مردم جان سپردن

بعشق میهن مردانه مردن

خوشا سر باختن در عشق میهن

خوشا نام نیکو با خویش بردن

سنگر

پردیس

لیری لیری له خپل کورنه
ځانله ناست یم پردیسی یم
هیښ هیښ گورمه بهر ته
له نظر سره راهی یم

* * *

یخ‌دی– ژمی‌دی– خیله ده
دهوا خپی دی خړی
آسمان خړدی – ځمکه سپینه
راکوزیږی واوری لړی

* * *

دفضا په سوړ گوگل کی
دتورتم لوه سپیره ده
خوا ! دځمکی سپین تنر کی
رڼا ورځ هر خوا خوره ده

* * *

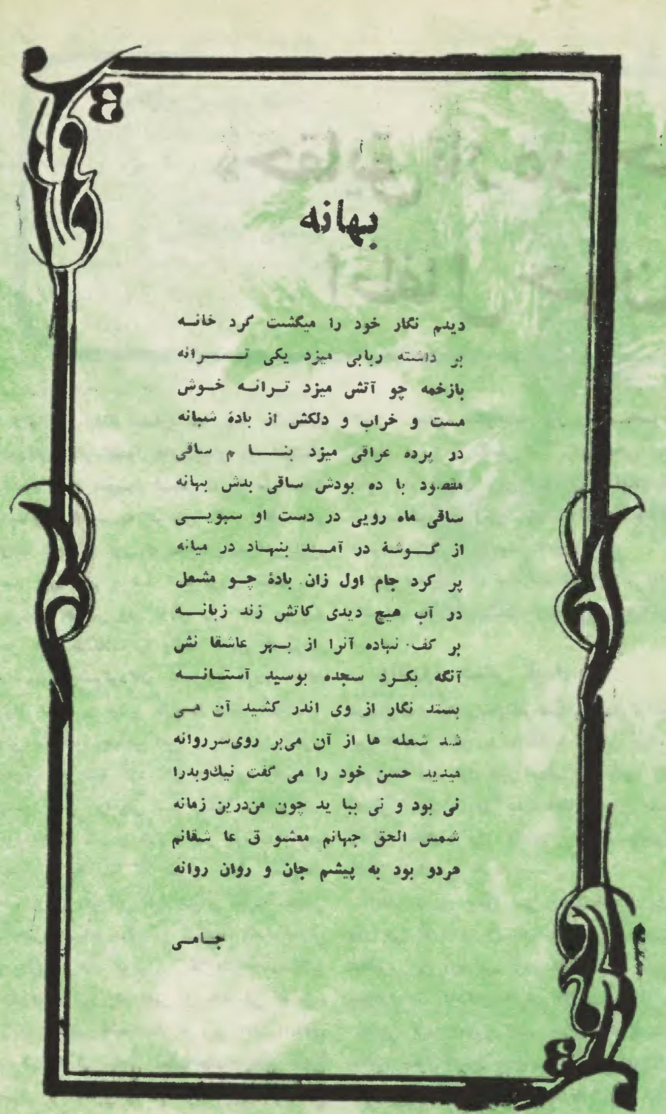
شور دی – زوږ دی، حرکت دی
ځمکه ،هسك ، واړه ، لړزیږی
دانسان دبری کړ یکی
دطبیعت زړه کی غبر کیږی

* * *

طبیعت له ډیره قهره
زړگی ډك چیچی غابښو نه
دانسان زمولول غواړی
په ژوندون کړی گوزارو نه

* * *

مگر دلته ناتوان شوی
انسان ستړ دی لاژوندی دی
اوس په هرڅه واکمنی کا
ډیر غښتلی میړنی دی
ددسامبر ۲ – ۱۹۸۰ کال
دریدزن–انترهوټل
دمو کراتیك آلمان

بهانه

دیدم نگار خود را میگشت گرد خانه
بر داشته ربابی میزد یکی ترانه
بازخمه چو آتش میزد ترانه خوش
مست و خراب و دلکش از بادهٔ شبانه
در پرده عراقی میزد بنام ساقی
مقصود باده بودش ساقی بدش بهانه
ساقی ماه رویی در دست او سبویی
از گوشهٔ در آمد بنهاد در میانه
پر کرد جام اول زان بادهٔ چو مشعل
در آب هیچ دیدی کاتش زند زبانه
بر کف نهاده آنرا از بهر عاشقا نش
آنگه بکرد سجده بوسید آستانه
بستد نگار از وی اندر کشید آن می
شد شعله ها از آن می‌بر روی‌سر روانه
میدید حسن خود را می گفت نیك‌وبدرا
نی بود و نی بباید چون من‌درین زمانه
شمس الحق جهانم معشوق عاشقانم
هردو بود به پیشم جان و روان روانه

جامی

دریای خروشان

دلم مانند دریای خروشان
چوموج پر تلاطم سر به‌طغیان
چوسیلابی که‌خشم آگین وسرکش
خس‌وخاشاك‌روبدجمله‌یکسان

شعر

ناامید

زتاب‌آتش عشقش گداخت دل به برم
دعا کنید کـه ریزد فروز چشم تر م
چه جلوه می‌کنی ای نوبهاردرنظرم
که من زشوق خیالش در عالم دگرم
درین حدیقه من آن نخل خشك بی ثمرم
که ناامید به سوی بهار می‌نگرم
چه سود گر کند آزادم از قفس صیاد
کنون‌که سنگ حوادث شکست بال وپرم
یك امشبم مگذارید دوستان تنها
چون شمع نیست امید حیات تا سحرم
صدای قافله سالار مرگ گشت بلند
شنیده بانگ درادر تدارك سفرم
اگر «نوید» وصالش بیاوری قاصد
زفرط شوق به گرد تو گشته جان سپرم

«نوید»

او مظهر عشق بود و من مظهر ننگ
وقتی که فشر دمش باغوشم سنگ
لرزید دلش، شکست و نالید که آخ
ای شیشه چه میکنی تو در بستر سنگ!؟

(کارو)

*

سنگر

الا ای هموطن برخیز برخیز
به خصم این وطن مردانه بستیز
اگر پیش از تو در سنگر نمیرم
بدست خویش خون شه رگم ریز

شمپال

فرونزه ته

هغه وخت چی‌زه د لیکوالو او شاعرانو پـه‌ډله کی دشوروی اتحاددقرغزستان جمهوریت ته‌تللی وم د پاریدلی احساس په لاربنوونه‌می‌لاندنی شعر جوړ کړ اودکنت د سیمی دسمنتو دفابریکی دکار گرانو په ټولنه کی می واوراوه‌چی د ترجمان له خوا په روسی ژبه ترجمـه کیده ۰

قتیل خوږیانی

فرونزه ستا د طبیعت هره ښه کی
دمستی یولوی جهان ته می نظرشی

ز ه انسان یمه سینه کی زړه دغو ښو — امید ونه دانسان دی پکـــی نغښتی
زړه می مه ازار و ی حسینو ښکلو — د دردونو لوی توفان دی پکی نغښتی

چی هرخومره زړه راجگ کړمه‌مستی ته
دوطن غـریب انسان ته می نظــرشی

که نه فرونزه ستا ښکلاله مستی ډکـه — هره خنده یی له ډیری هستی ډکـــه
ویمه شعرمی‌ستاله‌پیغلو نه قربان‌کړای — ده ادایی له انسان پر ستی ډکـــه

ویمه شعر یی کړم د غاړی امیلونه
خوښکلا د خپل افغان ته می نظرشی

فرونزه زه ستا په ښکلا باندی مین یم — ستا د پیغلو په ادا باندی مین یم
ښایسته ښکلی مخونه در کی گرزی — ستا له یاره په هر چا باندی مین‌یم

توری ، زیږی زلفی مستی درکی‌گرزی
چی داستا باغ وبوستان‌ته‌می نظرشی

پشپسیك هوتل

ازشگفتی های رنگارنگ جهان

داکتران اجل را فریفتند

مریضی که هشتاد بار بدیار مرگ‌پای نهاده و دو باره بدیار هستی آورده شد .

* * *

چند ی قبل ا نجنیر ی در کشور شوروی حا لش بهم خورد . در حا لیکه هر روز با تن ا ستوار کار میکرد و از نشاط **و سرور صحت بر خور دار بود** او که هفتاد و پنجسال دا شت هنو ز بسن کهو لت و پیر ی‌نر- سیده بود، دماغش با نیر و- مند ی کار میکرد و هیچ علتی وجود ندا شت که او رابه با زنشستگی نیاز مند گر داند . صر ف گا - هگاهی دل لرزه او را تکلیف میداد اما تکلیفش چندان قا بل تشو یش نبود .

روزی هنگا م صبح نا گها ن‌درد شد ید ی بسینه اش خلید و قفس سینه ا ش از با زو بسته شد ن باز ما ند . انگشتا ن د ستش بی اختیا ر بلرزه افتاد . همسر ش **گوشی تیلفون را بر داشت و با-** دستپا چگی نا له و فریاد کشید: ((زود با شید . بکمکما ن برسید !

حا لش سخت خرا ب‌است...)).

درد مانند تیغ برند ه که گو ئی سینه اشرا مید رید تن او را دقیقه بدقیقه سست و ضعیف میسا خت در خلال نا له ها اند کی آ را م میگر فت و ما نند پیکر بیجا ن بید م و دود میا فتاد . حا لت نه خوا ب و نه بیدار را دا شت پو ست بد ن سبز ینه اش رو بخشکیدن گذا شت . باز وا نش‌که میان حلقه ها ی تیو پ را بری اتکا ء دا شت رو ی لحا ف‌بیجان و بیحر کت افتاده بود .

تشخیص قاطع تو سط مایو کار دیال حسا س حتی از ا حتما ل بعید بنظر میا مد با آنهم داکتران بصورت یك تیم جهت بر گر داندن نفس با وبا سر عت هر چه بیشتر دست اند ر کار شد ند و توا - نستند خطر را از سر مر یض‌رد نما یند . سپس او را بمعا لجه خانه بردند تا آ ن لحظه کدا م تشو یش د یگر ی بمشا هده نمیر سید .

یکهفته گذ شت . شبهنگا م‌حین خواب مر یض زند گی راپدر و د گفته بود . ا گر خطو ط رو شنائی خطر روی پرده نما یا ن نمیگردید **و اگر زنگ اتومات بصدا در نمی-** یامد همگا ن بیخبر میما ند نند مر یض در ست بحا ل خوا ب خوا بید ه بود . فقط همین بو د و بس!

صدا ی (سو سو س)ا شاره شنیده شد . مر یض با سر عت هرچه بیشتر بار دیگر بمر کز نفسبا ز گر دانی برده شد و بار د یگر مسا عی برا ی ا حیا ی ا و آغاز گردید . مد تی چند گذ شت دا کترا ن متفقاء بر این را ی‌بودند که او مرده ا ست . پلکها یش در برا بر رو شنی وا کنش نشان نمیداد در شا هر گها نبض حس نمیشد . تنفس سقو ط کرده بود حوا سش از فعا لیت بازما نده بو ده . **گو یا جا ن از پیکر شش** جدا شد ه بود و زند گی را پدرود گفته بود و لی در برابر ا ینهمه مشاهدا ت علم سر کشی نشا ن میداد وباور دا شت که او نمرده است . علم فرا موش نکر د ه بود که دا کتر بر نارد دا کتر معروف فرا نسوی از تجا ر ب ومطالعات علمی اش این نتیجه راباز گو کرده ا ست : ((هرگاه خوا سته باشیم بقو ا نین ز یست پی ببر یم باید مردن ا نسا ن و حیوان را بچشم بنگر یم زیرا معلو ما ت پیرا مو ن میکا نیزم مر گ بما آماد گی میبخشد تا میکا نیزم زندگا نی را تا حدا مکان ز نده نگهداریم)) الان علم طب میتواند فرق میا ن مرگ بر گشت‌پذ یر کلینیکی را از مر گ بر گشت نا پذ یر بیو لو ژ یکی تمیز دهد و حتی از راز نهفتهٔ هر دو ا جل پوره ا گهی دارد یعنی تشخیص داده میتوا ند چنین حا لت گو ئی میز ند گی نا شی از ا یستا د ن تپش دل ا ست ویا شریا ن د ل تر کید ه ا ست و یا اختلا لی در نظم تپش دل رخداده ا ست .پدیده آخری و قتی بروز میکند که انسا ج و رید بصور ت بینظم اهتزاز کند و دل از پمپ کر د ن خو ن بسا یر حصص بدن عاجز ما ند :

خطو ط اهتزازا ت رو ی پر ده حا کی از بینظمی ا نسا ج د ل بود وتنها چند ثا نیه با قیما نده بود **که سر نو شت مرگ یا ز ند گی مریض** تعیین گر دد . فو ری ا لهٔ الکترود را بسینهٔ مر یض‌چسپاندند ویکجر یا ن قوی بر قی با ندازهٔ **شش هز ار ولت را جریان داد ند** تا بینظمی اهتزاز ا نسا ج دل را **بحال عادی بر گر** دا نند . د ر برابر جریا ن بر ق د ل‌وا کنش نشان داد و تپید نش را از سر - گرفت و لی تپش بکند ی صو رت میگر فت . ا هتزازا ت انساج دل از حا ل مغشو ش بحا ل عا د ی بر گشت . سپس مسا جها ی سا حهٔ خا رجی دل سبب شد تادل فعا لیت طبیعی اش را از سر گیرد .

نیم د قیقه بعد مر یض چشم کشو د وبا حیر ت و تعجب د ید دا کترا ن بدور ش ا یستا د ه‌اند تبسمی بر لب نمود و پر سید: ((صبح شد ه ا ست ؟)) خبر نداشت که از دنیا ی مرد گان بر گشته ا ست .

باربار پر ش قلب حال عا دی اش را از دست داده ر قص کنان جست و خیز میزد و بسختی میتوا نست پر ش عادی ا ش رااز سر گیرد. درهمچو موارد خطر با ید رفع گر دد .

علل ز یادی در بروز چنین عوارض ذید خل ا ست و با ید علت اصلی کشف گر دد . عوا - ملی از قبیل اختلا ل دورا ن‌خون بداخل قلب ، بر همخو رد ن‌مقدار تیزا ب و القلی ، کمبود پتا سیم وغیره میتوا ند چنین عوا ر ض را بروزد هد . دا کتران سعی داشتند

تا علت ا صلی را کشف کنند و
آن مو فقیت شا ن بستگی داشت
به یك تحلیل و تجز یه عاجـــل
اهتزا زا ت ا نسا ج دل مریض
مذکور بطور نا گهانی شروع
میشد و با عث میشد تا تمـام
موظفین شعبهٔ همه یکجا د ست
اندر کار شوند و با دقت وسرعت
هر چه تمامتر ، در بر گردا نیـدن
نفس بمر یض مذ کور بمبارزه بر-
خا ستند .

سعی و تلا ش بنا کا می انجا-
مید ومر یض با ر د یگر از نفس
کشید ن با ز ما ند ودستگــا ه
((ما نیتور)) ا شا ره فر ستا د
که مر یض گو یا زند گی را پدرود
گفته ا ست .

مکر راء بر ق بسینهٔ مـریض
جر یان داده شد و دل بید م مریض
در برا بر جریان بر ق بصور ت
بسیار خفیف وا کنش نشا نداد و
داکتر مو ظف اینبار سا حـــهٔ
بیرو نی قلب را با د ستا ن خـود
مسا ج کرد و چند د قیقه بعـــد
چشما ن مر یض باز شد وپلکزنان
رو برو یش را نگا ه کرد . هیـچ
چیزی نگفت . گما ن میشد بد -
ینخیا ل ا ست که چه حو ا د ث
رخداده ا ست .

علاوه از آنکه نتا ئیج تجز یـه
ومعا ینا ت مثمر ثمری نبودصدای
اهتزا زا ت انسا ج نا حیهٔ دل
بیشتر از پیش شد و صدا هــا
میر سا ند که بداخل دلاشتعا ل
صورت گر فته ا ست و او لتراز
همه جلو اهتزازات ا نسا ج د ل و
حملات آن با ید گرفتـه مـی شـد
اماسوال در اینجا بود که آیا از
علم طب چنین چاره ای سا ختـه
بود ؟

طی چند ین سا عت هیچتغییری
در وضع و حا لت مر یض رو نما
نگر د ید دا کتر متخصص پس از
اخذ را پور که از چر خش و ضع
مریض اگهی یا فته بود با خو -
نسردی با اتاق دا خل شد و بـا
تبسم اطمینا نی از مر یض پر -
سید : ((را حت خوا بید ید ؟کدام
تکلیف آلان ندارید ؟))

مریض بجوا ب گفت :((تشکر
داکتر .بلی بدو ن تکلیف و درد
بخوا ب را حت ر فته بو دم .
صرف اند کی ضعیفـــی حس
میکنم ...))

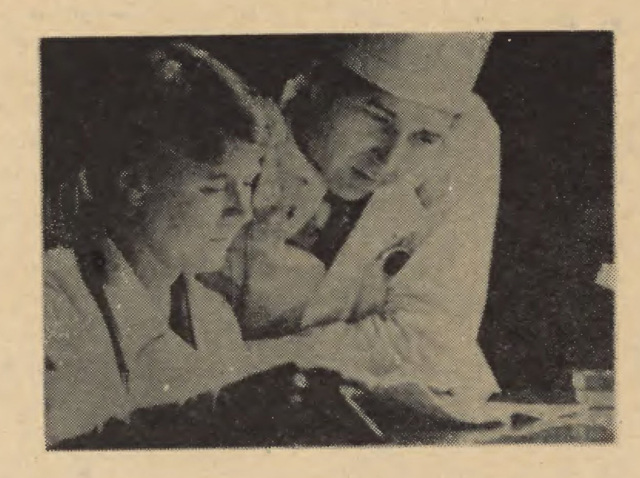
داکتر با لحن اطمینا نی گفت :
((معمو لا پس از معا ینه و عمـل
هرمریض همینگو نه ضعیفی ر ا
احسا س میکند . هیچ تشو یش
مکن ...))

قبلاز آنکه د ستگا ه ما نیتور
نشان دهد دا کترا ن مو ظف تکلیف
را مشا هده نموده بودند با ردیگر
دستگاه بر قی را بسینهٔ مر یض
نهادند ودا کتر دو می د کمـهٔ
جریانرا فشرد ایند فعه مر یض
بدوندر نك چشما نش را دو باره
کشود و تبسم عملیلا نه بر چهره
اش ظاهر شد و گو ئی در انتظا ر
ادامهٔ صحبت است .

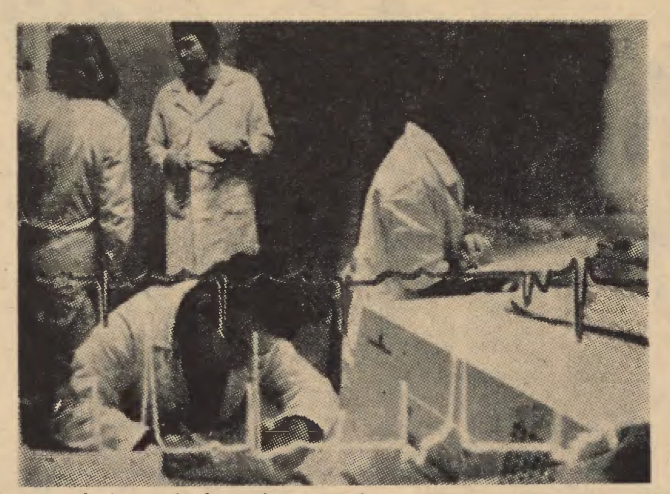
داکتر مو ظف پس از د رنگـ
کو تا هباعین لهجه ادامه داد:((می
خوا ستم بگو یم من و تو با تفاق
همهدایات طبی را تطبیق میکنیم.))

قبل از آنکه اهتزا زات ا نساج
تکرار شود نتا یج دستگاه بر قـی
معا ینهٔ قلب ارا ئه دا شت کـــه
مریض بتکلیف((اکستراسیستول))
دچار ا ست - اینگو نه تکلیـــف
بیا نگر انست که در ر گها ی و -
ریدی ا نقبا ض صور تگر فتــه
است و باید بر فع آ ن پردا خت.

نتـا یج معا ینات مکر ر فعالیت
قلب با ز هم نتوا نست ا را ئـه
کند که ز ند گی مر یض چـــه
سر نو شتی خوا هد دا شت . بی
آنکه سبب معلو م شده بتوا نـد
نا گها ن مر یض در چنگا لمرگ
قرار گر فت .

دوکتوران درحال مطالعهٔ فعالیتقلبمریض دیده می شود .

تیم دوکتوران قلبی انستیتوت کمك هایاولیه سکیلفوسو فسکی(مسکو)

شبهنگا م عین حاد ثه ششبـار
تکرار شد مشا هدا ت ثبت گردید
وبا رنگ سر خ زیرا ن خطکشیده
شد . طی مد تیکه مر یض درچنگال
مرگ قرا ر دا شت در تا ریـخ
طب کاملاء بیسا بقه بود .

شفت دوم آغاز یافت دا کتران
ونر سها جا مه ها بد ل کردند.

همسر مر یض سر صبحباعجله
وارد شفا خا نه شد و تقا ضـا
داشت تا داکتر مو ظف را هر چه
زود تر ببیند، از یك مریض مرخص
شده شنیدهبود کهاگر داکترانچارهٔ
بر گشتا ند ن نفس را بشو هرش
نیابند لاجرم شوهـرشاز د ست
خواهد ر فت .

داکتر مو ظف نخست با یـد
همسر مر یض را ملا قا ت میکرد
تا اورا تسلیت و آرا مش د هـد
همسر مر یض دا کتر را چنیـن
مخا طب سا خت : ((دا کتــر
ایا را ست است که او بچنگا ل
مرگ قرار گر فته ؟)) دا کتــر
بجوابش گفت :«نی. البتهنیاوزنده
است وا کنو ن بخوا ب ر فتــه
است .))

همسر مر یض ا لتما سکنا ن
بدا کتر گفت : ((او را از مر گ
نجا ت مید هید همینطور نیست ؟
دا کتر عزیز ! لطفاً ...» اشك از
چشمانش جاری شد .

درست در هما ن لحظه مانیتور
بصدا در امد . سا عت ۸ صبـح
بود و همه مو ظفین شفا خا نـه
بکار آغاز نمودند . ششسا عـت
گذشت گروه نجات مر یض بـا
چهره ها ی خسته و اعصا ب خورد
شدهکه حتی توا ن سخنگفتن ر ا
ندا شتند از اتاق بیرون آمد نـد
مریض پس از بیست باریبهمردن
بهوش آمد .

مریض نجا ت یا فت اما چـه
جفا ها ی نبود که جسم او نـه
کشید . مغز او از کمبود اکسیجن
شکنجه دید و انـواع فشار هـا
ونا را حتیها ی قلبی د ما غـی ،
روحی و هیجا نا ت جا نگاهراکشید
فشار های قلبی و شکنجه هـای
جهاز تنفسی منتج بکلان شـد ن
جگر او شد . پا ها یش تکلیفا و
دیمیا پیدا کردو جلد بد نش رنگ

بقیه درصفحه ۴۵

حماسه‌ی آرش کمانگیر

م . عادل بیرنگ کوهدامنی

«... داستان آرش دارایی اصلی اوستای است که‌در ئبت ۸ (فقرات ۷ـ۸)آمده است : «...ما ، تشریه ، ستاره ی زیبا وفرهمند را می ستایم که به جانب دریای «ووروکش» به همان تندی حر کت می‌کند که : تیر از کمان «ارخش» سخت کمان،آن آریایی که از همم آریاییان سخت کمان‌تر بود واز کوه «خشو ت » به کوه «خونونت» تیر انداخت ، آنگاه هوار مزدا نفحه ای بر آن دمید و آب و گیاه و «شیر» دارنده‌ی‌دشت های بزرگ نیز برای او راهی فراخ باز کردند. » (۱)

زور گویی ، تسلط جویی و کشور کشایی وجهانخوا ری پدیده های تازه نیستند، از آن هنگامی که ابزار تولید به میان آمد و انسان های نخستین تولید گروهی را رها کردند و از اصل خویش باز ماندند .»(۲) وبه کار انفرادی پرداختندودر شیوه‌ی تقسیم تولید نا برابری رونما گردید، استبداد آغاز یافت و پایه های استثمار بنیاد گشت‌اقلیتی خود خواه ، خود نگر و غاصب در پی تاراج وغارت بر آمدند و سر مایه هارا درانحصار وچنگال خویش آوردند به تصریح فرهنگ‌ها ضحاك نخستین بیداد گرروی زمین است که در تن او اهریمن حلول کرد و روح اورا آلود ، دلش را نیره کردو درفش استبداد برافراشت‌د ر پی تباهی انسا ن برآمد، اگر رویدن دومار بر دوشانه‌ی‌او روایتی افسانه ای باشد و با معیار دانش سنجیده نشود ماران را می توان کنایه دانست از آزمندی انسان که خون بی گنا هان رامی ریخته تا طینت آلوده ی‌او سیر ابی‌بیابد ضحاك مار دو ش هزاران جوانه ی جوان‌را سر برید اما جنگل انسان تباهی نمی پذیرد و چمنستان اندیشه ها خشکی نمی یابد ضحاکان اگر عمری دراز هم‌بیابند سر انجام مردم از سر نعش گندیده ی شان می‌گذرند ولگد کوب شا ن‌می نمایند،توده هاهیچگاه وهر گز استبداد را وبی دادرا بی پاسخ نگذاشته اند، سر انجام بر ضد نا روایی‌ها به پا خاسته اند. هیچ نیرویی را یارای مقاومت در برابر خشم انسان ها نیست. قدرت های اهریمن برای مدتی می توانند به‌یکه تازی و تاراج بپر دازند. اما برای همیشه ، هرگز !

داستان آرش که اسطوره ای است‌بلند وحکایت گر مردی آریایی که از دامنه های البرز کوه تیری پر تاب کرده است و جان خود را بر سر آن تیر از دست داده تامرز آریایی ها و تورانی ها مشخص گردد و پاسخی گفته است آن همه بیداد و تسلط جویی افراسیاب راکه ازسلاله ی ظلمت بودو سر دسته ی تورانیان بیداد گر ، پس از چندین هزار سال به ما نیرو یی تازه می دهد،مارا به‌مقاومت ، مبارزه ،ایستا دگی می خواند. آرمش برای گستردن سر زمین خویش‌برای فراخناکی قلمرو آریایی تیر انداخت وجان را از دست داد. تا آیند گان سر زمینی فراخ داشته باشند تیر او در حقیقت جان او بود که به پرواز آمد وتا دور دست ها راه پیمود، آرمش مرغ روح خویش را به پرواز در آورد و قلمرو آریایی هارا که از سلاله ی روشنی و دادبودند گستردو افرا-سیابان تاراج گر و سیطره جورا به عقب نشینی وا داشت و بدینسان آتش نیاکان رافروغنا کی بخشید. این روایت اسطوره‌ای راسیاوش کسرایی به شعر آورده که‌ستایشنامه ای‌است برای مردی و مردانگی آرش و سپاسی از آن سپا هی مرد آزاده که باشهامت خویش شعر بلند زمانه ی خودرا سرود ، در شاهنامه ی فردوسی نیز به داستان آرش اشاره ای شده است اما آرشی که فردوسی از آن نام می برد کس دیگر ی است «فرزند قباد است که اشکانیان ازنسل او بودند» (۳) نه آرش کمانیگر که به شیو اترنیز معروف است در بسیاری‌از متون معبتر ادبیات فارسی به آرش کمانیگر واز خود گذری ،شهامت، دلیری و مردانگی او اشاره هایی شده است اما شعر سیاوشی کسرایی که۲۲ سال پیش‌ازاین سروده‌شده است شیو ترین اشاره هاست وزیبا ترین ید نامه ها، این شعر را که از ویژگی های نابی برخوردار است به گونه ای تفسیری بررسی می کنیم :

برف می بارد .
بر ف می بارد به روی خارو خاراسنگ.
-کو هها خاموش .
دره ها دلتنگ .
راهها چشم انتظار کار وانی با صدای زنگ . . .

واین آغاز شعر است . آغازی تصو یری وشاعر عمدا برای باز گویی داستان بلند آرش زمستان را بر می گزیند. فرصتی راکه برف می‌بارد،زمستان است‌وزمستان وبرف‌و شب‌وقصه‌را ارتباطی‌دیرین‌است. ازروزگاران درازی پیر مردان برای نواسه های خویش برای کودکان که سازندگان دنیای فردا اند داستان ، اسطوره ها و افسانه های‌حما سی وبر انگیز نده را در شب ها گفته اند. در شب های تاریك و برف بار. زمستان ازنظر موسم بهترین فرصتی است که شاعر برای باز گویی حماسه ی آرش در نظر گرفته است. در زمستان است که به نشا نه های صریحی از بیداد بر می خوریم ،زمستان سیمای غم انگیز ی دار دواین می تواند به استبداد ، تاریك اندیشی و سیاه دلی‌تبار افراسیاب بر گردد که سر زمین آریایی ها راتنگ کرده بودند بر قلمرو شان هجوم آورده بودند ، زمستانی که حر کت را از طبیعت باز می گیرد (البته حرکت ظاهری‌را) سر زندگی و شادابی را، شگفتن ها و رویشس را اجازه نمی دهد .

در زمستان کوه ها خا موش است ودره ها دلتنگ . اما راه ها خواب نمی آید، راه هابیدارند ودر انتظار شنیدن زنگ کاروان هاکاروان های روزی راه ها راباطنین جرس های شان گرم می کنند . لحظات خاموشی وفراموشی به سر می‌آید ،ودوران سرودهاو صدا ،دو باره آغاز می یابد کوه های خاموش ودره های دل مرده‌ودل تنگ دو باره شادمانه می شوند . روز آن غم آلود به‌پایان می رسد ، راه پیمایان ،کاروان ها، انسان هااز زمستان از روز آن‌ابرآلودو غمگین هراس ندارند همچنان به راه پیایی و حر کت ادامه می دهند، و بهاران را مژده می دهند. بهار مهربان راکه لاله ها سر از خاك برمی کنند وجویباران زمزمه گرهستی و زندگی می کردند یخ ها آب می شوند و چمنستان ها شاداب . روزان خاموشی دل مرد گی و افسرد گی به پایان می آید .

برنمی شد گر زبام کلبه ها دودی .
-یا که سو سوی چراغی گر پیا می‌مان نمی آورد .
رد پاهاگر نمی افتاد روی جاده ها لغزان ،
ما چه می کردیم در کولاك دل آشفته ی دمسرد؟!
آنك ، آنك کلبه ای روشن ،
روی تپه ، رو به روی من .. .
در کشودندم .
مهر بانی ها نمودند م ،
زود دانستم ،که دور از داستان خشم برف و سوز .
در کنار شعله ی آتش
قصه می گوید برای بچه های خودعمو نوروز :

شاعر هم در زمستان ، در روز های‌ابری وظلمت بار به سفر پرداخته است، زمستان می تواند تمثیل‌واره‌ای باشد ازوضع جامعه‌ای که با نظامی طاغو تی اداره می شود. شب زمستان ، تاریکی یخبندان ، رمزواره های شناخته شده ی زمان ما هستند که شاعران وسخن پردازان آگاه از آن برای بیان درد هایشان استفاده‌کرده اندواین نوع سمبولیم در ادبیات و هزنفی نمی شود . سمبولیسمی اجتماعی و پوینده که برای باز تاب آرمان های انسان ها پدیدمی آید .

داستان ما قصه آرش بود واز حماسه‌ی شکوهمند، بر انگزنده و انسا ن او، باری در روز های زمستان ، در یخبندان جان‌هاو روان ها و اندیشه ها که شاعر، سراینده شعر آرش کمانیگر به سفر پرداخته است‌در

سر راه خویش کلبه های را می بیند که‌از آن ها دود بلند می شود و چراغ هایی‌رامی بیند که روشن است و را هنور دانی راکه دردل توفان ،در یخبندان و سرما در حرکت اند و مشغول راه پیما یی ،از کلبه هایی که دود بلند می شود و چراغها یی که می سوزند ، صدای انسان می آید و چراغ‌ها برای آدم ها می سوزند و به این گونه‌انسان هاآتش گذشتگان و نیاکان را روشن می دارند . روح جان باختگان را که در راه کامیابی و سر بلندی انسان شمشیر زده‌اندو راه پیموده اند بشاد می دارند کلبه های بیدار ، چراغهای روشن ، نقش پا های رهر وان ، به آنکه به راه افتاده قدرت مقاومت می دهد . نیرو راه پیما یی بیشتر وحرکت مداوم . سراینده ی حماسه ی‌آرش کمانگیربا الهام از کلبه هاو چراغها و نقش پاها گام های استوار برمی دارد به سوی سر زمین های روشن به سوی افق های صاف و آفتابی .

اگر کلبه ها خاموش باشد، اگر چراغها بی نور باشد، اگر جاده‌هانقش پای رهنوردان رانداشته باشد بیم ناك است و هراس‌انگیز زیرا توقف انسان، خاموشی او ، نا قوس نابودی اش رامی نوازد از حرکت است‌ورفتن وراه پیما یی که انسان بودن خویش را مسجل می کند. انسان متو قف، انسان ایستا مرده است.مرگ‌تلخ‌است .سرآینده‌ی حماسه ی آرش که خود به راه افتاده است واز سکوت و سرماویخ زندگی و ظلمت‌سخت بیزار است . به سوی کلبه های بیدار و چراغهای روشن کشانده می شود ،کلبه‌های بیدار و چراغهـا ی روشن او را به سوی خویشتن فرا می خوانند . به آغوش گرمش پذیرایی می نمایند و مهربانی هارا در حق‌او روا می دارند. در کلبه ی بیدار در زیرنور لرزان چراغ ، «عمو نوروز» برای نوه های خویش داستان پایمردی‌های آرش را حکایت می‌کند . کودکان به صدای مهربان «عمو- نوروز »که در نقطه ی مقابل زمستان نشسته است واز گذشت روز گار بس بسیار چیزها راآموخته گوش فرا داده اند، «عمو نوروز» دشمن زمستان است و هم اوست که طومار سرما را و یخبندان را در هم می پیچد. «عمو نوروز» برای بچه های خویش که این همه عاشق قصه اند از آرش حکا یت می کندو داستان زندگی‌رامی خواند «عمو نوروز» دوستدار زندگی و انسان است .

.... گفته بودم زندگی زیبا ست .
گفته و نا گفته ، ای بس نکته ها
کاینجا ست .
آسمان باز ،
آفتاب زر .
باغها ی گل ،
دشت های بی درو پیکر
سر برون آوردن گل از درون برف،
تاب نرم رقص ماهی در بلور آب ،
بوی خاك عطر بارن خورده در کهسار،
خواب گند مزار ها در چشمه ی مهتاب،
آمدن ،رفتن، دویدن ،
عشق ورزیدن ،
در غم انسان نشستن
با بپای شاد مانی های مردم پای کوبیدن
کار کردن ، کار کردن ،
آرمیدن ،
چشم انداز بیابان های خشك و تشنه را دیدن ،
جر عه هایی از سبوی تازه آب پاك نوشیدن ،

«عمو نو روز » زندگی را، انسان راو طبیعت را دوست می دارد ،در فروغنا ك داشتن شعله ی زندگی‌می‌کوشد، درشگوفایی انسان وبا روری و شادابی طبیعت، زمستان راکه پاسدار انجماد است و یخ‌زدگی دوست نمی دارد برای او آسمان باز، آفتاب زر، باغهای گل و دشت ها ی بی در و پیکر، خواستنی‌و دوست داشتنی است از آسمان ابر آلود ، آفتاب غمگین ، باغهای افسرده، ملول و غم گرفته و بی گل ، از دشت‌های درسوگ نشسته که لاله هارا و گل‌هارادامن نمی پرورد بیزار است ، «عمو نو روز»عاشق ودل بسته ی روشنی هاو رویش هاو شگفتن هاست، ازپیکار گل هاو لاله ، از شگفتن غنچه هاو پندك ها سخت شاد مانه می شود گل هاو لاله هایی که با یخبندان و زمستان وسرماستیزه کرده‌اند پایداری و مقا ومت به‌خرج داده اند. اگر از وزیدن باد های‌تند پرپر گشته اند، باری آتش گـاه مبارزه‌را همچنان روشن نگاه داشته اند. اگر لاله ای‌را داس مرگ دروکرده است لاله های دیگر دربهاران دیگر سراز خاك بیرون کرده اند وراه لاله ی قر بان شده را همچنان ادامه داده اند. «عمو نو روز» آفتاب راکه مظهر روشنی است سخت دوست می دارد، آفتابی که تاریکی رامی سوزدوباشب وشب پرستان به ستیزه بر می خیزد ،«عمو نوروز آسمان گسترده را ستایش میکند کـه در فضای آن عقاب هـا بـا آسا نـی مـی توانند به پرواز در آیند و آواز بخوانند،نه آسمان های تیره ، ابر آلود و کوچك راکه آواز راپرواز را مجال نمی دهد، «عمو نوروز» که خود مظهر انسانهای سخت کوش ،جدی آزموده وبا تجربه است ، از رقص ماهی در بلورم آب ،شاد مانه می شود، چون او عاشق حرکت است و دل بسته ی‌رفتن و سر انجام رسیدن به ساحل های نجات.

«عمو نوروز »که پاسدار زیبایی است و پیام آور بهاران و رو شنی ها ورستن ها، باطبیعت در آمیختگی و یگا نگی می یابد‌با خاك وباد و باران در می آمیزد از بوی خاك عطر باران خورده درکوهسار » به سر مستی وشور یدگی می آید واین پیوندی مقدس‌است ارتباط خاك با انسان، دوست داشتن انسان زمین راکه این همه‌زیباست. نواگشتن با زمزمه ی باران ها واز عطر خاك و باران‌به شور آمدن و به تکاپو پر داختن، در شعر بلند آرش‌نمایتگر سروده‌ی سیاوش کسرایی پیامی اجتماعی با دیدن شاعرانه گره خورده است . کسرایی در سرودن حماسه‌ی آرش زبانی ساده ، شیوا، وشاعرانه دارد کلمات وترکیباتی راکه او به کار می برد شناخت عمیق شاعر را از ادبیات گذشته ی دری‌می رساند و مرور پیوسته ی‌او رادر دیوان های شاعران مانند فردوسی ، مولانا جلال الدین بلخی و ناصر خسرو ،کسرایی درشعر بلند آرش کمانگیر از زبانی غنامند سود جسته است، با استفاده از عنا صر شعری گذشته حماسه ی بلند آرش را سروده ورنه از شاعری که ریشه در گذشته ی ادبیات دری نداشته باشد شعر ی به این زیبای نمی‌توان انتظار داشت .

آمدن ، دنیا آمدن ، برای رفتن و دویدن است ، برای تکاپو و حر کت است برای‌مبارزه‌است بر ضد ضابط هاوروابطه های قرار دادی ، کلیشه‌ای و پوسیده آمدن برای عشق ورزیدن و دوست داشتن، دوست داشتن انسان و ستودن او، با شاد مانی انسان ها شاد گشتن‌وبا غم شان‌درسوگواری نشستن . باید به راه پیما یی و سیع پرداخت آن قدر کار کرد تاخسته شد. پس از کارو پس از خستگی بس از قبول تشنگی هـا نوشیدن آب لذت بخشس است . باید بیابان های خشك و عطش زده و تشنه را سیرآب کرد. برای دشتهای بخواب رفته و ملـول سرود باران هاو شگفتی هارا خوانـد. هرچه هست در انسان است و با انسان انسان را یارای توانستن و دگر گون است اومی تواند در اتحاد باآدم های دیگر، دشت های عطش زده و تشنه را شاداب و سیرآب کرد . برای دشتهای به خواب رفته وملول وسر سبز کند. آنکه با شادی انسان هاشاد وباغها اند و هیگن نمی شود نمی تواند در میان قبیله ی‌انسان به زندگی خویش ادامه بدهد اگـر ادامه میدهد ،آن زندگـی متروك است بیمار است‌بی‌شور وشتاب وشوق‌است وزندگی بی‌شور وشتاب گوارا نیست غمناك است و تلخ .جرعه های از سبوی تازه آب پاك نوشیدن، آنگاه گوارا و شیر ین است که با مفهوم تشنگی مبارزه‌شده باشد.جویبار ها‌به روانی و زمزمه‌ی خویش ادامه داده‌باشد مبارزه ی فردی مفهوم ندارد.

گوسفندان را سحر گا هان به سوی کوه راندن ،
همنفس بابلبلان کو هی آواره خواندن،
در تله افتاده آهو بچگان را شیر دادن،
نیم روز خستگی را در پناه دره ماندن،
گاهگا هی ،
زیر سقف این سفالین بامهای مه گرفته،
قصه های در هم غم را ز نم‌نم های باران ها شنیدن ،
بی تکان گهواره ی رنگین کمان را،
در کنار بام دیدن ،
یا شب‌بر فی ،
پیش آتش ها نشستن ،
دل به رویا های دامنگیر و گرم شعله بستن ...
آری ! آری !، زندگی زیبا ست
زندگی آتشگهی دیرنده یا بر جا ست
گربیا فروزیش‌رقص شعله اش درهرکران پیدا ست
ورنه، خاموش است وخا موشی گناه ماست .

همنوا یی با گو سفندان،با بلبلان کوهی آواره ،با آهو بچگان در دام افتاده نمایی‌از زندگی است واز یگا نگی‌و هم صدایی‌انسان باموجودات دیگر طبیعت و نشانه ی خستگی انسان از شهر و شهر وندان . از هـای هوی وصدا های ناهنجار ماشین ها. گریز انسان از محیطی که آلوده شده از دود و غبار وگاز ، آرزوی نیم روز خستگی را در پناه دره ماندن، یعنی گریختن از محیط خشك وفرساینده شهر که زیر آهن وفولاد شده است شا عر که نماینده نسلی است، نسل سر گردان، نسل گم کرده از شهروند راه خود را به دره‌هاو روستا ها که فضایی ناب و دست نخورده دارندمی‌کشاند، دیگران رانیز می خواند که باا‌و به دشت های‌بیکرانه سفر کنند ، به دامنه های کوهستان ها،که آسمان باز، آفتاب زر، دارد به باغهای پرگل وصخره های پراز شقایق های سرخ زیرادر آنجاست که زندگی زیباست زندگی عریان است زنـدگـی اسـیـر رنگ هـا ونیر نگ ها و آرایش هـا ی دل‌آزار نگشته است .زندگی‌دردوست داشتن بلبلان کوهی ، آهو بچگان در دام افتاده‌و گوسفندان کاحل می شود،شهر پروازانسان را از او می گیرد ، شهر فضایی غبار آلوده دارد . شهر جلال می آورد و دلتنگی .باید به‌اصل زندگی .

ادامه دارد

این‌عکس نشانه‌یی‌از محصولات هنری‌هنر مندان می باشد که هیچ‌تفاوتی‌ازنگاه صنعت زر گری بـاکشورما ندارد

هنر حدو مرزی نمی شناسد

ازگذشته های‌دور یعنی ازآنزمانی‌که هنوز تاریخ به مفهوم وا قعی آن وجود نداشت، یعنی قبل ازتاریخ که‌نامی‌از علم ونشا نی ازمد نیت نبود انسان های آن‌روز گار برای زیبا یی وقدرت نما یی خودبعضاء اززیورات معمول آن دوره استفاده‌میکردند وآن‌رابکارمی بردند. اما زیورات آن‌روزگاربازیورات این عصر تفاوت زیادی نموده.اگردر این دوره‌ازطلاو نقره‌ودیگر فلزات‌قیمتی سنگ های باارزش استفاده میشود درآن روز گارتنها یك‌پارچه‌استخوان عاج وچوب ترا شیده شده وغیره زیور آن زمان را میسا خت اما رفته رفته‌با تکا مل بشرصفت زرگری‌نیز انکشاف قابل ملاحظه کردو از حالت ابتدایی

هنر مندان هنرزرگری در ساختن زیورات ودیگر اسباب ظریف،رنج وزحمات زیادی متقبل می‌شوند

بیرون گشت‌چندصد سال‌قبل‌ازامروز یعنی‌قرن‌هفده، شانزده..وصنعت‌فلز کاری‌و مخصوصا زر گری درخشش قابل ملاحظه یی‌داشت شوا هدتاریخی واسناد بدست آمده نشان مید هد که هنر مندان آن روزگار از مهارت زیادی برخور داربودند که‌آثارهریك‌ازآنها امروز درموزیم‌های جهان باقی‌است وموید این‌حقیقت‌است‌که آنهادرکار شان و درهنر شان‌ورزیدگی خاصی داشتند چنانکه‌قبلا گفتیم انسانهای اولیه بخاطر زیبایی وقدرت‌نمایی از زیورات ابتدایی استفاده‌میکردند، که‌بیشترآن را استخوان ها، تکروچوب میسا خت ولی بعد ازکشف آتش این صنعت دربهلوی‌سایر هنرهاانکشاف یافت. دوره فلزات یکی‌ازجمله دوره های است که درآن هنر فلز کاری از رونق زیادی برخورداربود. هنر مندان آن‌عصر کوشش می‌نمودند تاازفلز-ات مخصوصاًفلزات قیمتی زیوردرست کنند ودر همین زمان بودکه دانه هاو بعضی سنگ های قیمتی نیز بکار-گرفته شد.ورفته‌رفته این‌صنعت‌جاو مقام خاصی یافت وزیاد طرف توجه قرار گر فت انسان های این عصـر-ومخصو صاً هنر مندا نیکه درکـار-زر گری وفلز کاری مهارت دا شتند نظر به اقتضای عصر وزمان بکار های گذشته شن بسنده‌نکردندو‌تحولاتی‌را در سا ختمان وشکل زیورات بوجود آوردند. این تحولات زاده دیدو بازدید هنر مندان ازکشور های دیگر، ازمنا-طق‌مختلف‌جهان بوده وازهمین رو-امروز مشا هده میکنم که بعضی از-صنایع زرگری مامشابه به صنایـع-کشور های دیگر شده وخصـو صا-همشکل صنایع‌همسایگان ماگردیده است.

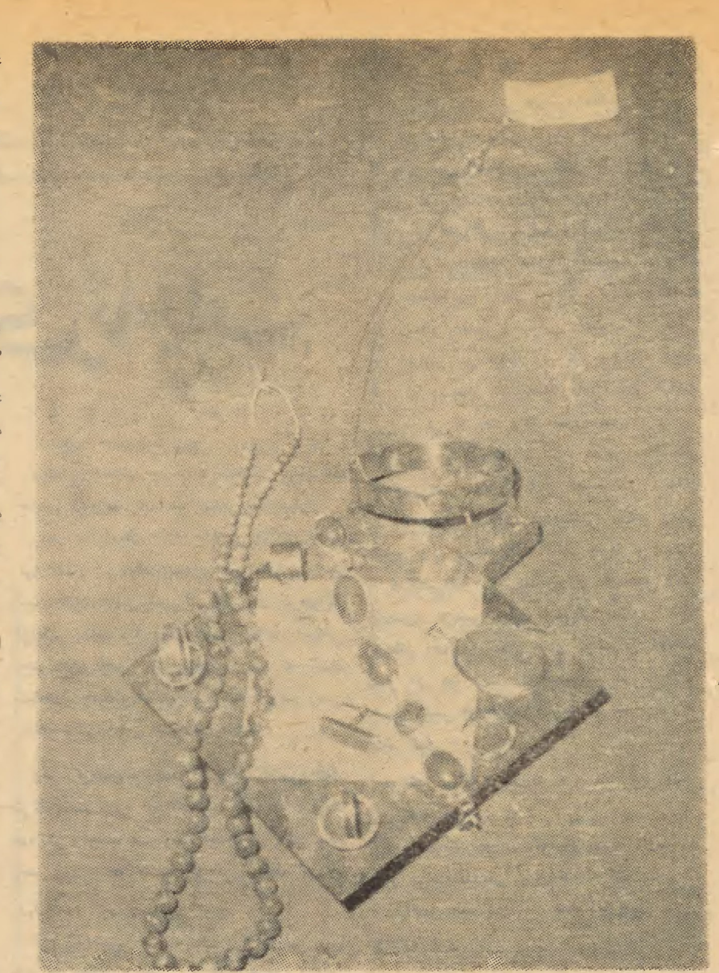
پس گفته میتوانیم که‌هنر، چه هنر زرگری وفلز کاری باشد یاهنر های دیگرحد ومرزی نداشته‌وحدود معینی بخود ندارد. مثلاشمادراین چند عکس چندزیوری رامی بینیدکه زیب اینزیبا رویان ترکمن‌است‌ولی عین نمو نه های نوع زیورا ت‌را در-بازار های زرگری خودمان‌نیز می‌یابیم که از زیر دست هنر مندان مابیرون گشته است.

وقتی به محصولات هنری‌هنرمندان تاجکی وترکمنی مینگریم فکرمیکنم‌که این محصو لات کار هنر منـدان ما-میبا شد زیرا شیوه‌کاروطرز ساختمان

عقیده آنها هرپدیدهٔ که تو سط دست وباوسایل ساده تهیه گردد ازارزش بیشتری هنری بر خوردار است از‌ـ همین روفرآورده های‌سنگی‌که‌توسط دست با وسایل‌ساده به وجودآمده با ارزش‌تر از فراورده های‌ماشینی است.

بهر صورت حکا کی که جز مهم از‌ـ صنا یع زیبا محسوب میگردد وامروز علا قمندان زیاددارد روزبروز انکشاف می یا بد وبرو نق آن افزوده میگردد. اگر رهگذری به ویترین های‌دکـان های حکا کی نظر بیا ندازد مشا هده میکند که ازسنگ های سخت آلات واسباب‌زیبایی منزل‌وزیورات‌ظریف تهیه شده است. واگربه‌دقت نـظر اندا زد خواهد دید که این وسا یل به آسانی تهیه نشده وهنرمندیکه‌این وسا یل را سا ختـه است در راه‌ـ سا ختمان آن رنج وزحمت زیادی را‌ـ متقبل شده است .

امروز حکا کان ما بیشترازسنگ لاجورد که ازجمله سنگ های نیمه قیمـــتی است استفا ده می کنند و فـر آ و ر د ه ها ی شان بیشتر از ا یـــن سنگ ا ست نا گفته نما ند که بعضی ازهنر منـدان ماو‌ـ حکا کان ما وا قعاً در کار شان‌استاد‌ـ اند ، زیرا ترا ش نمودن سنگ ،آنهم سنگ سخت وآن راشکل دادن کاری ساده نیست. بااینکه امروز ماشینی‌ـ درخدمت بشر قرار گرفته‌ومخصوصا حکاکان ماامروزاز این وسیله برای ساختن و سایل وفرآورده های‌شان استفاده میکنند باز هم این‌کار هنرمی خوا هد و ذوق .

زیورات امروزی از ظرافت خاص هنری برخور دار است

وبکاربردن‌سنگ های‌نیمه قیمتی‌دراین محصو لات عین کاری است که هنر‌ـ مندان مامی‌نمایند علت این‌تشابه‌کار در چه میبا شد .

بعضی هارا عقیده براین است که وجه تشا به به فر هنگی با عث میشـود که بسیاری از محصولات فر هنگــی وهنری باهم‌مشابه باشندوامروزاین حرف و نظر به‌طرفدارزیاد پیدا نموده است .

مها جرت ودید وبازدید هنر مندان از یك کشور به کشور دیگر نیز باعث ایجادتشابه هنرو محصولات هنری‌مـ گردد بهرحال‌منظوراین‌است‌که هنر ازگذشته ها تاامروز حدومرزنداشته وندارد. چنانچه امروز نمیتوان یك هنر مندرا مشخص به یك کشـــور دانست.

وقتی از هنر زرگری صحبت کردیم بدنیست از هنر حکاکی که جز دیگر این‌هنر زیبا است صحبت‌کنیم‌وچند کلمه در این باره نیز یاد نما ئیم هنر حکاکی نیز تا ریخ دیرپادارد واگر اشتباه نکرده باشیم سابقـه ایـن هنر بیشتر از هنر زر گری وفلزی است. زیرا تاریخ این هنر بـه دوره صیقل وتراش سنگ میرسد. حکاکی درطول قرن ها وسده هاماننددسایر هنرها انکشاف قابل ملاحظه پـیدا نموده ومخصوصابعداز کشف‌ماشین وایجاد آن دراین‌هنر تحولات‌عمیقی رونماگردید.وی‌بسیاری‌از هنر مندان وصا حبان نظرایجاد ما شین رارکودی در هنراصیل حکاکی میدانند زیرابه

دست بند، گوشواره، گلو بند وانواع زیورات مروجه توسطرحمـا نوف عـضو اتحادیه هـنر منـدان ترکمنستان بامهارت تمام سا ختـه می شود.

دمیافقیرالله

جلال آبادی په باب

له همدی ګړیوپوره دوه سو کاله تیر شول ،دوه‌سوه‌کاله دځمکی‌دګری په‌دی بیدیاکی دسر ګو په رپ کی پناه شول، به دی دوو سرو کالو کی دی خاوری،دی وطن، دی خرونو، اوسیندونو اودی چاپیریـال ډیـری پیښی ولیدلی اوډیری حادثی یی له‌ځانه سره‌خوندی او په همدی دووسوو کالو کی دکوچیانوډیر کتارونه دخیبر له‌دری راننوتل دبولان‌اودګوملی په تنګیو او لیارو ننوتل دقندهار او سپین‌بولدك لاره یی لنډه کړه ، دوی پخپل وطن کی مهاجر کله‌آخوا اوړی اوکله هـم‌دی خـوا کله دهندپراخی سینی‌ته ورننوتل‌چی خوکاله وروسته دهند ستر شاعر رابندر نات تاګـور داسی ترسیم کړل :

«خوك نه‌پو هیږی چی دچا آوازدی ٠ دبشریت څو دریا بونود کوم کوم ځایه دلته سیلاب راوو ړ ٠

او یدی نه خلاصیدونکی دریاب کی ورك شو٠

اریـان او غیر اریـاییان ، داورویدیـان ، چنیایان ٠

هونیان ، پټانان او مغل .

ګردسره په دی واحد وجود کی جـذب شول ٠

نن ! سیلاب دلویدیځی خوا راروان دی٠

دعلم او پوهی ...

عدل او انصاف ٠

راشی‌ای‌آریاییانو اوای غیرآریا ییانو .

راشی ای مسلمانانو .

راشی ای هغو چی افکار مو له هر څـه پاك دی ٠

اویوه له بله سره ددوستی لاسونه ورکړی»

اوکله هم داسینه دا دفرهنګو نو دیو ځای کیدو دیره او حجره ددی کلو نوپه‌دوران‌کی په نورو سرو دو نو کی‌وستایله شوه ٠

ډیرامیران ، شاهان ، سلطانان ،اوشهزاده ګان‌تیرشول ٠ دیر غل اسو نودتاړاك اوالامار کاروانونو له همدی کلیو اوچم ګاونډ ونو څخه باجونه اوسو ر ساتونه ټول کړل خو کلونه تیرشول ٠

اوکله‌چی‌سړی دتیر ویادونه کوی اوپه خوند او مزه یی یادونه کوی او دتیر وخت په غیږ کی خپل فکر ځنګوی نوله فکر سره‌هم هغه دیار او هغه زمان ته ځی ٠

خومونږ به نه خو٠ یوازی یوه کیسه کوو، دتیر ویوه یادونه کوو . او دتیر له خاطر واو پیښو سره خپل فکر غبر ګوو ٠

همدااوس ددوو سوو کالو په سبادسند دشکار پور په ښارکی اوس هم هغه ګنبده ولاړه ده اوس هم هغه هیبتناك یادګار شتـه چی دسیمی لارویو یی زیارت کړی دی ٠ هلته په ملنګانواو دتکیی مریدانو الله‌هو ،الله‌هو هم کړی وی او اوس به هم‌په‌دغه مزار دسولی سپینی کوتری را غونډی وی ٠

خومزار دیو دوران دفرهنګ یاد ګاردی٠ دا یادګار دوه سوه کاله دمخه جوړ شو٠ هلته یوپیر یومرشد یو صوفی یو قلندر یوعارف یو عالم یو روحانی‌اویوادیب خاو روته سپارل شویدی ٠

هلته یو داسی انسان خاوروته سپارل شوی چی دشهود په مدرسه کی یی اوم‌آسمان ترپښو لاندی کړ ،خو دشهادت په‌امر دخاورو یخی غیږی ته ورغی ٠

هغه دهمدی ګنبدی‌دیخ‌سیوری لاندی پروت خودهغه دتصوف اوشهود جاودانی افکار اوس هم دفرهنګ او ادبیاتو ، تصوف او عرفان‌کره برخه ده ٠ په دی جونګ‌کی به هغه تل‌ژوندی او ستایل کیږی به ، ځکه هغه دخپل زمان یوژبورؤد خپل زمان کمال ورسره وو اودخلکو مرشد وو ٠

دی‌میافقیرالله جلال آبادی وو ٠

میا فقیر الله دجلال آباد پـه حصارك کـی سرراهست کړی دی دحصارك له سپیروخاورو لوګجنو کوڅو څخه راپورته شوده په دغو سپیرو کنډ والو او کنډ روکی سترګی وغړولی هغه له همدغو کلیو څخه راپور ته شو دجلال آباد لرغونی ښارچی هرګز یـی اوسنی خیره نه در لوده هیڅکله یی دو مره ګنی ونی‌نه درلودی ، او هیڅکله یی لارو یواو مساپرو دومره دساړه سیوری مزه نه‌وه څښلی هغه دمیافقیرالله زمان وو میا پکی وګرځید، راو‌ګرځید، او بیادسند شکارپورته ورسید٠نوځکه ده‌ته میا فقیر الله‌حصارکی جلال آبادی ثـم شکارپوری وایی ٠

محترم استاد او فاضل محقق پروفیسور حبیبی دده په باب په ښکلی نشرلیکی :

«در بهار سال ۱۹۵۷ میلادی (۱۳۳٦ ه ش مرا گذری بر شکار پور ، شهرستان سرزمین سند افتاد ٠ این شهر از نظر یك نفرجهانگر مزایایی ندارد ونه درآن آیینه بزرگ باستانی وچیز های قابل دید موجود است که نگـاه سیاحان وجهانگردان راجلب کند . ولـی مـن بانگاه دیگری این شهررا میدیدم ٠

وهر کوچه‌ودیوارکهنه آنرابچشم‌انس‌والفت می‌نگریستم زیرا بمن معلوم بود که باری‌یك درویش وارسته سر زمین اجداد من باین شهر آمده ودر اینجا خانقاه کوچکی ساخته بود و جهانی را گردآن فراهم آورده » !

من میدانستم که سوزدل این عارف آتش باری از مجاری دریای سند تاآمو جهانی راگرم داشته بود ومهر فیوض این مردبزگوار بردل شهر یاران وتوانگران و مستمندان وبینوایان تابیده بود » .

مردیکه از حصارك ننگرهار برآمد و جهانی راگرفت صاحب دلی‌که دلهای ملیونها انسان رابه تپش درآورد. حصارکی‌ایکه حصار ظلمت وجهالت را فرو شکست جلال آبادی ایکه جلال وجمال را بهم آمیخت !

دانش مردی که از خانواده رشد وتقواست دستم گرفت وکشان کشان برد وگفت ٠

ببین ! باری درین کوی ، موکب ابدالی بقصد زیارت این درویش میگذشت !

او هغه نن زموږدیادونواو محفلونو سروکی دی دهغه نوم اوس ددوه سوه کالـه‌پـه سبا افغانستان کی په‌درنښت یادیږی ،او اوس‌به خکه‌ښه یادیږی چی لکه څرنګه چی میادشیطان سره‌په معنوی جګړه بوخت وو ددوو سووکالو په سبا موږ دشیطان او داهر یمنی قوت سره په څرګنده فزیکی جګړه بوخت یونو ځکه‌دده یادونه دمیا جلال آبادی یادونه ، موږ ته، موږ زموږ خلکو ته ، زموږ انقلاب ته ، اوزموږ دوران ته یو پیام لری ٠

دده پیام په دی کی دی چی ده دجهل او تاریکی پر ضد دناپوهی او ظلمت پر ضد دوحشت او بربریت پرضد د (دننی روښنایی) یعنی دعرفان څراغ بل کړ٠ هغه شیطان او هغه اهریمن چی ده دشهود په رڼاالمزرونواو افکارو یا څاوه هغه شیطان سره چی دژوند په معنوی ډګر کی ورسره مخامخ وو٠

او دشك او تردید دپیدا کیدو عامل ووهغه شیطان چی انسان یی دخپل نفس او حرص غلام ګاوه او دبل وژلوته یی‌راهڅاوه ، میاهغه دمعنویت دشونتیی په‌رڼـا ورتـه ، هغه یـی بربنډ کړ٠ دانسان کمال او فضلیت یی‌څرګند کړ، دطالبا نو محفل یی تو دکړ ٠ دکتابونو او رسالو دعلم او پوهی دتصوف او عرفان په خیرولو یی خانقا وی او جوماتونه تاوده کړل.او دشیطان اوشیطنت داهریمن‌او خباثت پرضد یی له معنا ډکه مبارزه پیل کړه ٠

مونږ هم دشیطانانو سره مخامخ یوداشیطان ده‌اددوښمن شیطان مادی تجسم دی دانقلاب له رڼا تښتی دانقلاب دروښنایی پرضد ویلی کیږی اونن دمیافقیرالله دکلی جوما تونه‌سیزی

دمیافقیرالله دکلی‌امامان‌وژنی اودهغه دکلی تورسری اوپښی ابلی ماشومان حلالوی . دا شیطان دهماغه شیطان مادی تجسم‌دی ځکه‌هغه پسی چی میا رڼـا راواخیسته . دی دانقلاب له رڼا تښتی اودحقیقت دغږپه اوریدو اوغږونه پناه کوی ٠

نوځکه موږدمیا یادونه کوو میا فقیر الله موږ ته پیام لری ٠

دوه سوه‌کلن‌دوران دغه‌پیام موږته راوسپاره اوموږ یی دراتلونکی نسل ته‌درانه ګڼو .

دمیافقیر الله پیژندنه دهغه دما حول پوری هم اړه لری ٠

دمیافقیرالله ماحول دهغه دافکارو تصوراتو او اندیښنو ټاټوبی دی ،دی دیوی‌وروسته‌پاتی قبیلوی، اوماقبل فیودالی ټولنی مولود دی ، حصارك جلال آباد اوشکار پور دری ،واړه‌دبوی سیمی دری دیری وی او میاپه دی دیرو او حجروکی ګرځیدلی او شپی یی سبا کړیدی که له یوی خوامیا پدی سیمه کی ژوند کاوه اویدیځ خواته ستره صفوی کورنی دعروج‌نه وروسته دوران پیل دی اوله‌بلی‌خوا دهندمغلی دولت قدرت هم په زوال وو، داهغه دوران دی چی‌دکندهار اوپیښور په‌شاوخوا ئی‌دجا - ګیر داری مناسبات لاسبری پیدا کوی دلویو لیارو پرسرلوی خمکه وال خانان او اشرافی کورنی هیڅ ته راځی اویا راغلی دی ٠

ددی چاپیریال او سیدونکی دکوچی ،نیمه کوچی ، او کلیوالو بزګرو په توګه ژوند کوی هر څه چی پخپله‌کری هماغه پخپله ریبی‌او کله یی هم دلو یولا رواوکار وانونو په باج او مالیه کی ورکوی ٠

داحمدشاه ابدالی دبدبه په همدی وخت‌کی راپیدا کیږی ، وخت‌دخاصو اجتماعی اقتصادی مناسباتو داسیا دتولیدی خصوصیاتو او په تیره دپښتنی قبیلوی ژوندپه‌چوکات کی‌دوخت دمسلطوفرهنګی موسساتو دموجودیت په ترڅ کی پښتنی تیت پرك قبیلی په یوه مرکـز کندهار را ټولوی٠ او ددرانی‌امپراتوری بنسټ ږدی ،دولت او ددولت ارګانونه او موسسات دی ته اړکیږی چی دوخت مرکزی دولت دجبر

او فشار په زور پاتی‌شی‌اودخپل تمرکزلپاره مالیاتی او خراجی فشار زیات کړی دتالان‌او غنایموپه خاطر دقبایلومشران او خانان‌ددرانی لښکرو سیلاب ته داخلیږی او دهمدی غنایمو او دشاه له خوا دجا گیرو نو ترلاسه کولو سره دځمکه لرونکو صنف تبارز کوی په‌دغه ډول نیولواو ځغاستوکی‌چی اصلا مادی انگیزی لری دروحانیت موسسه هم بی اغیزی نه‌ده احمد شاه درانی چی په کندهار کی دصابر شاه له خواورته پرسردغنموورې وټومبل شو وروسته هم د ځمکنو د میا مرید زوی یی سلیمان دمیافقیرالله جلال آبادی سره نژدی اړیکی در لودی . شکارپور هم پدی وخت‌کی ستر تجارتی مرکز وو .

دشکارپور ښار دکشمیرملتان، اسماعیل‌خان ډیری، غازی خان ډیری مظفر آباد ، هزاره ضلع سکر، او اټك په څیراویاله هغو عمده اود کاروانونو دیوځای‌کیدوښاروو دغه ښارونه چی یادونه‌یی وشوه دامپراتوری دعایداتو عمده مرکزنه وو شکار پور یو تجارتی بازار هم وو دتبادلی اورا کړی ورکړی میدان هم وو اودمیافقیرالله داوسیدو او د هغه دبریدونو ټاټوبی هم .

داحمد شاه درانی په دوران کی دمرکزی دولت په حساب ددی ښار عایدات ۵۹۳روپوته رسیدل چی ۳۹۱ روپی یی دامپراطوری‌خزانی ته‌تحویل کیدلی .

خو په مجموعی توگه یو معاصر مورخ او محقق دپښتنی ټولنی دهغه کلی حالت داسی ترسیموی : «داتلسمی پیړی ترنیمایی پوری پښتنی ټولنه په دو ښمنو طبقو وویشل شوه که دیوی خوا داستثمار گرانو یوموټی اقلیت جوړ شو چی قبیلوی خانان او روحانیون یکی راتلل نوله بلی خوا دهمسایه اوبی جایداده کسانو فقیرانو طبقه جوړه شوه .

دپښتنوددولت دجوړښت لپاره‌داسی شرایط برابر شول :

پښتنو دهند وستان ایران او منځنی آسیا او لسونو سره گاونډ یتوب در لود په کوموکی چی فیوډالی روابط ډیری پیړی پخوا جوړ شوی وو .»

خوموږددی‌تحلیل‌اوزیات‌کره‌والی پسی‌نه گرځو ځکه زموږمطلب‌دمیافقیرالله دماحول پیژندنه اوپه هغه لړه غوندی رڼا اچول دی له همدی اړ شان سره ناسره‌بحث ځخه داسی پوهیدای شو چی میافقیرالله دیاد شوی ماحول په شرایطو کی رالوی شوی اود تصوف اوعرفان رڼایی په ځان کی خپره شوی اودکمال په لور یی گام اخیستی دی .

میا دحصارك په کلیواله ټولنه کی دعلوی ساداتو په کورنی کی شپی سبا کولی دی د عبدالرحمن دشاه شمسن الدین زوی دیوزرو سلم قمری کال ځخه دمخه وزیږید په افغانستان او هندکی یی اسلامی علوم زده کړل په‌ځوانی‌کی دمحقق عارف لیکوال اومتقی په توگه وپیژندل شو .

دی دخپلی زیږیدنی ځای روتاس او خپل وطن دجلال‌آباد، حصارك‌بولی .

میا په هند قند هار او عربی ممالکو کی له سفر او د حرمین شریفین دزیارت نه‌وروسته په‌نقشبندی طریقت‌کی دشیخ محمد مسعود دایم الشهود پیښوری نقشبندی ځخه بیعت وکړ چی دشیخ محمد سعید لاهوری مرید وو محمد سعید دشیخ سعد الله په وسیله د حضرت آدم له خوا دشیخ احمد فاروقی کابلی (سرهندی) ځخه استفاده کړی وه او داسی پریښی چی دی‌یعنی‌شیخ احمد فاروقی دمیرو-یس دنهضت په وخت کی‌په عرفان او تصوف کی مشهور وو .

میا دتصوف‌په ټولو برخو کی پوره مطالعه در لوده اودعرفان په طریقو کی یی عملی سفر کړی وودنقشبندی په طریقی سر بیره دقادر یه په طریقه هم خبر وو .

دمیا له اثاررو ځخه په ډاگه ځرگندیږی چی ده په تفسیر حدیث فقه او تصوف کی هم بشپړ معرفت درلود . میا دخپل معنو ی سفر ځخه وروسته په ۱۱۵۰ کال کی دسند- شکارپور ته سفر وکړ هغه ددی دووسفرونو په نتیجه کی چی یویی دمعناپه دینا کی دتصوف په پوړیو وروخوت اودشهود دمنزل مقصود ته ورسید او بل یی دسیمی زیا ت ښارونه عربی ملکونه ولیدل او بیایی په شکارپور کی خانقاه جوړه کړه دمعنویت رڼا یی په ډیر ونورو کی روښانه کړه ډیرپیروان یی پیدا کړل او دډیرو لرو سیمو خلکو ورته عقیدت پیداکړ .

میافقیرالله جلال ابادی دخپل وخت‌دفرهنگی ماحول پیژندل شوی څیره وه‌ده پخپلو آثار وکی که څه هم دتصوف دو معرفت ډیری پیچلی مسائلی حل کړی دوخت دپوهانو او عالمانو اود منور الفکرو عناصر وسره یی‌هم خط او کتابت ساتلی دی .

دده روحانی لارښود محمد مسعود پیښوری ده ته له مینی ډك لیکونه استولی ملافیض - الله کاکړ دوخت بر جسته عالم هم له ده سره‌د تصوف او عرفان په باب خطونه او اولیکونه لری .

ملا عبدالحکیم کاکړ یوبل عالم او پوه روحانی چی په کندهار کی دوخت پوه او عرفانی څیره وه دمیا سره اړیکی او خطکتابت لری همد ارنگه داسی زیات عالمان‌او پوهان او دوخت متصوفین له میا سره فرهنگی او روحانی اړیکی لری .

دمیا فقیرالله سره دا ټولی روحانی او فرهنگی اړیکی ددی خبری پخه ځرگند ونه کوی چی‌دی دوخت دیوی مهمی اوغوره‌فرهنگی موسسی تمثیل‌کوی دلاسبر اومسلط فرهنگ اودوخت دفرهنگپالونکو سره نژدی اړیکی‌لری اودسیمی ډیرو ځایونو کی دده دفکر ی‌طرز روابط هغه ته ډیر ورته فکری طرز دخپریدو عکاسی هم کوی .

میافقیرالله چی دالتقاطی فرهنگی چاپیریال په محراق کی یی ژوند کړی او په همدی مرکز کی پوخ شوی په دریو ژبو یعنی پښتو دری او عربی ژبو آثار لری او داد یوتکامل فرهنگی چاپیریال سره دده اړیکی جوتوی ده چی دمعرفت په پوړیو کی دشهود په تصوفی لاره قدم ایښی او ډیر طالبان یی پر ځان راټول کړی. او هغو ته یی دمعرفتی رڼادرس ورکړی ډیر آثار یی پر ځای پری ایښی دی .

۱ - په عربی ژبه دفتح الجمیل فی مدارج التکمیل اثر چی دتصوف دسیراو سلوك پیژند نه ده.

۲-همدارنگه په عربی ژبه بله رساله چی براهین النجات من مصائب الدین- نومیږ ی

۳- په‌دری ژبه دطریق الارشاد فی تکمیل المومنین ولااولاد عرفانی رساله ده .

میا دغه رساله دخپلو طالبا نو لپاره وکښله او دخپلو طالبانو لپاره یی پکی ښی عرفانی لارښوونی کړی دی .

٤- دفقه په برخه کی یی دمنتخب الاصول رساله کښلی ده .

٥- داحادیثوپه برخه‌کی یی دوثیقه الاکابر آثر .

٦- دعالیه مدار جو په باب یی بل آثرچه قطب الارشاد نو میږی.

دغه راز دفتوحات الغیبیه جواهر الاوراد قصیده، مسبروره الازهارفی ثبوت الاشاراو په پښتو ژبه په طب کی فواید فقیرالله په عربی ژبه محمود الاوراد په دری ژبه دیانت معاد دقصیدی شرح په ځای پری ایښی ده.

میافقیرالله جلالابادی د۳۹۰ په شاو خواکی لیکونه هم لری چی دوخت عرفانی سیاسی او مذهبی شخصیتونو ته‌یی لیږلی دی دمثنوی دبیتونو شرح یی په ٦۰۰ سوه مخونو کی کښلی ده اودی شاعر هم وو، په دری،عربی او پښتو یی شعر هم ویلی دی او خپل‌عرفانی افکاریی دشعر په فضاکی هم ننه ایستلی او ځای کړیدی .

اوس همدی‌گړ یوکی پوره دوه سوه‌کاله پوره کیږی دوه سوه کاله زمانی‌واټن‌دخور- یدلی انسان دعمرپوره موده ده خو نسلونه تیریږی چی‌یو خپل ځای بل ته پریږدی‌افکار تغییر خوری بدلونونه را مینځ ته کیږی‌موږ ددوه سوه کالو پرسبا چی مرید یی دحاجی-الحرمین الشریفین ... حضرت ایشان ماا- لحاج شاه فقیرالله بن عبدالر حمان الحنفی الرتاس الجلال‌آبادی الشکار پوری خطاب‌کړی نمانځنه کوو .

مونږ یی دهغه رڼا او هغه پیام نمانځنه کوو چی دحق او حقیقت‌په‌لارکی یی خپورکړ او دجهل او ظلمت پرضدیی دعرفان او معرفت بیرغ پورته‌کړ مونږ ته یی پیام راپر یښود او هغه پیام دشرقی تصوف او مبارز عرفان نه پخلا کیدونکی او دانقلابی روحانیت پیام دی .

په ختیزه نړی کی داشان دصحت اوسلامتی پیام اودهغه دکمال پیام ترزیاته حده همد ی افکارو در لوده .

په اسلامی نړی کی چی کله فلسفه او عرفان سره بیل شول فلسفی او فلسفیانو دارسطو اوافلاطیون آثار وته پناه یوووړه او دسکولا ستیستانواو متکلمینو په‌توگه دچاخبره چی دوربینمود چنچی په څیر پخپل ځان کی غرق شول له اصلی بهیر اودژوند دتپوسونو ځخه لیری شول اود صوری منطق په قضایا وو بوخت شول .

دمولده قوتونو دنه ودی اونه تکامل وجه او همدارنگه دیوی عنعنی او مذهبی ټولنی دجوړښت او دټولنی داوږده رخوت او خوب له امله‌فلسفی‌ونه‌شول کړای‌سرراپورته کړی .

نویدی بهیر کی یوبل فکری جریان دمغونو دتاړا کولو دمنځنی‌آسیا دیر غلگرواو دایلخا- نانو مستبدانو حاکمانو او جابرانو دجبر او ظلم په کنډوالو دتصوف اوپت‌مقاومت جریان رامینځ ته کیږی هغه مبارز روحانی چی دوخت نا خوالی نشی منلی دیرگنو اوزیارایستونکو په مال ،هستی او شرف ځرگند تیری وینی نوکرکه‌یی په رگونو او وجود کی ټوپونه وهی کله هم (دسربدار) په نوم کله هم د عیارانو په نامه راپور ته کیږی کله هم درو- ښانیانو په څیر دحقیقت رڼا خپروی اوکله هم په خپله لاره او حقیقت دومره کلك ایمان لری چی «انا الحق» وایی .

اودوی په‌کلیواو قریوکی داستبداد خونړی منگولی وینی چی دزیارکښو بزگرانو په‌ستونی ښخی دی نود «کاکه توب» او زړورتوب شمله څه هم دځان پسی راکاږی او څه‌یی‌هم په سر نیغه تړلی وی چی دپوره بی باکی او جسارت ښنبه ده .

دوی وایی هر څوك چی ددارواعدام دمنلو زور نه لری زموږ په ډله کی نشی شاملیدا- ی. دهمدی جریانا تود همدی سر غراوی‌و دهمدی عملی مبارزو سره دتصوف فکر ی طرز یو ځای کیږی او مبارز انقلابی اوتحول خصوصیت غوره کوی مثال‌یی روښانیزم دی

پاتی په ۵۲مخ کی

برگزیده‌هایی ازمیان فرستاده‌های شما

کدام یك شیرین تر است؟ عسل یاماه‌عسل؟

از زمان قدیم عسل مورد توجه بوده استو گفته اند که هر کس در روز مقداری جزی‌عسل بخورد از ابتدا به‌بسیاری‌بیماریها محفوظ می ماند• چنا نچه در قرآن مجیدهم از منافع‌آن‌یاد آوری گردیده است •

ناپلیون اول دستورداده‌بود روی جیهٔ‌رسمی اوشکل زنبور عسل را قلاب دوزی کنند که‌به اهمیت آن مردم پی ببرند •

عسل دارای یك نوع قند می باشد که از شیره‌گل های مختلف تهیه شده‌وخاصیـــت غذایی آن‌دو برابر واضافه تراز قندمعمولی‌می باشد هر عسل دارای یك عطر و یك مزه‌خاص می باشد و علت آن اینست که از گلهـــــای مختلف زیادی تهیه شده است و بیشتر طعمو بوی آن بسته بگلی است که‌زنبور ازآن‌استفاده کرده است •

هیچ غذایی به اندازه عسل پاك و ضدعفونی نمی باشد زیرا هیچ نوع مکروبی نمی تواند در آن زیست کند، از قبر های فراعنه های مصر عسل های بدست آورده اند که از ۲۳قرن قبل باقی مانده و به مرور زمان سیاهو ضخیم شده است ولی کاملا پاك یعنی بدون میکروب می باشد •

عسل نزد مردمان قدیم اهمیت زیاد داشت چنانچه عرب‌ها عسل را مظهرپاکی وشیرینی میدانستند ودر محافل عروسی به مصرف می رسانیدند•

هنوز هم در بعضی از کشور هـــــامثـل مجارستان و هندو ستان عسل رابا نان مخلوط نموده ودر شب عروسی می خورند وبه همین علت است که ماه اول عروسی رادر همه‌جاماه عسل می نامند •

این غذای قدیمی لذیذ یکی از عجایب‌خلقت است که محصول گلهای رنگا رنگ ونتیجـه همکاری میلیون ها زنبور می باشد، گویاطبیعت گلهای خاصی رابوجود آورده است که زنبور های عسل بتوانند با عضو مخصوصی که در دهان دارند شیرهٔ آنهارا مکیده و مورداستفاده قرار دهند•

هر زنبور عسل به اندازه ده برابر وزن‌خود به‌کندو عسل می آورد و هر نیم کیلو عسل نتیجه چهل هزار مرتبه مسافرت و رفت و آمد یك زنبور می باشد • هر زنبور عسل درمدت عمر خود سی کیلو متر مسافت را طی کردهو در حدود ۱۱۵ گرام عسل تهیه می نماید •

عسل دارای پروتین ، مواد البومی، قنـــد، ویتامین‌ها، قدری آهن، مس، منگنیز، پتاشیم وفسفورس می باشد یعنی همان موادی که‌در شیرهٔ گل‌موجوداست وخود زنبور ازآن اطلاع ندارد و شاید ماو شما هم اغلب از آن بی‌خبر باشیم •

بیماران مبتلا به مرض قند، عسل را بخوبی می توانند نوش جان فرمایند یعنی صرف‌عسل برای آنها ضرر ندارد درصورتیکه‌قندمعمولی برای آنها مضر باشد •

از : محمد ناصر ((نصیب))

حلاوت مینو ! !

چاکست دل زخنجر ابروی او هنوز
حالم بگو تو قاصد و روسوی اوهنوز

در بوستان که‌سرو خرامد، بصد غرور
گویی ندیده قامت دلجوی او هنوز

صد پیچ وخم‌بزلف‌بتان‌داده ذوق‌حسن
راهی نبرده بر شکن موی او هنوز

تنگ شکر زشربت لعلش فسانه شد
دارم بلب حـــــلاوت مینوی او هنوز

زیر فشار هیبت حسنش ، فتاده دل
شبنم نرفته بر ورق روی او هنوز

درسینه آب شد جگر ، ازیك‌نگاه گرم
توفان نکرده نرگس جادوی او هنوز

شهری زعطرزلف او، غرقست درنشاط
نکشوده‌باد ، یك خم گیسوی او هنوز

دیدن زدور اندکی تسکین دهد ، ولی
جرئت کجاست رفتن قابوی او هنوز

دیشب‌بخواب دیدم‌وبایك جهان سرور
سر را نهاده بر سر زانوی او هنوز

تقلید نازو عشوه کند، زو پری رخان
کی میرسد بسر خط الگوی او هنوز

یکدسته گلعزار به عنوان افتخار
باشد همیشه همدم و الغوی او هنوز

دل می برد زگردش چشمان پر فروغ
مهر امید سر کشد از کوی او هنوز

شد سالها که دولت‌وصلش نشد«نصیب»
بیچاره‌دل که پرورد آغوی او هنوز

وردك جوزا ۱۳۵۱

الگو – سرمشق – الغو – بدرقه وهمراه– آغو – امید وآرزو

پوشکین

«الکساندر گیویچ پوشکین» بزرگترین‌شاعر روسی‌است. وی‌درسال۱۷۹۹میلادی‌درشهرمسکو متولد شد • نخستین اشعار خودرا دردوره جنگ روسیه باناپـلیون سرود . بعداز ختم تحصیلات در وزارت امور خارجه مشغول‌کار شد ودر همین موقع‌اثر معروف خود «روسلان ولود میلا»راانتشار دادوی‌در اثر انتقاد های شدیـد خـود مـورد غضب تـــزار واقـــع شد وچهار سال‌در شهر های (یکاترینوسلاو) (کیحینف) و (اودسادر) تبعید شد • درین مدت اش (بایرون) رابدست مطالعه کرد وتحت تاثیر اوقرار گرفت ودر نتیجه همین تاثیربود که‌قطعات (زندانی‌قفقاز) ،(فواره باغچه‌سرای) و(یوگن یونیگین) را سرود •

درسال ۱۸۳۰ بازن زیبایی بنام «ناتالی کنچاروف» ازدواج کرد وهفت سال بعد به‌اثر حسادت به (بارون هکرن) افسر خـــارجـــی که در خدمت تــزار بــود و بـــازن او ارتباط داشت اعلان دویل دادودرجنگ تن بتن درسال ۱۸۳۷ به عمر سی وهشت سالگی کشته شد•

از آثار معروف‌اومیتوان (بوریس گورونف)، (کولی ها) ، (کنت تولین) (خانه کولومنا) ، (موتسارت) ، (سالیری)وداستانهای کوتاه وی را نام برد .

نمونه از سخن پوشکین

بیداری

ای‌رویاهای من،ای‌رویا های شیرین مـــن خدا حافظ !

ای خو شبختی شبهای دراز کجایی ؟ مگر نمی بینی که خواب آرامش بخش ازدیده گان من گریخته‌ومرا،درتاریکی عمیق‌شب، خاموش وتنها گذاشته است ؟

بیدار ونومیدم • به رویا های خود می‌نگرم که بال وپر گشوده اندوازمن می‌گریزند •اما روح من با غم وحسرت این رویا های عشق‌را دنبال میکند •

ای‌عشق ! ای عشق !پیام مرابشنو• این رویا های دلپذیر را نزد من باز فرست.کاری کن‌که شامگاهان، مست باده خیال ،درخواب روم وهرگز بیدارنشوم•

عنا یت‌الله (درآع)

نو شتهٔ :حق نظروف

زندگینامه یك شاعر از لابلای یك اثر تاریخی

ترجمه از : س، حسین (نهیب)

تاریخ (روا بط افغا نستا ن وبخارا در قر ن ۱۹) نتیجه ی‌زحمات عا لما نه ومحصو ل پژ و هش‌های‌علمی حق نظرو ف‌مورخ نا مـــی شوروی ا ست . درین ا ثرگرانمایه‌که گو شه ها ی مختلف ز یست ا جتما عی و اقتصادی مردمـــا ن‌افغا نستا ن و شهر ها ی روزگاران قر ن ۱۹ آسیا ی میا نه بر رسی‌گردیده ، برخ مشخصی نیز بـــه بیا ن علا یق فر هنگی وکلتوری‌مردمان هر دو ساما ن گشا یش یافته ا ست ، چنا نکه در لا بلای‌همین با ب به احوا ل و زند ه گی نامهٔ چند شا عرو دا نشور نا مـی‌وقت کشور که مـصروف فعا لیت های هنر ی و علمی در آن شهرهابوده اند، برمی‌خوریم.

نگا رند ه با علا قمندی تام درجهت شنا خت همگا نی این‌مردان فضل و خرد کشور بـــر آن شد،دربر گـرداني زنده گینا مـهٔ آنها از شکل تا جکی کتا ب به در ی،سهم نا چیز خود را ایفا نمایم .

امید این کار کم مایه بتوا نـدزمینهٔ آشنایی افـزو نتر را بـــه فرهنگ دوستان و هـم میهــــنان‌شریف مهیا گر دا ند .

جنید الله حاذق :

یکی از شا عرا ن نامی اوا یـل‌سده (۱۹) جنید ا لله حاذق هرو ی می‌با شد که‌در محله ی کرخ‌هرات‌قدم به عر صهٔ حیا ت نهاد. و ی به سال ۱۲۱۶ هـ مطابـق (۱۸۰۲)م به بخا را ر فته با اکا بر و افاضل آنديار ملاقات و در عیـــن‌حال بر علاوه یی علو م معا صـــر خو یش به تحصیل علم طـــــب‌ودیگر علو م پر دا خته و درطبابت مها ر ت و شهر ت بسز ا یـــی‌حاصل نمود.

از همین رو تخلص خود راحاذق‌اختیار کرد ه ا ست .

حاذق بعد ازچندی ازبخارا به‌خوقندرفت ونزد امیرعمرخان حاکم‌خوقند (۱۸۰۹ـ۱۸۲۲) که‌وی به ا هـــل‌علم و شعر علا قه و احترا م‌دا شت زند ه گا نی میکرد.

حاذق در سا ل (۱۲۳۹هـ۱۸۲٤م)قصه‌یی (یو سف وزلیخا) را بـه نظم در آورد ه به عمر خا ن ا عطانمود .

او پس از در گذ شت حا کم‌خو قند دو باره به بخا را برگشته در بار امیر نصر ا لله، صا حـب‌مر تبهٔ بلند گر د ید . اما د ریکی از سیا حت ها ی امیر نصر ا لله‌به‌سمر قند که حاذق همر کا بش بود شعر ی در مورد ظا لمی و ستمگری‌امیر سرو د ه ا ست . و لی جاـ سوسان وقت موضوع شعر را بـه‌گو ش امیر رسا نید ند با آ تش کینه وغضب دیرینه ی امیر شعله‌ور گر د ید ، و در پی قتل حا ذق برآمد. اماشاعر بواسطه دو ستان‌خود از کین و عداوت امیر ود ر باریـان و متواری (شهـر سبز)گر د ید و به نزد حا کم آنجا که خود مختا ری داشت پنا هند ه‌گردید .

با و جود این حاذق حیا ت خودرا ازقیدخطرنتوانست بر ها نـــد امیر نصر ا لله دزدی را به شهـــرسبز فر ستاد و به کشتن حا ذ ق دستور داد . روی‌این‌دستور حا ذق‌ذریعه ی دزد امیر درخوا بگا هش به‌قتل رسیدحاذق قبل از مر گ،مـاده تاریخ مـرگ خـــو یش را آنطور یکه ا حسا س میکرد چنین‌ثبت کرد ه ا ست :

کار هر که نیست در تاریخ‌قتلش دم زدن
از تن حاذق بی جا ،تاریخ‌سر ببرد نش

ادبیات تاجك، صدر الدین عـینی ص ۲۵۹ـ۲٦۰)

روایاتی وجود دارد که جنیدالله حاذق اتفاقا در آن شب کـه اورا به قتل رسا نید ند غزل ذیل راانشاء نمود ه ا ست :

چه صیدم من که‌نه بسمل‌شدم،نه‌زیب فتراکی
نه از خو نم زمین آ لود ه‌شد نه دا من پا کی
نگا هم را تما شا ی گل‌وشبنم نمی باید
من و در کنج عزت یـادرخسار عرقنا کی
د لـم ازبی غزلی های‌ابنای زمان خون شد
نبود ه کا ش لو حی‌خاطرم‌را نقش ادرا کی
فلك گر سنه را عزت دهدخارش کند آخر
هوازد برزمین، برداشت‌بالا چون کف خاکی
مرا شود چنین ازبند ناصح‌کم نمی گر دد
چه امکا ن است راه شعله‌بند د مشت خا شا کی
نباشد هیچ داغ از داغ‌هجر یار سوزان تر
به وصف شمع کی پروانه‌راز آتش بود با کی
نمودم در بخارا زند ه گی(حاذق) درین صحرا
به‌رنگ لاله جز داغ دل‌وسینهٔ چا کی

(ص عینی ادبیات تا جك‌ص۲۵۹ـ ۲٦۰)

جنید الله حا ذق از زمرهٔ شاعران‌معروف و با استعداد نیمهٔ اول قرن ۱۹ است که اشعارش روان ، ساده‌ودلپذیر ا ست . اینك پار چــهٔ زرین نمونه یی از خلا قیت اد بی‌او ست که طور مثال آورد ه شده است :

نه‌مرا سا یهٔ طو بی‌ونـــه‌کوثردر کار
قدچون سرو سهی و لـب‌شکر در کار
در سخن ها رخ تقلیـــدنمی پیما یم
کلك ما را نبود سر خـــطبستر در کار
فطر ت را ست عصا ی‌دل‌روشن خرد ا ست
هجر را در شب تاریـــك‌چه رهبر در کار ؟
شعر چون‌خم می خود بـه‌خود از جو ش دل ا ست
نیست بامستی ما شیشه‌وساغر درکار
مازیك نقطه دل نقش دوعالم خواندیم.
علم ما رانه کتا بخانه نـه‌دفتر در کار
(حاذق آسان نبود گو هـر گفتار به نـظم
دل خالی زغم وکیسه پرزردرکار

برف

زمستان شده زین‌سردی هواسیماب میبارد | زگردون زمهر یر از دیده من آب میبارد
شد ه کشتی صبر من ز باد وبرف‌طوفانی | بهر جانب‌که‌بینم‌برف چون گرداب میبارد
بیاردبرف چون بال‌کبوتر ازهوا امروز | کتان پاره پاره گویی از مهتاب میبارد
نمانده طاقت رفتار زسردی بپای من | فغان وناله در هر جازشیخ وشاب میبارد
بزلفم میبرددست ازهوس آنشوخ ازین‌غافل | که برخودبپیچیداین افعی وزهرناب میبارد
نه برف‌است اینکه ابرسیه اندرزمین آید | بلای آسمانی‌است‌این‌که‌چون سیماب‌میبارد
چوکافور از هوا اندر سر من‌برف‌میبارد | نمیدانم دربیداری است یادرخواب میبارد

علاکم میکند تنهانه بادو برف از سردی
بفرق رابعه آتش بچندین باب میبارد

رابعه ((اثیر))

جوانان ودانش امروز

نقش فزاینده جوانان در امر تولیدکالا هـای مصرفی ودیگر کالاها در تمام جهان بخصوص در ممالك مترقی قابل یاد آوری است •

خوشبختانه در شرایط حاضر به جـوانان کشورمانیز موقع میسرشده تاازاستعداد های خلاق شان در مورد تولید مواد استهلاکی و مصرفی کارگرفته شودوامروزجوانان ماباقدرت نیروی دفاعی وجسمانی در ساختمان جامعه نوین مصروف عرق ریزی هستند •

اگر در گذشته به جوان موقع داده نمیشد تا استعداد های شان را تبارز دهند امروز این سد شکسته ودیگر جوانان ما اعم ازدختر وپسر دوش بدوش هم درکارساختمان وزندگی نوین سهم فعال دارند •

عصرزمان ماعصروزمان ساینس وتکنالوژی است ، زیرا شرایط امروز ایجاب میکند که چنین باشد • پس برای اینکه از کار وان تمدن که باشتاب برق به پیش میرود عقـب نمانیم به ساینس توجه جدی نمایم ،چیزهای بیاموزیم که بدرد اجتماع میخورد و ضرورت زندگی امروزی مارا مرفوع میسازد •

وخوشبختانه امروز جوانان مادریافته اندکه بدون دانش نمیتوان زندگی‌کرد . از همین رو علاقمندی آنها به ساینس و تکنالوژی روز بروز بیشتر میشود • نتیجه که از کانکور پوهنتون بدست آمده خود موید این حقیقت است که چقدر جوانان ما به ساینس وریاضی علاقه گرفته اندانتخاب جوانان به این رشته حیاتی می‌رساند که آینده شگوفان در انتظار ماست ، آیندهٔ که ما را بی‌نیاز از بسیاری مسایل میسازد •

اگر به دوره های گذشته نظر بیاندازیم درمی‌یابیم که در آن زمان جوانان مانظر به شرایط عمدا تحیه دیده شده آن دوره‌بیشتر مصروفیت های‌غیرامروزی را داشتند، جوانان مادرآن روزگار غیر از عیاشی، وروزگزرانی دیگر کدام کارو مصروفیتی نداشتند ،دختران ما بجز مود و فیشن کدام سر گرمی دیگری نداشته وبه هیچ چیز دیگر فکر نمیکردند .

اما امروز این قشر فعال میدانند که دیگر زمان تنبلی و کاهلی سپری شده واگر حرکت نکنیم آنقدر از کار وان تمدن عقب خواهیم ماند که جبران آن شاید مشکل باشد • وقتی امروزبه کشورهای مترقی وپیشرفته جها ن نگاه میکنم می بینم ودرمی یابیم که چقدر کشور ما عقب‌مانده واین عقب ماندگی‌میراث گذشته است که متاسفانه امروز مشکـلات زیادی را سر راه ما قرار داده است • ولی باعزم متین وراسخ‌وایمان قوی‌به‌آینده به یقین شاهد خوشبختی رادر آغوش خواهیم کشید وقتی ما یکدل ویك دست باشیم چنـا نچه امروز هستیم به یقین کامل آیندهٔ که پیش روی ماست روشن ، تابناك و مرفه خواهد بود زندگی زیباست‌و باید از این زیبایـی ها استفاده معقول و مثبت کرد بایددر پهلوی کاراستراحت وتفریح نمودتابرای کار بیشتر وپرثمرترانرژی بیشتری داشته باشم . زیرا بدون انرژی کافی مشکل است کاری از پیش برد•

ساختمان زندگی آیندهٔ کشور مان مستلزم کار وپیکارانقـلابی است‌که خستگی وتنبلی رادر آن راهی نیست زیرا ما آنقدر کار داریم تابتوانیم جامعه مرفه و آباد اعمـار نمایم . خوشبختانه با زمینه های که امروز موجود است این امیدروز بر وز تقویت می‌یابد که آن جامعه ایده‌آل را هر چه زودتر و بهتر در آغوش کشیم وشرطاین‌است که جوانان‌ما وظایف ایمانی ووجدانی خود رادرقبال وطـن وکشور دارندبدرستی‌انجام‌دهند• که‌خوشبختانه انجام میدهند •

معرفی یك جوان بااستعداد

سلطان داود رووفی

جوانی است که باهنرمیناتوری آشنایی دارد، او در میان سبك های مختلف نقاشی به‌میناتور علاقه فراوان دارد واین شیوه را برای خود انتخاب نموده است . اگرچه در شروع کـار قرار دارد ولی اگر همینطور ادامه بدهدممکن است درآینده هنرمند خوبی گردد .

وقتی ازش در مورد تاریخچه این هنـــر پرسیدم گفت: هنر میناتوری در کشور مـا تاریخ دیرپا دارد . وقتی درآن زمانی که در کشور باستانی ما افغانستان دیگر هنر ها به اوج خود رسیده بود، هنر میناتوری هم د ر پهلوی سایر هنرها جای بخصوص داشت . مخصوصا استاد کمال الدین بهزاد هنر مند توانا ومیناتوریست معروف کشور با آثـار زیبایی خـود شهرت فراوان کسب نمود . شهرت وآوازه استاد نه تنها در داخل کشورما محدود نماند بلکـه در بسیاری از ممالـك اروپایی نیز سرایت نمود . بناء هنرمیناتوری درکشور زیبای ماتاریخ درخشان و طولانـی دارد. اوعقیده دارد که درهنر میناتوری باید اصالت آن حفظ گردد وبرای این کار نقاشان واستادان رسالت دارند درحفظ ونگهداشت‌آن.

وقتی ازش پرسیدم که در کـارت چقدر موفق هستی گفت :

من هنوز در آغاز کار قرار دارم یعنی به‌آن حدی کارم نیست که بتوان قضاوت کرد که در کار های خویش چقدر موفق هستم، و لـی علاقمندی که به این هنر دارم، فکر میکنم که در آینده موفق خواهم شد وکار هایم نیز از ارزش هنری برخوردار خواهند بـود . او سایر هنر های زیبا را مانند مجسمه‌سازی، خطاطی ودیگـر هنر هارا با هنر میناتوری مقایسه نموده میگوید : هر هنر زیبایی‌خاص خودرا دارد ونمی توان گفت کـه فلان هنر نسبت به هنر دیگر برتری دارد . واین‌بسته بذوق ودید بینندگان وعلاقمندان است .

نمونه‌یی ازکار رووفی

جوانان وروابط خانوادگی

همه به‌این عقیده هستند که ازدواج وتشکیل خانواده یك ضرورت است ، یك نیاز است وبقای نسل به آن متکی است، بلی‌این‌درست وباید چنین باشد اما چرا عدهٔ از جوانان ما مخصوصا یکعده دختران‌بااینکه علاقمند ازدواج انداز این مساله میگریزند وکوشش می‌نمایند که تا جای امکان از آن دوری اختیار کنند واین تنها دختران نه بلکه پسران مانیز از ازدواج دوری می‌گزینند • شاید ایـــن فرار آنها علت های گونا گونی داشنه باشد•

بد نیست این عدم اشتیاق جوانان را از زبان خود آنها بشنویم و ببینم‌که آنها چه گفتنی های دارند وعلت‌این‌گریز آنها ازازدواج چیست ؟

از دختری جوانی‌که‌چندسال است تحصیلات خودراتمام‌کرده وتاهنوزازدواج نه‌نموده در این باره پرسیدم در جواب گفت :

عدم علاقمندی من به‌ازدواج عللی مختلفی دارد شاید به نظر تان خنده دار باشد اگر بگویم یك مساله‌کوچك خانوادگی باعث شدکه مـــن از ازدواج نمودن بیزار باشم .

میتوانی این مساله کوچك را که شمارا از یك مساله حیاتی باز داشته بگویی ؟

چرانه ، بخاطر اینکه یکعده پدران ومادرآن علت امتناع ازدواج فرزندان شان را بدانند این موضوع را برایشان حکایت میکنم دوسال قبل برادرم بادختری موردعلاقه اش ازدواج‌کرد و اورا به خانه ماآورد. چندروزمحدود، برادرم باهمسرش زندگی خوشی داشتند ولی ایـــن خوشی عمر بسیار کوتاهی داشت . زیراهمان اختلافات خانوادگی ، همان جارو جنجال های همیشگی و بگو مگو های دایمی آغاز یافت وبااین آغاز شروع بدبختی آنها نیز فراهم گشت نمی پرسید که چه موضوع وکدام مسائه باعث این اختلاف خانواده‌گی گشت ؟ خوب شمابگویید •

بلی ، وقتیکه کمتر از یك ماه از ازدواج برادرم سپری شد، همسربرادرم بنای شکایت وگله رااز مادرم درنزد برادرم‌گذاشت، وبرادرم نیز بخاطر دفاع از زنش وبخاطر پشتیبانی از او با پدر ومادر سخت گرفت و حتی آنها را تحدید کردوبعضی‌سخنان‌کم وزیاد که شایسته یك جوان نیست به پدر ومادرش گفت، این وضع باعث شد که پدر ومادرم نیز جـــدی شوند وروبهٔ سخت تری را نسبت به آنها در پیش گیرند، خواهران کوچکترم نیز نادانسته به پشتیبانی از پدر ومـــادر بنای مخالفت را بازن برادرم گذاشتند بالاخره رفته رفتـه این وضع باعث شد که برادرم بااینکه اقتصاد ضعیفی داشت خانه جدا به کرایه بگیرد. واز منزل ما کوچ کرد •و به‌خانه جدید خود رفت

شما خود تصور کنید که با اقتصاد ناسالم وبا تنها معاش چگونه او بار یك خانواده را که کرایه منزل هم بدوش او باشد تحمل کند وآن رااز پیش ببرد ، در حالیکه همسرش نیز توقعات دارد ومی‌خواهد که با فـــامیلش نیز رفت وآمد داشته باشد • خوب بهر تقدیر مدتی گذشت ، اما زندگی آنها آنطوریکه انتظار می‌رفت سرو سامان نگرفت•وحتی برادرم مقدار نیز قرضدارشدوهمین قرضداری هاسبب‌گشت که باهمسرش اختـــلاف پیدا کنند و دامنه این اختلاف بقدری وسیع گشت که بالا خره زندگی آنها رااز هم پاشید •

بلی، برادرم‌وهمسربرادرم دراثر اختلافات متعدد که بیشتر شان روی اغراض دیگران بوجود آمده بود از هم دیگر جدا گشتند و حالا

برادرم دو باره به خانه ما برگشته است• در حالیکه من میدانم زن برادرم گناهی نداشته وتمام قصور از مادر ، پدر و خواهر انم است باید بیطرفانه قضاوت نمود و جانب هیچ یك را نباید گرفت •

نگفتید که پدر ومادر شما و خواهر تان چرا با خانم برادر تان سر ناساز گاری داشتند وعلت اش چه بود .

یك مطلب را قبلا خدمت تان عرض کنم‌که هر جوان مخصوصا هر دختر جوان وقتی از پدرو مادر خود جدا میشود وبه فامیل‌دیگری منصوب میگردد تابه عادات وخواسته های‌فامیل شوهرش آشنایی‌حاصل کندممکن یك سلسله نابلدی های نماید .

در فامیل ما هم همینطور شد • یعنی زن برادرم وقتی برای اولین بار به منزل ماآمد• طور احساس بیگانگی میکرد که فکر میشدهیچ یك مابرایش‌منصوب نیستیم. این‌امررفته رفته فاصلهٔ بین او ومخصوصا مادرم ایجاد کرد، در حالیکه مادرم اگر می‌خواست میتوانست این فاصله را کم سازد ولی او عمدا نخواست زیرا از روزیکه برادرم باهمسر خود نامزد شد مادرم بااین وصلت خوش وموافق نبود علت را نمیدانم اما وقتی‌جوانی دختری را به همسری خویش قبول‌میکندو انتخاب می‌نماید اعضای فامیل نباید باآن دختر که دیگر جز از فامیل شان است. چنین رویه بد نمایند و در مقابل اوبی تفاوت باشند .

وقتی همسر برادرم کاری خلاف میل از روی نابلدی میکرد ، خواهران بروی‌می‌خند یدند، ومسخره اش میساختند ، و مادرم باخشم و بعصبانیت برایش میگفت، دختر نادان، نافهم نمیدانم که آیا در خانه پدرت در زندگی کار کرده یی یاخیر یافلان چیز رادیده یا خیرو به همینطور سخنان زشت و نا درست به آن دختر بی چاره میگفتند • از همه بدتر اینکه برادرم نیز بعدها زیرتاثیرقرارگرفت ونتیجه همان شد که قبلا تذکر دادم یعنی از هـــم جدا گشتند •

در حالیکه مادرم اگر می‌خواست میتوانست جلواین کار را بگیرد •

درست است که او با زندگی ما ،باعادات‌و خواسته های فامیل ما بلدیت نداشت . اما مادرم‌ودیگر اعضای‌فامیل‌میتوانستند وی‌رادراین راه کمك نمایند . چه میشد که مادرم بازبان نرم ومهربانانه میگفت : دخترم اینطور بهتر است ، یا این حرکـــت ویا این رفتار تو برایت زیبنده نیست، امروز تو دخترکوچك دیروز نیستی خوشبختانه امروز همسرداری و.... اگـــر با او اینطور رفتار میشـــد و اشتباهاتش را چنین متوجه میساختند فکـــر میکردید که زندگی خانوادگـــی شان را کـــه با هزار آرزو وخواسته بنیان نهاده بـــوده به این زودی ازهم بپاشد ؟

مسلما بامن هم عقیده هستید که اگر پدر ومادرم چنین مداخلات بی جاوبی مورد نمیکرد هرگز زندگی دو جوان اینطور تباه نمی شد، خوب باچنین شرایط من وامثال من چگـــونه ازدواج کنیم ومسوولیت زندگـــی مشتـــرك خانوادگی را بدوش بگیریم ؟

از و قتی که زندگی برادرم با همسرش چنین شده در خود این جرئت رانمی بینم که اقدام به ازدواج کنم . زیرا میترسم اگرروزی من هم در شرایط زن برادرم قرار بگیرم و مانند او ازدواج کنم وبا فامیلی که هرگـــز باآن آشنایی ندارم روبروگردم و آنها بعضـــا ازکارهایم راکه شایددرنظر خودم بد نباشد انتقاد نمایند ومن تحمل آنرا نداشته باشـــم زندگیم چه میشود ؟

اما تمام خانواده ها آنطور که فا میل شما فکر میکنند وسخت گیرند شاید نباشند واین دلیل نمیشود که تمام فامیل ها یکنوع طـــرز تفکر دارند .

ببینید خود شما از همان فامیل هستید وطرز تفکر شما مطلق با طرز تفکر ودید آنهاتفاوت میکند .

این درست است که تمام فامیل هایکنوع فکر نمی کنند امـــا و قتی دختری برداشت

بقیه در صفحه ۴۳

اندیشه‌های جوانان

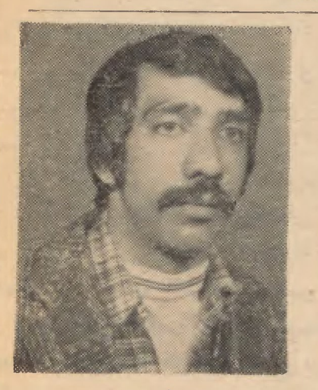

رونا اکبر (احدزاده)

جوانان باید متکی بخود باشند •

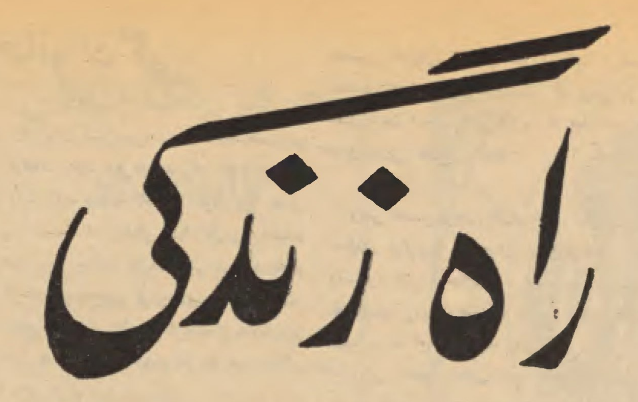
جوانانیکه در صفحه خرد و دفـــاع شان اعتماد به نفس نقش بسته و حاکم اعمـــال ایشان گردیده بهر کار و عمل که اقدام‌کنند موفقیت و پیروزی از آن آنها خواهد بود. و همیشه شاهد شاد کامی و سرافرازی رادر آغوش خواهند کشید •

بلی این یك‌حقیقت مسلم است اینچنین جوانان با همت بلند و پشت کار آینده را بدیده سنجش نگریسته و عاقبت اندیش و دور اندیش می باشند و بهر کار و عملی‌که اقدام نمایند با جدو جهد تمام وارداه خلل ناپذیر باکمال موفقیت آنرا بپایه اکمـــال رسانیده و هیچ‌مانعی سد راه آنها واقع نشده وآنها را از اقدام نیك شان که مفاد مردم و جامعه در آن متصور باشد باز نخواهـــد داشت •

محمد نسیم

نقش سازنده جوانان در اجتماع انکـــار ناپذیر است ، زیرا این قشر فعال همیشه‌در طول تاریخ نقش اساسی در حیات اجتماعی داشته ودارند • بناًجوانان ما با درك ایـــن موضوع باید باز هم در راه ترقی و سربلندی کشور از هیچگونه تلاش‌خود داری نه ورزیده ومانند نیاکان شان از آزمون تاریخ سربلند وپیروزمند بیرون آیند ...

پیوسته بگذشته

نوشته: غفار عریف

گا هیکه مفهو م زندگی و انسانیت ز مزمه شو د ، و ا ضح است که در بار ه چه صحبت گردد؟ بااین پرسش میتوانیم تنها به یك کلمه پاسخ داد که بزود ی اگر کس بخواهد و یا نخواهد ، تاریخ علم نوین و پرا تیك اجتما عی نقشه پیشر فت بشریت را عالم گیر میسازد و نمیشود که پار ه ابر ی سیا ه و خشمگین و گا هی هم سفید فریبند ه راه پیشر فت انسا ن های در حال رشد و پیروز ی را با حمله و تحریکات توطئهو دسیسه ، شا نتا ژ و تهدید ، تفتین و منفی با فی نابود کند .

تغییر ات و رخداد های عظیم اجتما عی ، و حد ت قانو نمند سه نیرو ی پر توا ن زما ن ما و زحمت کشا ن سر اسر گیتی به دنیا ی سیستم سر مایه و وحشت قرون و سطا یی ، به بر بر یت انحصارات غارتگر امپر یالیستی بهنیو فاشیزم به را سیز م و اپارتا ید ، بهمدافعین تو لید اسلحه باکتر لو ژ یکی و ذروی ، به نا سیو نا لیسم محلی و شو ونیزم عظمت طلبا نه به امپر تو نیزم را ست و (چپ) و دگما تیزم ، به سازش طلبان وما جراجویان به صیهو نیز م و ملتار یسم ، به ذهنیت گرایی و بلانگسیزم و بالاخره بهتمام آ نهایی که نابکار اند وزوال پذیر باغریو سر شار از نیرو مندی هو شدار مید هد که مطمئناً پنها نی این و یا آن شیو ه پیشر فت ز ندگی انسان ز حمتکش و سا ز نده لزو می ندارد .

وقتیکه انسان های عالی صفت قهر مان ، پر توان و بانبوغ سر سپرد ه و اند یشمند را بخا طر میا وریم ،در باره سایر انسان های که با دیگرا ن یکجا دشواری ها و سنگینی های زندگی را بارنج جانکاه و شرایط ر قت ا نگیز متحمل شده اند ، سیما ی پیکا ر جو و با شها مت آنها را بحیث سمبول عظمتانسانباید یادکردبروح پاك و شاد شا ن درود گر مفرست وحماسه شانرا جاودانه دانست ،

خیبر خو نین طعمه شلیك مر می باران قاتلان بیرحم ،جلادان حر فوی و آ د مکشان و حشی گردید و بیشر ما نه تیر با ر ا ن دسیسه شد یاتقی ارانی خا ینانه با چشم باز قر با نی تفیس زندان ، خسرو روز به راچو به دار کشت پا تریس لوممبا را شا هدین د ر و غ گوی خا نهملل قصا بی کرد ، انجلا دو یسس نیم بسمل تو قیفگا ه شد ، مجیب الرحمن با همسر وفرزندا نش طعمه ناجوانمردی یا ران نیمه راه کمال جملات در میان آتشی تانك فلا نژ یستا ن با مداخلا ت صهو نیزم دفن شد ، ویتنا میان را آتشی توسعه طلبی امپریالیسم خا کستر سا ختن ، و به این شیوه صد ها مثال دیگر در گردا گرد کشتی زندگی و گوشه های جها ن از قهرمانی های فرزندان زحمتکش مردم رامیتوان یاد آور شد.

اگر سر عت زندگی ، سمت پیشر فت کتله ها ی بشر ی رشد پردا منه و پیگیر حیا ت اقتصاد ی ، سیاسی و الجتما عی توده ها ی وسیع مرد م راگرو ه بی بندو بار ، غار تگر و شکستخورده با اشتراك رهزنان ما ئویزم از غرب سنگ اندازی میکنند . آنگاه اکثر یت هد فمند ، جهان صلح و تر قی اجتما عی ، چر ند گوهی و ارا جیف وحشی صفتا ن را از شر ق بحکم و جبر تاریخ محکو م به فنا میسپار د .

و با پا یا ن سخن بجا ست تذکر داده شود که :

جسم و جا ن انسا ن برا ی این ساخته نشده که هدف گلوله های تو پ گردند ویا انسا ن برا ی این بوجود نیا مده که طعمه آتشی باشد، وانسانبرای ا ین خلق نشد ه که در زندگی ناکا م بمیرد .

اگر بهارا ن چو ن قلب مادرا ن زیبا و عطر آگین است و یا اگر خزا ن چون مهر مادر لذ ت بخشس است ، اگر برف ها ی زمستا نی چون موی ما دران داغ د یده مقبو ل و سفید رنگ است و یااگر آفتا ب تابستا نی چو ن محبت مادران جسم و جان انسان را نوازش میدهد .

اگر از زیبا یی های طبیعتلذت میبر یم و یا از لبخند ستار گا ن خر سند میشو یم ، اینها همه و همه ، فقط و فقط به این منظو ر است که انسا ن تنها برای زندگی آفر ینی و زندگی ساز ی خلق شده است .

یکی از رهبرا ن جنبش بین ــ المللی طبقه کار گر بنیاد گذا ر نخستین دو لت کار گر ی ودهقانی در ارتبا ط به گنجینه پر ما یه خلاق دانشس انقلا بی و پرا تیك اجتما عی میگفت :

«پایان جنگها،
صلح بین ملت ها
قطع غار ت و زور گو یی
آرما ن ویژ ه ماست»

با این که زندگی لذ ت بخشس ا ست هر گاه ا نسا ن ها با صفا و صمیمت و شرا فتمندانه با مرا عا ت صفا ت اخلا قییکدیگر را دو ست داشته باشند . شور و شو ق زندگی میا فر یند .

پایا ن

بقیه صفحه ۳۳

داکتران اجل را...

آبی گر فت . همچو حا لا ت بتفکر دقیق طبی و تسلط مسلکی وصحت وسرعت عمل نیا ز دارد تا بتوا ند مسبب اصلی تکلیـف را تشخیص نما ید و جا ن یك ا نسا نرا ا ز پرتگا ه نا بود ی بر گر دا نـد و موقع ند هد بین علت و معلو ل مغا لطه ر خد هد ـ مخصو صـاء در همچو موا قع برا ی جلو گیری تکلیف (ار یتمیا) درما نی راتجو- یز میدا رند .

پیکارطبی برای نجات مر یض ده روز او ل ما ه می را در بر گر فت وپیر وزی چشمگیر ی نصیـــب داکترا ن طب گر دید . دا کتر ان همه جر یا نرا با نتا ئیج حا صلهٔ آن بطور فشرد ه نگا شتند و بیا ن داشتند که مر یض مذ کور هشتاد بار بد یار مر گ پای نها ده ا ست ؟ آ یا چنین شد ه میتوا ند ؟ آ یا در محا سبهٔ د فعا ت مر گ مریض مذ کور مبا لغه بعمل آمده بو د؟ جهت محا سبهٔ د قیق بار دو م بحسا ب خود تجدید نظر کردند. و سو ا بق طبی شخص موصوف را صفحه بصفحه با د قت هر چه تما متر مطا لعه کردند . محا سبه کاملاء درست بود و مرد مذ کو ر هشتاد با ر از د یا ر نیستـــی بد یا ر هستی آ ورد ه شد ه بو دو پیکار طبی پیروز مندانه از میدان بیرون آمد .

وقایع که گفته اند چـار سـال پیش صور ت گر فته بو د و در همین تاز گـی از نویسنده پرسیده شد: ((میخوا هی مر یض مذکور راببینید ؟))

بجواب گفتم ((البته بلی . کـجا است او)) گفتند ((منزل دو م او را جهت تجاو یز و قایو ی انجا برده ایم)) بمنز ل دو م با لاشدم مرد تنو مند و بلند قا متی ر ا دید م که با یکی از عیادت کنند ـ گان گـرم صحبت بود و ظا هـرا ازجملهٔ همکا را ن او بود . ا نمرد از مر گ نجا ت یا فته بود بـا حرکات سرود ست نیرو مندا نـه کو شش میکرد نکته ای را توضیح دهد . برا ی هر بیننده حتی من که ازبیگانگان او بود م ا طمینا ن دست میداد که او کا ملا بهبود یا فتـه است .

بقیه صفحه ۷

انقلاب اکتوبر...

بنابه تو طئه ا مپر یالیزم و ا ر تجاع منطقه باز دو بند های علنی ونهانی حفیظ الله ا مین ، کشورما در لب پرتگاه سقوط و تجزیه قرار گرفت ولی مردم افغانستان که در طـول تاریـخ دو ستی شصت سالـه خویش همیشه از همسایهٔ صلح خواه وصادق خو د کمك بدست آور د ه بود این بار نیز از همین د و ست آزموده شدهٔ خویش استمداد جست که یکبار دیگر دوستی وکار رائی این دو ستی مو فقانه به اثبات رسید وکشور دوست و برادر و همسایهٔ شوروی صدای کمك مردم افغانستان را لبیك گفته و با اعزام قطعـا ت محدود نظامی خویش جهت د فـع تجاوز و دسیسه و تو طئه پایه‌های محکم دوستی میان مر دمان دوکشور افغانستان واتحاد شوروی را محکمتر ساخت . این کمك که مطابق معاهدهٔ دسمبـر ۱۹۷۸ (قـوس ۱۳۵۷)و مطابق د ساتیر منشور ملل متـحد صورت گرفته ، د شمنان صلح و ترقی و سو سیالیزم را در جـهان سخت بیقرار سا خته است چه آنها مطابق پلانیکه تر تیب نموده‌بودند می خوا ستنـد کشور و مـردم افغانستان را یکبار د یکر به چنگال هیولای فیو دالیزم وسلطنت ارتجاعی بسپارند وخود نیز بهره های زیادی برگیرند و لی کمك نظامی ا تحـاد شوروی به افغانستان انقلابی مشت محکمی بود که ا مپر یالیزم وارتجاع را گیچ و مبهوت ساخت. اگرامروز آنها دست به تبلیغات گو نا گـون می زنند و دروغ پرا گنی می‌نمایند بخاطر همان منافع از دست ر فتـهٔ شان است و بس . مردم افغانستان که بار ها در عمل ثمره های دوستی افغان-شوروی برایشان به ا ثبات رسیده هر گزفریب دروغ د شمنان وطن وانقلاب خود رانخواهند خورد. مردم افغانستان شصت و سو میـن سالرو ز بر گزار ی جشن اکتو بر کبیر را به همسایه ودوست دیرین خویش صمیمانه شاد باش می‌گویند وآرزوی بهروزی بیشتر شما نـرا دارند .

بقیه صفحه ۲۹

حقایق تازه..

مکاتب وجود دارد •

حدود ۲۰ سال است که «خانه کتاب اطفال» درین کشور افتتاح شده است • در هریك از پانزده جمهوری اتحاد شوروی و جمهوری‌ها وایالات خود مختار آن تحصیل به زبـان مادری انجام می گیرد •

استفاده از مراکز ورزشی برای همه اطفال مجانی است • در حال حاضر علاوه برمکاتب بیش از ۲ میلیون طفل از ۶۰۰۰ مرکـــز ورزشی در اتحاد جماهیرشوروی استفاده می کنند• در اتحاد شوروی ۱۱۷ هزار کودکستان وشیر خوارگاه وجود دارد که در حدود ۱۲ میلیون طفل در آن تربیت می شوند دولت بیش از ۸۰ فیصد مخارج این موسسات رامی پردازد• هم اکنون جمعیت اتحاد شوروی یك برشانزدهم نفوس کره ارض را تشکیل می دهد• ۸۶۵ هزار دوکتور یعنی ۱بر۳ تمام دوکتور ان طب جهان در ین کشور مشغول بکارند •تعداد کار کنان مراکز صحی در اتحادشوروی به ۶ میلیون نفر مـــی رسد کودکان شوروی از زمان تولد تا سن ۱۵ سالگی تحت نظر یك شفاخانـــه مخصوص کودکان قرار می گیرند در اتحـاد شو رو ی ۵۵۶۳ شفاخانه کود کان و ۹۳هزار دوکتور متخصص اطفال وجوددارد • تعطیلات تابستانی کودکان طولانی ترین تعطیلات سال است•

درین زمان بیش از ده ونیم میلیون دختر و پسر به اردو گاههای پیش آهنگی روی می آورند• شاگردان مکتب در طول این رخصتی ء در سیزده هزار اردوگاه دیگر نیز پذیرفته می شوند • درسال ۱۹۷۸ در استراحت گاه های سندیکا ها در حدود ۱۲ میلیون کودك به استراحت پرداختند • برای اطفالی که از نظر جسمی ضعیف اند ، مراکـز مخصوص دایر است ، درین مراکز کودکان تحت نظر دکتوران و معلمان دوره تحصیلی و معالجه رامی گذرانند•

پیروزی انقلاب ملی و دموکراتیك و پیش گرفتن راه رشد غیر سر مایه داری ، در برخی از کشور های نواستقلال ، وضع کودکان رادرین کشور ها دگر گون ساخت ، تجارب این کشور ها در راه تامین حقوق اطفـــال بسیار ارزنده است به طور مثال در ایتوپیا «حبشه» در آستانه پیروزی انقلاب تنها پنج فیصد کودکان می توانستند به مکتب بروند• کوچه های شهر مملو از اطفال و لگـــردی بودند که در همه جا گدایی می کردند .

حکومت انقلابی ایتوپی باتوجه به اهمیت سواد آموزی اطفال ، پروگرام آموزشی وسیعی را تدارك دید . قسمت اعظم خانه های مصادره شده زمینداران بزرگ وعوامل رژیم سلطنتی تبدیل به شیر خوار گاه شد ۶۰ هـــزار معلم ازبین محصلین و سر بازان به مناطق دور دست روستایی روانه شدند. امکانات فراوانی دراختیار کودکانی که سال هادر میان قبایل عقب مانده و غژدی نشین ودر محیط نامساعد اقتصادی و جغرافیایی زندگی می‌کردند ،قرار گرفت و صحرا نشینان به همرای فرزندان شان تدریجا به خانه های دولتی ا نتقـــا ل یافتند •

اطفال کشور محبوب ما نیز با پیـــروزی مرحله نوین انقلاب ثورآینده تابناك وبهروزرا استقبال می کنند و همین حالا نیزدر حدود امکا نات و شرایط طلیعه ایـــن بهروزی محسوس است . فردا ازآن کودکان ماست .

بقیه صفحه ۲۶

موضع گیری...

روح وروانش آگنده و مالامال از مهر راستین وعطوفت انسانی است که تغییر نمی پذیرد ورنگ نمـــی بازد .

به جای بغض وکینه جویی وانتقام وتخریب صمیمیت ومحبت بیدریغش راپا سخ گذار میشود وصلح وآشتی به ارمغان می آورد وهمـواره آرزو میکند که :

دلم میخواست دنیا خانه یی مهر ومحبت بود .

دلم میخواست مردم در همه احوال باهم آشتی بودند طمع در مال یکدیگر نمیکردند کمر بر قتل یکدیگـــر نمیبستند .

پاك کاری

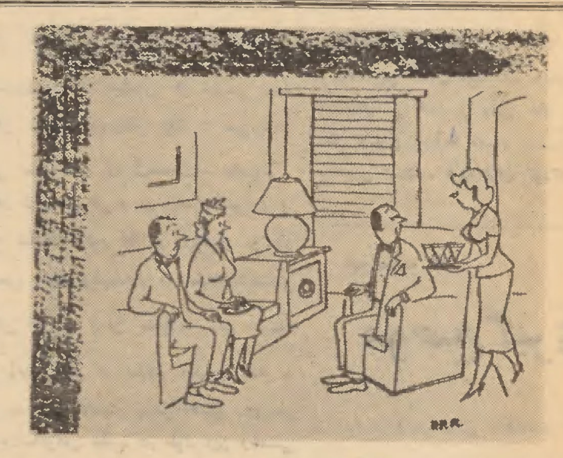

مریض بیچاره !
داکتر به استاد خود گفت :
استاد محتر م ... میدانید که این اولین جراحی من می باشد..... بنابراین اگراشتباهی شد واین آقابه آن دنیارفت ... من گناهی ندارم ونباید نمره بدبگیرم !!

خانمی پیشخدمت خودرا صدا کرده وگفت:
ـببین جانم ٠٠ امروز بعداز ظهر مهمان داریم ٠٠٠ یادت‌باشدکه‌اتاق مهمان خانه را جاروب کنی ٠
پیشخدمت جوابداد :
ـدل تان جمع باشد خانم ٠٠٠ من قبل از اینکه شما بگویید بفکرم بوده وسالون راخوب پاك کرده‌ام ٠
آفرین ٠٠٠ کی این کار را کرده‌اید !
درست یك هفته میشود !!

دلیل خوب

صبح وقت خانمی ،پیشخدمت جوان خودرا صدا کرده وپرسید :
ـدیشب نفهیمدی که آقا وقتی نیمه های‌شب به‌خانه آمده بود یانی ؟
پیشخدمت جوان عشوه‌یی کردو گفت:
ـبی‌بی جان ٠٠٠ فکر میکنم آقا وقتی بخانه‌آمد ، بسیار هم مست بود !
ـچرا ؟ اینطور فکر میکنی ؟
ـبرای اینکه اصلا فراموش کرده بود که‌سری به اتاق من بزند :

خانم به شوهرش : احمد توگفته بودی که‌ازدفترم یك نفرآمده اما دونفر است پس...

وقتیکه یك سپورتمین حریف خرد را غافلگیر کند .

آشپزی خانم جوان

دو خـانم درباره آشپزی شـوهران خـود صحبت می کردند ...
یکی از آنها گفت
ـمن‌از وقتیکه شوهرم به مسافری رفته بود استفاده کردم ودرسی آشپزی را خواندم٠
خانم دومی پرسید :
ـخوب ٠٠٠ وقتی شوهرت بر گشت چـه‌عکس العملی نشان داد ؟
خانم اولی باتاسف سری تکاندادوگفت : ـهیچ.... فوراً دوباره به مسافرت رفت !!

پسر حاضر جواب

بدون شرح
ژوندون

درتشییع جنازه مردی ، رهگذری از پسر کوچکی که در دنبال جنازه راه میرفت ومرتب گریه میکرد ، پرسید :
ـای بچه جوان بود ؟٠٠٠٠
پسر کوچك هق‌هق کنان جوابداد :
ـبلی ٠٠٠ چرا چه کار داری ؟
ـ بچه جوان بود .... بگوکی مرده ؟
پسرك کوچك جوابداد :
آن یارو که در بین تابوت خوابیده !!!

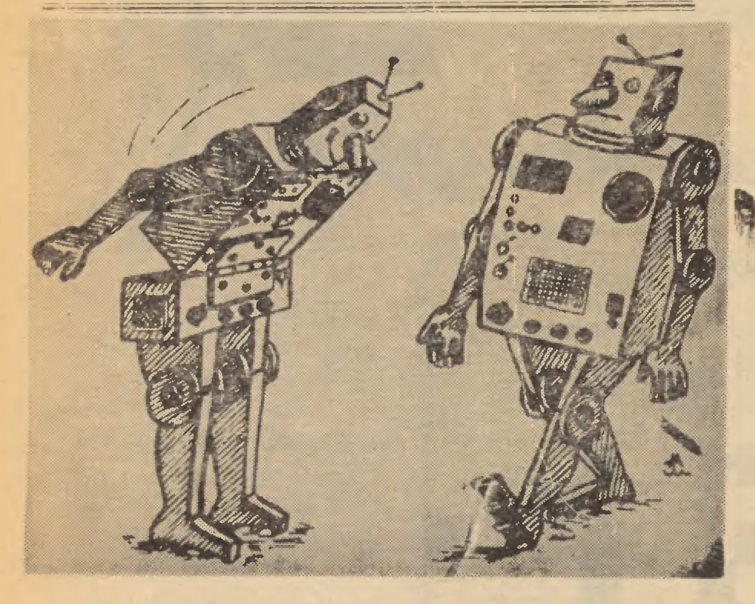
معلوم‌دار است

بدون شرح

دوبچه کوچك باهم گرم گفتگو بودند ٠٠٠
ناگهان یکی از آنها پرسید :
ـراستی ، فریدون ٠٠به‌عقیده تودو تانصف سیب بهتر است یایك سیب درست ؟
فریدون جوابداد :
خوب ... اینکه معلومـدار است .. دوتا نصف سیب .
ـ چرا ... برای چه ؟
ـ برای اینکه اگردربین سیب‌کرم باشدآنرا میتواند ببینند !!

صرفه‌جویی در تیغ

مردی بدیدن یکی ازدوستانش که اسکاتلندی بود رفت ودر ضمن صحبت از او پرسید:
براستی ... وقتی توباتیغ صورتت را چند مرتبه تراشیدی تیغ کهنه نشده بود.
اسکاتلندی باتعجب نگاهی باو کردو گفت:
-چی میخواستم بکنم ۰۰۰۰این معلومدار دیگر باآن تیغ بازهم صورتم رامیتراشم !!

بدون شرح

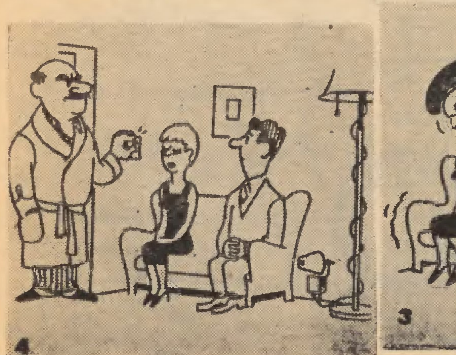
عزیزم دوست دارم کمی نزدیك شو !

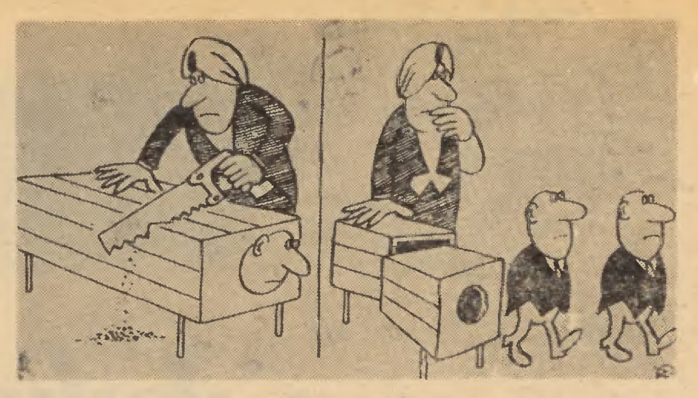
باش که برق را خاموش کنم .

راستی پدرت به خانه نیست .

پدرش است درخانه، آقا خوش آمدید .

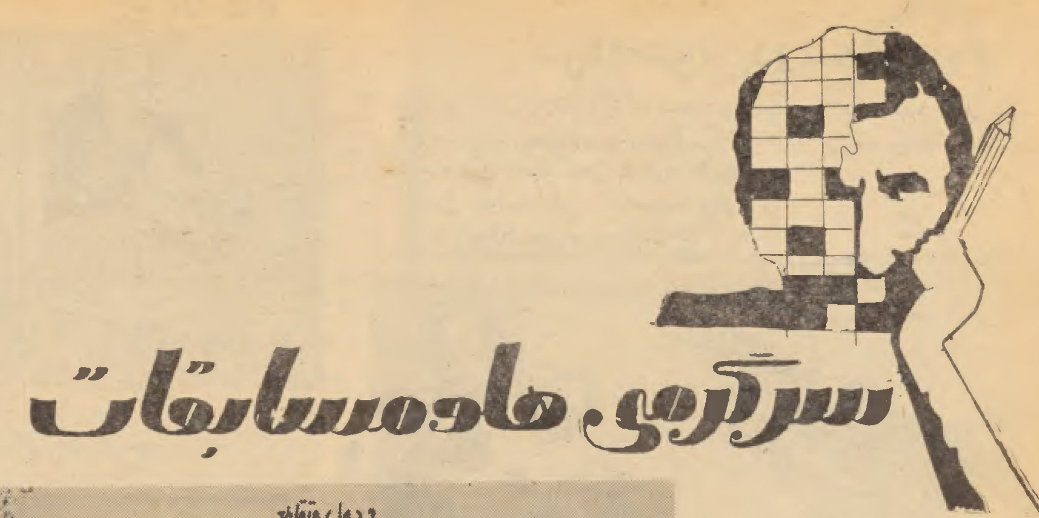
وقتیکه یك شعبده باز در مقابل کارخودش تعجب می کند .

درجوانی مادرش را ازدست داده‌بود

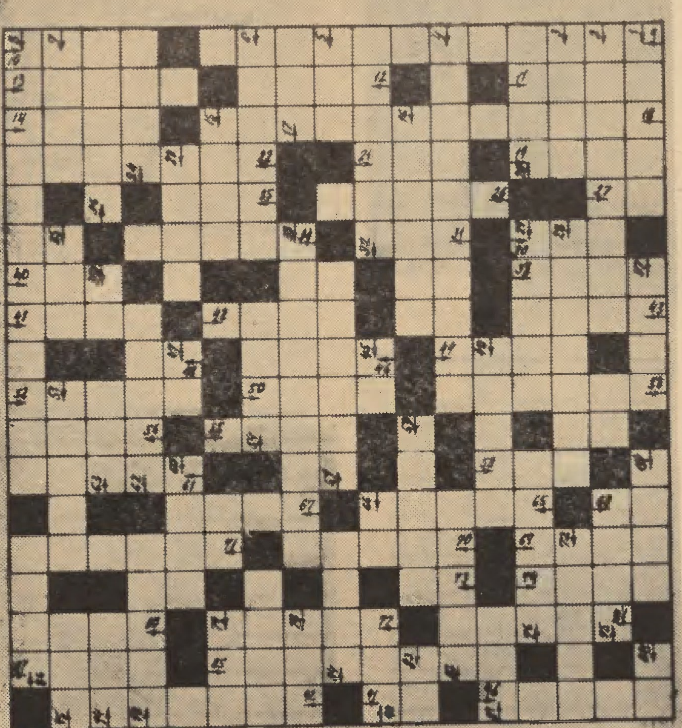
دو همکار راجع به زنهای خود باهم صحبت میکردند ۰۰۰۰۰
ناگهان یکی از آنها روبدیگر کردو گفت :
براستی ۰۰۰۰ اگر تو دو باره بدوران جوانی برمیگشتی باهمین همسرت ازدواج میکردی ؟
مرد جوابداد :
-بلی - بلی۰۰۰ البته
-به چه دلیل ؟
-برای اینکه آن دربچگی مادرش راازدست داده بود !!

داکتر، فکر میکنین معاینه ریزش به اینکارها نیاز دارد !

سرگرمی ها و مسابقات

ارسالی رفیع الله (رستاقی) متعلم صنف یازدهم لیسه عمر شهید

۱ـ گویندهٔ مثنوی «هفت پیکر»
۲ـ از شاهان معروف شهنامه
۳ـ باید چنین بود تا بر شیرین برد.
٤ـشاعر مشهور یکه در اواسط عمرش از مداحی دست کشید و به تصوف گرایید .
۵ـ امر مفرد مخاطب از مصدر زدن .
٦ـ افغا نستان باستان (قبل از دوره درانی ها)
۷ـ صادر نیست .
۸ـ شاعرهٔ که در سرودن قطعه معروف است .
۹ـ از شعرای گذشتهٔ کشــور که کتاب هفت پیکر از او است .
۱۰ـ مکمل است .
۱۱ شا عر کم نظیر و سالـك بجا رسیده که در غزلهای عارفانه همتا ندارد.
۱۲ـ معنای آن گذشتن است .
۱۳ـ شاعرهٔ بلخ که داستــان معروف در عشق دارد .
۱٤ـ برادر پشتو .
۱۵ـ این شعر ازاوست .
آن سبزه که از عارض توخاستــه شد
هان ظن بزی که حسن‌تو کاسته شد
در باغ رخــت بهر تما شــای دلــم
گل بود و به سبزه نیز آراسته شد
۱٦ـ پیشوای مردم کانگو .
۱۷ـ دیوار انگلیسی .
۱۸ـالهه عشق، خور شید، باران از جملهٔ آنهاست .
۱۹ـ مقصد است .
۲۰ـ حلال نیست زیرا شکسته است .
۲۱ـ از . . . مغان نیم شبی نالهٔ نی خواست
زاهــــد بخرا بــات مغان آمد و می خواست
۲۲ـ چهار مقاله ازوست .
۲۳ـ فال می بیند .
۲٤ـ آسمان بار امانت نتوانست کشید
. . . فال بنـام من دیوانــــه زدنـد .
۲۵ـ خاص نیست و پاشان هــم شده .
۲٦ـشاعره از سر زمین کشور همسایه غربی .
۲۷ـبسی‌رنج بردم درین سال... عجم زنده کردم بدین پار سی
۲۸ـ پدر تاریخ .
۲۹ـ دوبی .
۳۰ـ شاعر معاصر ایران .
۳۱ـ غم او .
۳۲ـ یکی از ایالات اضلاع‌متحده.
۳۳ـ شاعرهٔ از سر زمین لعل .
۳٤ـ نول .
۳۵ـ به عربی دندان فیل است.
۳٦ـ از انواع در ختان کــــه تشبیهات زیادی به آن می کنند .
۳۷ـ بخشیده شده .
۳۸ـدرر باعیات شهــرهٔ جهان ادبیات است .
۳۹ـ ممدوح اشعار خیام ، حافظ و دیگر شعراء .
٤۰ـ این هم خاص نیست.
٤۱ـ شاعر بخا رایی کــــه تخلصش روشنایی معنی میدهد .
٤۲ـ از جملهٔ خوانند گان محلی رادیو تلویزیون افغا نستان .
٤۳ـ پند.
٤٤ـ پایتخت کشور پولیند.
٤۵ـ ریگ .
٤٦ـ ازشعرای دوره اول ز بـان دری و از بلخ است .
٤۷ـ بدست آوردن آن بالاتـــر از حج اکبر است .
٤۸ـمعکوس نکنید که رد مــی شود .
٤۹ـ یکی از و لسوالی های باستانی در شمال کشور .
۵۰ـ یکی از ماه های ایرانی .
۵۱ـ تریاق شکسته
۵۲ـگویندهٔ زبور عجم .
۵۳ـ آفریننده یکی از شاهکار های بزرگ حماسی ادبیات دری است .
۵٤ـ نور مال .
۵۵ـ بزر گترین شاعر و گویندهٔ بهترین نثر کلاسیك دری.
۵٦ـ از شعرای معاصر مغــلان هند .
۵۷ـ از اجزای جهاز هاضمه .
۵۸ـ منظم آن نکتایی انگـلیس است .
۵۹ـ هم شاعر معاصر و هم نام یکی از چهره های کتاب بـــزرگ فردوسی .
٦۰ـ اسرار نامه، الهی نا مه‌و منطق الطیر از آثار این شاعراست.
٦۱ـ شاعر معاصر کشور بدرود حیات گفته است .
٦۲ـ شکار می کند .
٦۳ـهمیشه می طلبد .
٦٤ـ مداح قزل ارسلان .
٦۵ـ فر دوسی شهنامـه اش را ازاوالهام گرفته است.
٦٦ـ پهلوان .
٦۷ـ يك آن شرط است .
٦۸ـ پاسخ منفی .
٦۹ـ شاعر معاصر امیر علـــی شیر نوایی .
۷۰ـ شاعر معاصر ایرانی .
۷۱ـ در وصف انقلاب اکتوبــر اشعار شیوایی سروده است .
۷۲ـشا عریست ازبیورد کــه درنجوم دسترسی اداشت‌وبه‌اساس **آن پیشگویی کردکه‌بوقوع نه پیوست** و مردم بر او شوریدند .

بقیه درصفحه ۵۳

جدول اسپ

۱ـ توسط آن‌راه‌می رویم‌ـهمیشه پشتو.

۲ـ ضدجزرـمی سوزد ومی‌سازد

۳ـ آبی‌که از شدت سردی بسته شده باشد . دختر قهرمان وطن‌ماکه درجنگ میوند سر لشکر بود.

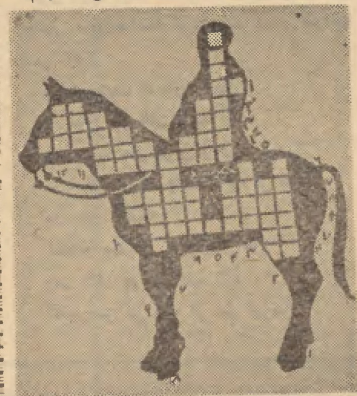
٤ـاز ذرات بسیار ریز پرو تون والکترون ساخته شده ـهنوزمتاهل نشده‌است .

٥ـ شخص خوش زبان وخوش لهجه .

٦ـ اگر معکوس گردد بابك دست گهواره را وبدست دیگر جهانی‌رامی جنباند ـ آله‌که نجا ران برای‌صیقل نمودن چوب بکار می برند .

۷ـ ضد صادر۸ـ هنر مندمحبوب پر آوازه و مشهور وطن عزیز ماکه درگذشته است .

۹ـ ضد ماده .۱۰ـ بلی (عوام)

عمودی

۱ـ حشره ظریف وزیبایی که‌دارای بالهای خیلی مقبول بوده شب‌هاگرد چراغ یاشمع میگردد ۲ـ قسمتی‌از بدنش راقطع کنید تا دارا شود.

۳ـ هدف ویا مقصد معکوس .

٤ـیکی ازآثارمهم وآبدات‌تاریخی کشور عزیز ماست‌ـ کمك وياری.

٥ـ فرزند ما دینه ٦ـ يك حرف دوبار تکرار ـ آرت نامنظم ۷ـپایش لنگ است وبدنش نا منظم، پای مصنوعی برایش بدهید وتر میمش کنید تا همر دیف ((هرگز))شود.

۸ـ ضد زیر انفجارش هم خطر دارد ـباخوردن آن اشخاص مریض صحت میابند .

۹ـ از الکترون وپروتون ساخته شده واگر معکو سش کنیدخطرناك میگردد- اگر معکوسش کنید حرف نفی دری میگردد .۱۰ـ شعبات‌به‌املای غلط . ۱۱ـ مات شکسته

۱۲ـ در بدخشان.

اینها کیستند ؟

این چهار چهره در یکی از فلم‌ها بنام ((یك عشق بالاتر ازرنگها)) کارنموده برای اینکه قدر ت هـنرشناسی سینمایی تانرا بدانیم آنرا چاپ نمودیم تنها اسما ی آنها رابرای مابنو یسید وبایك قطعه‌فوتوی خویش‌ش برای ما ارسال دارید .

بانامهای زیر کدام حیوا نـات‌متصف اند؟

دقت کنید در ذیل ا سما ئی‌چند ین حیوا ن ا ست هر حیوا ن به يك نا م مخصو ص یاد میشودما صفت ها ی خصو صی آنها را برای شما میگو یيم بر شما است‌که جواب بدهید که کدام صنعت به کدام يك متعلق است :

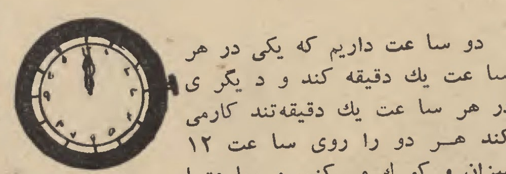
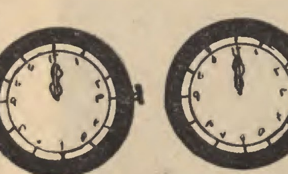
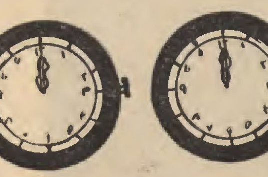
۱ـخود بین و مغرور مثل ....
۲ـو فا دار مثل ....
۳ـترسو و جبو ن مثل ....
٤ـغیط و خپك زیر بوريا مثل ....
٥ـمکار و حیله گر مثل ....
٦ـ گستا خ مثل ....
۷ـ صبور و شکیبا مثل ....
۸ـ پر خور مثل ....
۹ـ احمق و بی عقل مثل ....
۱۰ـ قانع مثل ....

حل آنرا برای ما ارسا ل دارید.

معنی این لغات را میدانید ؟

ما چند لغات را برای تـا ندرین با مینو یسیم شما تنهـا معنی آنرا برای ما ارسال داریـد : ۱ـانتباه ـ۲ـ انتزاع)۳ـجودت ٤ـمهموم ـ٥ـ مهشید ـ٦ـ عقاقیر۷ـ سیرك ـ۸ـ سطو ت غزال‌ـ۹ـ ثمن‌ـ۱۰ ـسالـك ـ۱۱ـ ژاژ ۱۲ـضماد ـ ۱۳ـ لثامت ـ ۱٤ ـتقطیرـ ۱٥ـ زمهر یر ـ۱٦ـضرغام‌ـ ۱۷ ـطمطراق ـ۱۸ـ عروج ـ۱۹ـکولیدن ـ۲۰ـ متكا ثف ـ تنها معنی لغا ت‌رابرای ما بنو یسید نا گفتـه نماند که بعضی لغا ت عر بـی‌میبا شد .

معمای سا عت

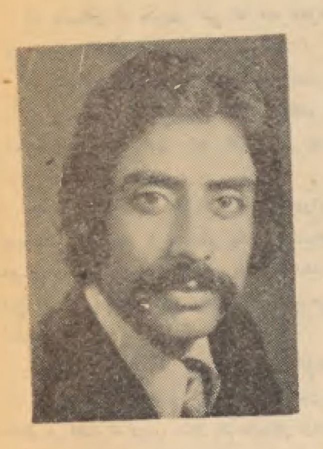

دو سا عت داریم که یکی در هر سا عت يك دقیقه کند و د یگر ی در هر سا عت يك دقیقه‌تند کارمی کند هـر دو را روی سا عت ۱۲ میزان و کو ك می کنیم و سا عتها به هما ن تر تیب شروع ع بکـارمیکنند ایا می توا نید بگو ئیـد بعد ا ز چه مدت هر دو یـك‌سا عت را نشا ن مید هد ؟ و آن چه سا عتی است ؟

تاریخ اسم این زنان را چراثبت نموده است ؟

در ادوار تاریخ زنان ومـردا ن زیادی گذشته اند وهنوز هم هستند زنانی که از اثر خدما ت و کارنا مه های‌شان ،شهر ۀ آفا ق گر دیده و نامها ی شان ثبت تاریخ می باشد. ذیلا از چند زن معرو ف و مشهور جهان نام می بریم .شما فقط علل شهرت ومعرو ف شدن شانرا برای مابنو یسید وهمچنان کشور ها ی مربوط آنها رانام ببرید :

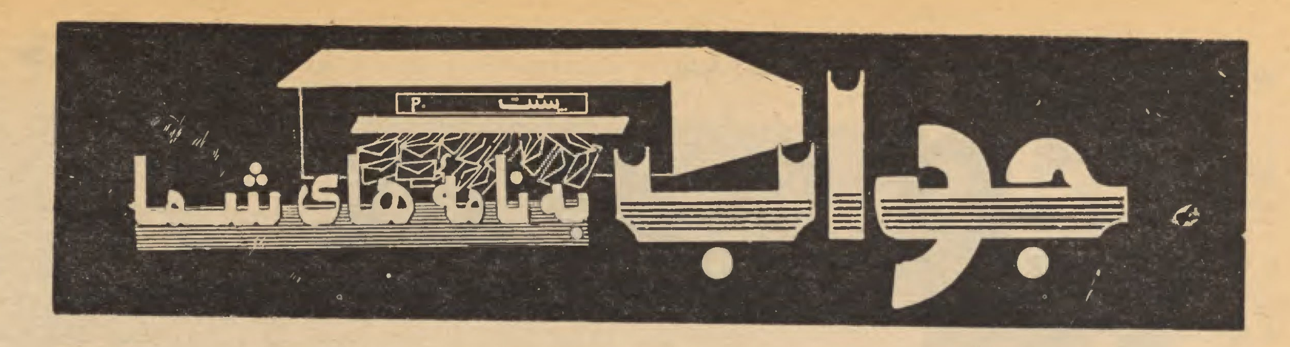
۱ ـ اناپوکر ۲ـ برنارد سارا ـ۳ پلاتین ـ ٤ـ جمیله بوپا شاه ـ٥ ـ دو بش اور لیان‌ـ٦ـ هلن کلرـ۷ زیب النسا بیگم ـ۸ـ مار گـار ت هیکنزـ۹ـ ماری کوری ـ۱۰ـ ماتا هاری ـ ۱۱ـ نور جـها ن ـ۱۲ـ عایشه ـ۱۳ـ رابعه‌ـ ۱٤ ـ والنتینا تریشکوا ـ۱٥ـ باندارانیکه ـ۱٦ـ ایندر اگاندی .

محمد حسین

حل کنندگان :

قد سیه واحدی و نجیبه واحدی ونظیفه واحدی از حصه دو م‌کارته پر وا ن ـ محمد طا هر محصـل دارالمعلمین کابل ـ عزیزه متعلمۀ صنف هفتم مکتب بی‌بی شمسو ـ محمد فرید بز گر محصل پو هنځی طب کابل ـمحمد اکرام پرویزمامور درسازمان غلام محمد میمنگی‌محمدـ انور متعلم صنف یازد هم لیسـه حبیبیه و محمد حسین.

سلام وعلیکم خوانند گان و همکاران عزیز !

به امید سلامتی شما می آغازیم به جواب نامه های این هفته شما :

دوست عزیز محمد ظاهر متعلم لیسه حبیبیه

سلام و احترام مارا هم قبول فرمایید. مشخصات داستان کوتاه را، ابراهیم یونسی در کتاب هنر داستان نویسی چنین شرح میدهد، بخوانید: «داستان کوتاه را میتوان بوسیله صفات و خصوصیات زیر از سایر آثار باز شناخت :

۱- طرح منظم و معینی دارد .
۲- یك پرسناژ اصلی دارد .
۳- این پرسناژ ، در یك حادثه اصلی نشان داده میشود .
۴- داستان به صورت کلی که همه اجزاء آن پیوند متقابل دارند نوشته می شود .
۵- داستان تاثیر واحدی را القا می کند
۶- داستان ، کوتاه است ، حالا ،صفات و خصوصیات میمزهٔ فوق رابه قالب تعر یف درمی آوریم ومی گوئیم :

«داستان کوتاه اثر کوتاهی است که‌درآن نویسنده بمدد یك طرح منظم یك پرسناژ اصلی رادر یك حادثه اصلی نشان میدهدو این اثر در مجموع تاثیر واحدی را القاء می کند.»

باید توجه داشت که تمام داستانهای کوتاه یك پرسناژ اصلی بیشتر ندارند و خیلی‌بندرت اتفاق می افتد که دوپر سناژ یك داستان ازهر لحاظ اهمیت یکسانی داشته باشند .

بیشتر داستا نهای کوتاه با حادثه واحدی‌که در زندگی یك یادو شخص اتفاق افتاده است سرو کار دارند. توجه بدین امر نویسنده تازه کار را از بسیاری از اشتباهات مصون خواهد داشت . بدیهی است که این یك آیین خشك ولایتغیر نیست . دربسیاری ازداستانهای‌کوتاه تعداد اشخاص داستان زیاد است ودر قسمتی ازآنهااکسیون داستان زمان قابل ملاحظه یی رادر بر میگیرد . اما بهر حال ، نویسنده‌تازه کار بهتر است این امر را از نظر دور ندارد. نویسند تازه کار اغلب دوا شتباه می کند :

۱- طرح پیچیده یی را اساس کار خود قرار میدهد که بسط آن با محدودیت های زمانیو مکانی داستان کوتاه‌سازگاری ندارد .

۲- داستان خودرا به قسمت های متعددوبا فواصل زمانی‌طولانی تقسیم می‌کند. شایداین امر در مواردی جایز باشد اما بهر حال بـر مشکلات کار نویسنده می افزاید و به تجربه‌و مهارت کافی احتیا ج دارد. تقسیم داستان‌به قسمت‌های جزء‌گاهی ممکن‌است‌لازم باشد، و در واقع گاهی اوقات ضرورت ایجاب می کند که داستان بقسمت هایی تقسیم شود، ولی‌در این تقسیم بندی نباید زیاده روی کرد .تقسیم داستان بفصول به هیچوجه جایز نیست .

داستان کوتاه خوب‌را بمدد خصو صیات‌زیر میتوان باز شناخت :

۱- اختصار ۲- ابتکار ۳- روشنی ٤-تازگی طرز کار .

بدیهی است که «علاقه‌انسانی» در درجهٔ‌اول اهمیت است واز آنجا که نخستین خصصیة داستان کوتاه سر و کار داشتن با علاقه‌انسانی وبعبارت دیگر مردمانی است که زندگی مـی کنند و معایب و محاسن مردمان زنده را دارند وجود این کیفیت را امری‌بدیهی پنداشته وآنرا در ردیف نکات چار گانه فوق نیاورده ایم .»

وناگفته نماند با دانستن مفاهیم طرح، پرسناژ حادثه اصلی ، اکسپون ، اختصار، ابتکار روشنی، تازگی ... خوبتر میتوان از ایـن مشخصات بر شمرده برای داستان کوتـــاه استفاده کرد، و بهترین‌استفاده هما نا خواندن همین کتاب خواهد بود.

دو ست عز یز عبد الـقدیر از خیرخانه مینه

قبول‌کنید سلام مارا. به مدیریت تـوزیـع دوستانه به عرض میرسانیم که مجلهٔ مشترکین راسر وقت برای خوا هند گان آن برسا ند.
خدا حافظ

دوست عزیز غلام‌حیدر یگانه

سه شعر به عنوان های «رستم»، «افسانه» و«به‌من گفتند ...» به اداره رسیدو آنها را سپردیم به متصدی صفحه شعر تـا در نشر آن بکوشد . همکاری شمارا خواهانیم .

دوست عزیز سیاس

بعداز سلام عرض شود که چکیده احساس شما بر خوانده شد، بخوانید :

چه روز گار یست سرد و چه تلخ
همه در گذشت ودرخنا
به جز از خاطره ها و یادگار ها
لغزش خموشی بالای همه موج زنان
به جز از موج دریاو ،
فریاد انسان

زندگی تلخ وسرد نیست ، مگرآنکه بابد‌بینی به زندگی بنگرید و جز سیا هی نبینید. باآن هم جای شکر و سپاس با قیست کـه صدای انسان در گوش تان طنین انداز است همکاری شما همکار ارجمند را خواهانیم.

دوست‌عزیز حورانور حفیظی:

شعر شما را خواندیم وما یه های خـوب شعری درآن دیده میشود ، باکوشش وتلاش بیشتر میتوانیداشعارخوبتری‌بسرایید، بخوانید شعر تانرا :

درنمای ژرف آسمان کبود
در میان ابر های سپید
ودر سایه های طویل و کوتاه مردم
در آنجا ست که چشمانم ترا می جوید
در میان گلستان
کنجکاو دردیدار پریرویان چمن
ودر کنار جویبار کف آلود
نگاهم سر ش رابه هر سو میزند

دهقانان ما اکنون باخاطر آرام ومطمئن بالای زمین های خود کار می کنند زیرا می دانند که بعدازین حاصل کارآنها بخودشان تعلق می گیرد .

نگاهی من سرگردان دردره های دور
شبح ترا می پالد
زیرا سایه توو نگاه تو
همه غم های مرا می زداید
در تبسم آفتاب تابان
ودر شکفتن گلهای خود رو
وحتی در رقصیدن‌تکه های سپیدو سردبرف
نگاهم قصه دلدادگی اش را می سراید
ودعا می کنیم که نگاه های جستجو گرتان
قصه یی دلدادگی اش را در یافته باشد ...

وبازهم‌دوست عزیز ماشمس‌الدین آرین

سلام دو باره بادبه‌توای دوست ۰خوشحالیم که‌دراین نامه‌یی تان ذکری از یار گمشده‌یی تان ، نسرین جان ، کرده اید ۰

همکار ارجمند و مهربان ما چنین مینگارد : «سلام های گرم و صمیمانه یی خودرا از هرات به‌کابل روان می کنم به خدمت شما یعنی جواب نویس ۰ من صحت دارم، ببخشید سر درد هستم ... مجله رسید جواب نامه یی‌خود راخواندم «شوخی را بپذیرید خواهش می کنم صدای خود نکشید که همسایه هااز خواب بیدارمی شوند» تشکرکه برای بنده فهماندید که متصدی صفحه خنده از خانم ها نیست بلکه ازآقایان است ۰ »

دعا می کنیم که زنده باشید و زنده بمانید وخدا سردرد تان نکنه و همکاری شما هم‌ادامه پیدا کند از مشکلات و مصرو فیت های تان اندك چیزی می فهمیم وامیدواریم برمشکلات فایق آیید۰ مطلب جالب «عملیات خطر ناك اسکی بازان» رابه متصدی صفحه شگفتی‌های رنگا رنگ جهان سپردیم و اطلاع آنرا ازهمان صفحه‌بگیر ید. فکاهیات ارسالی شماخوشمزگی آن تبخیرشده بود ولی باآنهم به‌نمونه خروار این فکاهی خویش را بخوانید : «خانمی از شوهرش پر سید ! چرا امروز اینقدر دیراز دفتر آمدی ؟

شوهر گفت : برای اینکه رفقایاد شان‌رفته بودکه مرا از خواب بیدار کنند»

دوست عزیز اندرپال سنگ‌متعلم لیسه عمر شهید .

بپذیرید سلام مارا هم ۰ حق باشما ست که بپرسید چرا مطلب ارسالی شما به چاپ نمی رسد ولی چرا واضح و روشن انتقاد نمی کنید ۰ چرا به مانمی نگارید که مطلب شمارا به‌کی سپرده ایم تادو باره سراغ آنرا از او بگیریم ۰

مجله ژوندون به کسی چاکلیت و شیرینی نمی دهد و کسی‌را فریب هم نمی دهد۰ هرگاه عکس همکاری‌به صفحه مسابقات و سر گرمیها به‌چاپ میرسد ، معنای شیرینی دادن وفریب دادن را ندارد۰ بلکه همکاری پاسخ درست‌به سوال آن صفحه ارایه داده و توقع چاپ‌عکس خودرا نموده است آیا در ین قسمت فریبی‌در کار است ؟ اگر فریب و نیر نگی می بینیدمارا آگاه بسازیدکه در کار نشراتی خویش تجدید نظر کنیم ۰

مطالبی که به مجله ژوندن میر سد به «الماری فراموشی» سپرده نمی شود مگر آنکه اقبال نشر نیابد . متصدیان صفحه های ژوندون به آثار و نوشته های دیگران به دیده ارج می نگرند و هر گاه مطلب ارسالی چیز بدرد بخوری باشد ، در نشر آن فرو گذاشت روانمی دارند، هیچ نشریه چه روز نامه‌وچه مجله به‌یکتعدادمحدودومعدودنظرندارند وهرکه متاعی نیکو بیاورد، او را پاس میدارند ۰ملتفت هستیم که هیچ اثر (!) بی زحمت بوجود نمی آید۰ دو دشمع خوردن بکار است وسینه‌به حصر مالیدن .

متصدی بخش قصه و داستان، تاهنوز «بی سر نوشتی»قصه شما را تعیین نکرده‌است واگروقت داشتیدبیاییدبه‌مجله تادرباب‌آن‌حرف وسخنی بزنیم ـ کامروا باشید ۰

دو ست عزیز محمد ظا هر ایو بی

سلام همکا ر ار جمند ، پست کارت قشنگ ارسا لی شما راگرفتیم ، تشکر .

همکا ر عزیز ما چنین مینگارد: ((صفحه جوا ب به نا مه ها درین اواخر یك مو ضو ع را((البته به خوا هش دو ستا ن و ا جرا ی وظیفه)) آنقدر چر خا ند که پر سا ن نکنید . اما اینبار من مو ضو ع را تغیر داده و از شما گر دا نند گا ن مجله ز یبا ی ژوندون می خوا هم نا مه یی بند ەر ا ا گر ممکن با شد سرا پا نشر کنید و خود نیز را جع به این مو ضو ع مهم ا مروزی نظر اندازی کرد ە وبگو یید که آیا در ست نو شته ا م یا اینکه قلم رابه بیهو ده گو یی فر سو د ە ا م.

نا مه ا م چنین ا ست .

کار کنا ن نجیب وو ظیفه‌شناس ژوندون !

صفحه جوا ب به نا مه ها در این ا وا خر د ر گیر جنجا ل بز رگی شده است یکی درفکر ا ینست که ((م- ما نی)) در بارۀاحمدظاهر به در ستی قضاو ت نکرده ا ست ،دیگری فریاد میز ند که مهو ش چرا نا شنا س را آواز خو ا ن‌درجه یك نمیدا ند . از جای د یگر ی صدا بر می آید که من حا ضر م با مهو ش مسا بقۀ آواز خوا نی بد هم . دیگری‌در حالت خوا ب احصائیه گیر ی کرده می گوید: ا حمد ظاهر آواز خوا ن ۹ر۹۹فیصد مرد م‌کابل بود ، پس ظا هر هویدا کیست که این آواز خوا ن را خو ب نمی بیند از دسته یی دیگر ی شنید ە میشود که ظا هر هو یدا آواز خوان خوب است ، احمد ـ ظاهر کیست ؟ و یا فلا نی چه کرد و چنا ن کرد .

اما جای تا سف درین جا ست که چرا جوانا ن مادر فکر خود نیستند و عقب د یگرا ن راگرفته اند .

مو ضو ع مهم امروز عشق های فر یبند ە و حتی خطر نا کی است که جوا نا ن مارا مفتو ن‌خود سا خته ا ست .

امروزجوانان‌ماکه خود را عاشق پیشگا ن فلمی می دا نند ، چرا متو جه‌مسوولیت های خود در برابر مردم و جا معه خو یش نیستند .

اکثر جوانا ن ما که‌به مر ض ((عشق)) گر فتار شد ە اند ،چرا خود را از این بلا نجا ت نمی دهند .

چرا ما به عشق بلا خطا ب‌کردیم آیا نبا ید عا شق شد ؟ آیا نباید دو ستی کرد ؟ آیا نبا ید محبت ورزید ؟ نخیر . با ید عا شق شد . باید دو ستی کر دو هم با ید محبت ورزید . اما چه گو نه عشق و چگو نه محبت وچگو- نه دو ستی ..

چرا جوانا ن ما ، دوره جوا نی را که مر حله حسا س ز ند گی است ، سر سری میگیر ند ،چرا عا قلانه نمی ا ند یشند و دستخوش احسا سا ت میگر د ند .عده یی از جوا نا ن ما عشق را چیزی غیر از عشق تعبیر می کند که هما نا به مو قعیت نمی انجا مد.

ما نمی گو ییم که عا شق نشو- ید ، اما باید نخست مفهو م عشق را دا نست و آنگه سر به د یار عشق بز نید)) و به ا ین‌ترتیب دو ست عزیز ما از یك عد ە جوانان که تعداد شا ن کمتر از انگشتا ن یك دست است گله دارند که در کنا ر در مکا تب نه ا یستند و دخترا ن را متلك نگو یند وسبب آزا ر شا ن نگر د ند ....واینگونه اعمال را با عشق و دو ستی عوضی نگیر ند و نا م ونشان خود رابرباد ند هند ... و بر ا ستی با ید به کدا م مطا لب التفا ت کرد .

والسلام

د ۳۹ مخ پاتی

دمیافقیرالله..

که داتصوف دی ډېر ګنو پاخون هم دی او که ډېرګنو یا څوڼدی نوتصوفهمدی.

نوکههر خومره دشرقی دسپوتیزم پرمخ د تصوفی جریان نمانځنه وشی، بده بهنه وی څکه داتصوف یواځی دنورو افلاطو نیانو او توماس اکویناس مکتب نه بلکی دپیرهرات، منصور حلاج پرروښان او مولانا ښوونځی او مدرسه ده.

عرفان پهاسلامی هیوادونوکی دنظر وړکسان روزی لکه سهر وردی ،غزلی عطار، مولوی،او نور چیکله دفلسفی پهژبه اوکلههمدشعر په ژبه عرفانی افکار تبلیغوی.

له دونیا څخه لاس په سر کیدل، دعقل او استدلال بی ځایه ګڼل ،دعشق او شهود دکشف تحلیل، دهستی دجوهر په یووالی باندی عقیده درلودل، داولسونو دعقایدو په وړاندی تعصب نه درلودل دی. عرفان لهتضاد څخه ډکه پوهه دهدظواهرو پهوړاندیبیپروائی روحی آزادی ،اخلاقی قدرت ،دمادی اومعنوی نظم په وړاندیمقاومت، عقلی نرمش اودځینو منفی خواوولکه جوګیګری، خرافاتو شطحیاتو سره یوځای کیدل او کله هم دعقل اوعلمسره ددښمنی او اخلاقیفسادونو له یوځای کیدو سره ملګری دی.

له دوهمیڅخه تر شپږمی هجری پیړیپوری په اسلامی هیوادونو کی عرفان بشپړ شو تصوف درتل شویالحاد څخه مینځ ته راځی اولړ ترلره دعصر په قانونی اوسمی جریان بدلیږی ناراضی او متمرد عناصر ددوروشی رندی، قلندری او خراباتی ترنامه لاندیدګکړو صوفیانو څخه جلا کیږی. دمولوی عرفانزموږ دسیمی دعرفانی فکری حرکت ډیر لوړ تکهی شکل دی وجودی وحدت اودعالم دټولو ظواهرو سره عشق او هغه دخدایی مظهر دجهان او جسم خوار بلل په مذاهبو ګی تردید اود هغو نفی کول دفلسفی اوتعقل سره سخته دوشمنی دعرفاوو دکراماتو او مقاماتو تبلیغ اودشریعت اوطریقت سره یو ځای کیدل ددی عرفان خصوصیات دی .دعلمی فلسفی بنسټایښود ونکی دپانته ئیزم په باب وایی چی : «فکری سیستمونه تر زیاته حده له مادی فلسفی سیستمونو څخه اغیزمن کیږی او دروح او واقعیت تضاد دپانته ئیزم په وسیله حل کوی.»

په دی اساس ویلی شو چی عرفان او تصوف هم دفلسفی اولوړ وفکری جریا ناتو څخه یوعمده جریان دی چی خاصتا په شرق او اسلامی تمدن کی ډیری ژوری ریښی لری چی له یوی خوا دهند لهمرتاضیت اوله بلی خوا دلر غونی یونان دذهڼی فلسفی سره اړیکی لری خو په اسلامی هیوادونو کی یی شرایطو دتناسب پسر مقیاس وده کړی او یو مسلط فکری شکل یی غوره کړیدی.

په هر صورت موږ څکه دمیا فقیر اللهدپیام هیله من یو چی ده هم پدی لاره کی قلم ایښی او موږ تری دشرقی تصوف درسالت هیله لرو زموږ دایوه هیله خو پر ځای ده چی د (دنني رڼا) د دخپرولو لپاره یيدافاق اوانفس لاره وهلیدهاوددرونی شیطان اوا هریمن سره یی مبارزه کړی ده او پدی لاره کی یی طالبان اومریدان روزلی دی. او دی انسان دتاریخی تکامل ډیر لوسرفضل بولی وایی.

«مرتبه سامعه! مرتبه جامعه مرجمیع مراتب مذکوره جسمانی ونورانی وحدت واحدیت دین تجلی وظهور اخیراست واین مرتبه راانسان می نامند) وچون انسان عروج کند وجمیع مراتب مذکوره ظاهر گرداند او را انسانکامل گویند. (طریق الاشاد ص ۱٤۷).

دی په همدی لوړ فکر سره چی دانسان مقام او منزلت تر سیموی انسان بشپړ معرفت سره کامل بولی اود معرفت پروسه چی له ده وروسته هیګل په اروپاکی وڅیره دانسان فکرئی یا دفلسفی انسان فکرئی ددغه ټول فکر کمال وباله.

«میافقیرالله میگفت: عالم رابقایی نیست در هرانی بهعدممیرود ومثلآن دراناثانیبوجود میاید وهمچنین آن نیزدران ثالث بعدم میرود ومثل دیگر دران رابع بوجود می آید پس زوال آن سر یعتر شد از زوال موهوم وبقاآن محال آمد در عادت این بقا به تجدد امثالاست که منافی نیست مربقا عین را حکما وجنگ ندارد با مرتب آثار واحکام برآن عین چنانچه بقااعراض است نزد متکلین به تجدد امثا ل ومنافی نیست در مرتب آثار واحکام را بران اعراض».

هیګل هم دغه اندیشه په ډیر پاخه طرز سره په دیالیکتیکی متود سره پدی ټول بیا نوی : موجودیت یاهستی په زمان کی ده متحرك او تغیر کوی، اضداد او تنا قضات پخپل نفسر کی لری او حرکت له یوپړاوڅخه بل تناقض پړوا ته بل څه نهدی دحرکتعمومی منظر هم داسی دی چی :

لومړی «دهستی» مرحله ده دوهم پړاو (نیستی) ده چی لومړی نفی کوی دریم پړاو دکیدلو یا (شدن) پړاو دی. چی دهستی او نیستی دترکیب اونفی پړاو دی. داچی وایو داسی یا هغه سړی یم، زموږ دغه وینا ماضی کی واقع ده او زمان یی نفی کوی. نو باید سملاسی ووایوداسیووم اواوس نهیم دویم تصدیق هم دزمان په وسیله ماضی ته ځینفی کیږی. باید وویل شی«یم» «نهیم» «یـــم» «نهیم» او له دی ټول اثبات او نفی څخه کیدل یا(شدن) رابر سیره کیږی نو هر څه چی په زمان کی واقع دی هغه نهشته او نه هم نشته بلکی دکیدلویا (شدن) حالت دی. میا صاحب هم دعالم بقا او عدم په زمان کی ګوری او له هر څه زیات دغه زمان دده دفکری جریان او ریاضت لړی ده پورتنی فکری طرز چی د متصوف میافقیرالله په افکاروکی وینو همدا رنګه دستر فکر په طرحکی هموینو چیدفکری طرز سیر ښیی.

خوبیا هم همدا اوس زموږ سره دمیاصاحب پوره آثار نشته چیدهغه ټولفکریسفرپری اندازه کړو ولیبیا هم هیله لروچی دینیمګړی تحلیل له دی او هماغه ځایه دمیا په پیژندلو کی مرسته کړی وی.

دلته موږ یواځی دانه وایو چی میاصاحب یواځی دشهودی تصوفی مکتب پیرودی بلکی دومره به ووایو چی میایوصوفی او عارف وو داچی دوحدت وجودپه پرتله ددهتفکر دشهودی وحدت خواته زیات دی دده دفکری طرزاندازه تری لګیږی.

خوبیا هم دی یو صوفی دی دعقل او روان له سیر او سفر سره کارلری دمعنویاتو په اوړ جهان کی پورته کیږی دی یو مجرد متحجر صوفی نه بلکی دعصر او خپل دوران له پیښو اغیزمن دی.

په همدی اساس یو افغانی محقق دده په باب لیکی: داطرز فکر چی دو حدت وجود تعبیر تری کوی دغه مفکوره لومړی ځلدشیخاکبرابن عربی له خوا یاده شوه او بیامولانای بلخی خپل معراج ته ورسوله سره لهدی چیمیا فقیرالله وحدت شهودی بولی خو دوحدتوجود په باب هم څو ځایه پخپلو مکتوبونوکی یادونه کوی خود وحدت شهود دمنطقیمقوای تابع نه دی بلکه دغه وحدت له وجود څخهزموږ شهادت دی څکه شهود یوه روانی مقوله ده پدی لاره سالك دخپل سلوك پهلاره کی داسی پړاو ته رسیږی چی له یوذات څخه پرته بل هیڅ نه پیژنی چی داهم دعارف دله منځه تللو او محومرحلهده.

دوحدتشهود صوفیان مثال راوړی وایی دشهود مساله لکه دورځی چی دلمررڼا په وسیله ستوری ورك شئی دوی وایی ستوری شته خود رڼا له امله ورك دی وایی وحد ت شته خوداسی نه چی کثرت نشته بلکی کثرت هم شتهخود وحدت دغلبی پرا تر کثرتمحوه کیږی.

خوموږ ددوو سووکالو وروسته دیـــو بیداراواګاه اولس په توګه چی دآزادفکر او پوره استقلال په فضاکی خپله ماضی څیړلی شود خپل تاریخ او دخپل فرهنګ ارزښتونه را ژوندی کولی شو دمیا صاحب فقیرالله په باب هم څه وایو

که دمیا دهړینی دوه سوه وم تلین یادونه کوو.

نو اید هغه پیام چی دمیا دفکر دسمندربه تل کی پروت وی راجګ کړو او ددننی رو- ښنایی دصداقت اوربښتینو لی لاره پـــر ی روښانه کړو.

دهمدی دوه سوکالو په دوران کی چی د میافقیرالله داولس ژوند یکی دومره بدلون نهدی کړی یواځی یی ددرانی امپراتوری څخه وروسته کورنی جګړی دانګلیس دشیطاناتو او دهغه دلاسپو څو رژیمونو نادودی ایدلی دی.

او پدی له حماسو او کارنامو څخه ډك وطن کی اوس دټولو بدمرغی دورکیدو لپاره لاره پرانیستل شویده.

پای

بقیه صفحه ۱۵

سواپو وسالهای...

سازنده زنان در مبارزات سواپو چنین گفت: (میتوانم به جرئت وافتخار اعلام نمایم که زنان نامیبیا امیدواری های را تحقق بخشیدند که سواپو برآن ها داشت. امروز بسیاری از زنانمبارزما شامل مامورین، سربازان اردوی نجاتبخش نامیبیا، ادارت حزبی،اداری ودیپلوماتیك مشغول مبارزه اندویکعده آنها نیز در حبس وتوقیف بسر هیبرند.

وی تاکید کرد که سواپو وظیفه اساسیخود رادر شرکت اعظمی زنان در مبارزه برای استقلال نامیبیا، عمران مجدد ملی وانکشاف اقتصادی کشور میداند. زنان میدانند اطفال وکهن سالان نیز از حملات وحشیانه عساکر رژیم تبعیض طلب افریقای جنوبی مصوون نمیمانند. حمله ۱۹۷۸ تبعض طلبان افریقای جنوبی بر ایالت کاسنگای نامیبیا باعث قتل (۱۶۵) مردم (۲۹٤) زن و ۳۰۰ طفلگردید.

فیدراسیون دموکراتیک بین المللی زنان کمیتهزنان اتحاد شوروی وسایر موسسات مترقی در زمینه احتجاج کردو عمل افریقای جنوبی را سبت حمله بر کمپ های مبارزین نامیبیا بشدت نکوهش نمودند.

عمومی ملل متحد یكسالهمبستگی بین المللی را (از ۱۹۷۹-۱۹۷۰) بامردمنامیبیا اعلام کرده.

سام نجوما رهبر سواپو ضمن اشاره بهقتل افراد بیگناه در ایالت کاسنگاه در کانگرس زنان سواپو گفتاز این حادثه عده کمی جان بسلامت برده وتعداد کثیری هلاك شدند.او کودکی رانشان داد کهاز فاجعه مذکور سالم مانده بود .وی کودك مذکور را وارث انقلاب خواند.

در کانگرس زنان سواپو نمایندگان سازمان زنان انگولا ایتوپیا ،جمهوری دموکراتیکآلمان کیوبا ،اتحاد شوروی تانزانیا ،زامبیا زایر اشتراك نموده واعلامه یی به تصویب رسید در آن تشدیدمبارزه جمعنیروهاعلیه اشغالگران افریقای جنوبی تقاضا شد.

بقیه صفحه ۱۹

چه کسانی درپی بهره برداری ..

مذکور را بادیگر کشور های جهان مرتبط می سازند . البته هیچکس توقع ابــراز چنین احساسات گرم و علاقمندی خاصی رادربرابر پروگرام مطروحه اتحاد جماهیر شورویراجع به‌ایجاد یك فضای صلح و امنیت عادلانه‌در منطقه خلیج از جانب هوا خواهان قمار های استعمار نوین نداشت .

شاید سوالی پیدا شود که آیا تنهااتحاد جماهیر شورو ی از تطبیق این پیشنهادات بهره مند خواهد شد ؟ آیا طوریکه مخالفین اتحاد شوروی ادعامی‌کنند آیا این‌پیشنهادات یك جانبه‌و دارای ماهیت ضد غربی اند؟البته این یك حقیقت اشکار است که اتحاد جماهیر شوروی خواهان عادی شدن اوضاع در حوزه خلیج که آنقدر ها از مرز های آن دور نمی باشدمیباشدآیادیگر کشورهاهم خواهان‌استقرار چنین وضعی در حوزه نیستند ؟

کشور های اروپای غربی که ٦٧ در صد نفت مورد ضرورت شان را از ین منطقه وارد می کنند و جاپان که تیل منطقه خلیج در گردانیدن چرخهای صنعت آن ارزش حیا تی دارد باید باایجاد صلح وآرامش در منطقــه علاقه مندی خاص داشته باشد مگر ایـالات متحده امریکا چطور ؟ گرچه ایالات متحده‌هنوز (١٦) در صد نفت مورد ضرورت خود را از این منطقه دریافت می نماید مگر در سالهای آینده نزدیك‌این‌رقم‌افزایش‌خواهد یافت. پس‌آیا برای کشور های صنعتی سر مایه داری نافع خواهد بود تا تانکر های نفت در خلیج و سر زمینهای نفت خیز و تصفیه خانه هـای نفتی سواحل خلیج طعمه حریق شوند ؟

محصولات حاصله از جنگ‌وجدالهای فی‌مابین کشور های عراق و ایرانَ بهمه آشکار است این جنگ تراژ یك بی معنی باعث ایـــجاد خشونت جدی نه تنها برای کشور هــای اشتراك کننده در جنگ گردیده بلکه برای مصرف کنندگان نفت آنها نیز گردیده است.

این‌یك حقیقت آشکاروانکار ناپذیراست که امپریا لیزم امریکا ازین جنگ به بهانــه ازدیاد آمادگی خودبرای مداخله بیشتر در حوزه خلیج استفاده می نما ید امروز کــه این آمادگی هابرای مداخله است فردا چــه خواهد بود ؟ این خطر با حقیقت ایجاد یك بلاك فرعی نظامی و سیاسی ناتو در منطقه خطر ناکتر گردیده است . در پرتو ایـــن حقایق گفته جنرال بر ناردرا جز (امریکایی) قوماندان عالی پیمان نظامی ناتو در اروپـا که طی مصاحبه بیان داشته است از نـظـر می گذرانیم که این خودبیانگر سیاست جنگ طلبانه قصر نشینان واشنگتن است .او در جواب سوالی که آیا احتمال وقوع جنگ‌سوم رافکر می کنند واگر فکر می کنند در کجا ؟ گفته است : «باید بگویم که امکان بیشترآن میرود تادر شرقمیانه ، حوزه خلیج فارس‌و منطقه بحر هند بوقوع برسد.» اما ما این پیش بینی جنرال رابوجدان خودش مـــی گذاریم.

تما می محافل امپریا لیستی در پی آنند تادریا بند که پیشنهادات ارائه شده اتحاد شوروی در مورد استقرار صلح و آرامش در حوزه خلیج چه خطر اتی را بمنافع ستمگرانه واستثماری شان با خود در قبال خواهـد داشت ؟

مگر باید گفت در پیشنهادات مذکورتمامی ضروریات اولیه بشری مدنظر گرفته شده است ودر پروگرام اتحاد شوروی بـــرای حل معضلات کنونی حوزه خلیج بر خـــلاف دوکتورین تجاوز کارانه کارتر تضمین دایمی منافع مشروع تمامی کشور های جهـــان بشمول کشور های صنعتی سر مایـه داری پیش بینی گردیده . همچنان در پروگرام اتحاد شوروی رعایت حقوق مردمان کشور های‌حوزه‌نیز درنظر گرفته شده‌است که عملی شدن پروگرام مذکور آنها را قادر خواهـــد ساخت تا سیاست خارجی شانرا وطرق و چاره جویی های راکه خود شان در حـــل معضلات داخلی شان ضروری میپندارنــــد مطابق به ضرورت و عنعنه شان بدون هیچ نوع فشاری از خارج خود انتخاب نمایند. همچنان در پلان پیشنهاد شده لیو نیــد۔ بریژنف اشتراك مساوی این کشور ها در تصویب تمامی موافقتنامه های مربوط بـــه حوزه خلیج فارس و تضمین امنیت ، تمامی اراضی ، حاکمیت ملی‌و استقلال آنها از جانب تمامی کشورهابالاخص قدرتهای بزرگ دربر قراری یك صلح پایدار درمنطقه خیلی مهم وارزنده خوانده شده است . از همین سبب بود که پروگرام اتحاد شوروی برای ایجاد یك صلح واقعی و عادلانه در حـوزه خلیج با استقبال گرم کشور های حوزه‌خلیج وتمامی کشور های صلح دوست جهان‌مواجه گردید .

البته بدون شبهه مواضع زیادی در راه تطبیق پروگرام مطروحه اتحاد شوروی راجع به تحکیم صلح در منطقه خلیج موجود است مگر زمانی که باید تصمیم گرفت رسیــده است و زمان در منطقه خلیج منتظر نخواهد ماند .

بقیه صفحه ۲۸

آموزش پسر و دختر

شیرینی دوران طفلی را ندارد بلکه کمـــی سختی هارا احساس می کند که برایش تلخ است .

در مکتب ، پو هنتون پروگرام ها مختلف ومتنوع است که امروز خوشبختانه هــر کس رشته مورد نظر خودرا انتخاب می‌کند و زیر نظر استاد موضوع‌رافرا می گیرد مثلا ریاضی تاریخ ،جغرافیه، اقتصاد ، طب و غیره

اما در مکتب ویا پوهنتون به او یاد داده نمی شود برای اینکــه مـادریا پر خــوب باشید، برای‌اینکه‌همسرخوب‌باشید، همکارخوب باشید ، کارگر خوب باشید ، اداره چی خوب باشید گفته نمی شود بلکه این همه موضوعات ازبر خورد در اجتماع و فامیل یاد گرفته می شود .

وبرخودانسان‌است‌که مسله‌زندگی را مانند فور مول ریا ضی حل کرد و تا امروز گر چه به حل این فورمول مو فق نشده اند اما اگر پدران ، مادران ،مربیان متو جه این موضوع طفل باشند میتوا نند بدون حل فورمـــو ل زندگی ، او را مرد یا زن آینده بسازند که هم به فامیل و هم به اجتماع مفید واقع شود

واین نکته را هر گز نا دیده نگر ییم کــه مادر وپدر تنها تامین معیشت را بـــه عهده ندارند بلکه وظیفه مادری و پدری خیلـــــی سنگین است اگر چه پرنده گان هم بد هان چوچه های خوددانه میگذارند اما بعد ازمدتی دیگر مسو و لیت زندگی چو چه به گردن‌پدر یا مادر نیست .

همینکه دختر با پسری دوست شد با هم زندگی مشترك را شروع و بعد از مدتی‌فرزند دار شدند و مثل دوران نا مزدی که روی‌بال پرنده ها زندگی میکردند، تمام عمر نمیتوانند روی بال پرنده زندگی کنند ، بعد از سپری شدن مدتی مشکلا ت زندگی آغاز میشود زیرا زندگی هما نقدر که شیر ین و خواستنی است مشکلات هم داردو به خود جرات داده میگویم اگرچه توسط این‌گفته به‌مقام والای مادران و پدران حسادت نمیکنم و نمیگو یم که آنها آداب زندگی کردن و پر ورش فر زندان را نمیدانند اما باید بگویم اگر پدران ومادران در نخستین روز هاییکه آموزش صورت‌میگیرد مادر یا پدر خوب باشند ، رفتار ، گفتار و کردار پسندیده داشته باشند به یقین‌فرزندان شان هم انسان های خوب تقدیم جا معــه خواهند شد .

خوا هران عزیز : مادر شدن کار آسا ن نیست این مادر است‌که انسان تربیه میکند اگر پــدر ومادر انسان ها صاحـب ایثار باشند برای فر زندان خود قبل از پدر ومادر شدن آمادگی این کار میدهد و اگر پدر ومادر زندگی سر مست از عشق ، صحبت ،دوستی همرا هی و همکاری داشته باشند به یقین فر زندان نیز پیروی آنها خواهند بود .

چه خوب است در پهلوی آموزش پرورش را نیز دنبال کنیم و این دو مکمل یکدیگر و هر یك سازنده دیگری است در هر حال وهر مر حله زندگی باید پرورش فر زندان را در نظر داشته باشیم و هما نقدر که متو جــه آموزش هستیم بالای پرورش کود کان نیز توجه داشته باشیم .

بقیه صفحه ٤٨

جدول متقاطع

٧٣ـ مادر عرب .
٧٤ـ از مواضع دفاعی درجنگ .
٧٥ـ مرد بزرگ انگلیسی .
٧٦ـ ازشعرای معا صر فردو سی.
٧٧ـ از مورخین اهل غزنه .
٧٨ـ از رقاصه‌های معروف هند.
٧٩ـ پرندهٔ درهم وبرهم.
٨٠ـ از شعرای نو پرداز ایران.
٨١ـ ازفلاسفه حکماء و طبیـبان معروف کشور .
٨٢ـ یك نوع الکول درهم .
٨٣ـ در اشعار حافظ و خیـــام زیاد دیده میشود .
٨٤ـ شاعر بلند مقام زبان دری که این شعر ازوست .
غیر ساغر بدست میگیرد
صاحب چشم تشنه می‌میرد
٨٥ـ شاعریست از آمل .
٨٦ـ گوینده قصیدهٔ معر و ف داغگاه .
٨٧ـ «جاویدانه» از آثار معروف اوست .
٨٨ـ عدد معکوس .
٨٩ـ اصطلاحی است کــــه در مجموع پرنده‌گان بکار میرود .
٩٠ـ خالص .
٩١ـ مولانای بلخی ناله اش را از ازحنجره آن بیرون کرده است.
٩٢ـ ملکهٔ شاعر درهند قدیم.
٩٣ـ معنی آن سرود ها با املای غلط است .
٩٤ـ آواز .
٩٥ـ یك نوع بازی .
٩٦ـ از شعرای کشور .

بقیه صفحه ۲۵

هنر تیاتر و تعهد آن...

اما تیاتر وبالاخص تیاتر به شیوه پانتومیم جهانی وعالم شمول است ۰ در آنجا حرکات اعضای بدن،ژست وپوز هنرمند کمك چشمگیری به گویایی این هنر میکند .

بر طبق افسانه هندی منشاء تیاتر مراسم جشن پیروزی خدای «ایندرا» برشیاطین است دراین هنگام هم خدایان و هم شیاطین شرکت میکردند وبازیگران با حرکات گوناگون حرکات آنها را مجسم میساختند .(۲)

واینطور مشاهده میکنیم که بشر بسیار قدیم نیز از این هنر برخوردار بوده اند۰

در حقیقت تیاتر وسیله نیرو مندی است برای تاثیر در مردم۰ وسوسه بزرگ تیاتر دراینست که شخصیت های رابه کار میگیردکه تماشاگر رابه سوی حقیقت رهنمون میشوند .

در تیاتر هم کمدی خالص وجود دارد و هم تراژیدی برای متاثر ساختن ، و هردو به منظور تشریح تحول دررفتار اجتماعی به وجود آمده اند ۰

پیرامه‌توشار عقیده دارد :(تیاتر قبل از همه چیزیك مکالمه‌است. مکالمه به معنای تعارض وبرخورد دو عقیدهٔ متضادودوجهان بینی متفاوت وازاین تعارض است‌که عمل میزاید . پایان نمایش درست وقتی است که این تعارض‌حل شده باشد . به این ترتیب می بینیم‌که‌ارزش یك نمایش تنهادر نتیجهٔ آن نهفته نیست،حتی میتوان گفت نتیجهٔ یك نمایش جزء از خود نمایش نیست وتنها حرکت ودر گیری دو قطب مخالف وموافق ، مثبت و منفی است‌که روح زندگی را میسازد ۰» (۳)

اهمیت تیاتر‌راهماتطورکه گفتیم در تجسم صحنه هاواجرای گوشه ازژندگی معمول برروی سن میباشد ۰ اینکه‌نمایشنامه یاداستان‌نمایش رابطه با ادبیات دارد یادر واقع خود جزء از ادبیات است حقیقت‌است ولی‌درتکمیل ساختن تیاتر نیز دخیل است ۰ برشت میخواهد که داستان یك نمایش باید پر محتواوعمیق‌باشد تابرای تماشاچی پیامی بیاورد. با اینهم نقش نمایشنامه رادرتیاتر،کلی‌وضروری ندانسته‌اند۰

یرژی گرو تفسکی که گفته : در سیرتحولی هنر تیاتر نمایشنامه یکی از آخرین عناصری است که به تیاتر اضافه شده است ،دریگی از مصاحبه های مطبوعاتی خود چنین ابرازنظر میکند :«اساس تیاتر مواجهه است۰ نمایشنامه یك واقعیت هنری است‌که در احساس عینی وجود دارد ۰ در عصر ما نمایشنامه به‌حدکافی قدیمی است واگر باتمام قدرت تاکنون خودرا حفظ کرده‌است به عبارت دیگر ، اگر نمایشنامه مشتمل برموادی‌ازتمرکز‌تجارب بشری،اجراها، تصاویر ، محاسبه ها و حقایقی باشد که هنوز هم برای ما علمی هستند بنابرین نمایشنامه به صورت پیامی در می آید که از نسل های قبل دریافت میکنیم .... مامیتوانیم نمایشنامه هارا فقط بـه عنوان بخشی از ادبیات مـورد مطالعه قرار بدهیم .»(٤)

به هر صورت از اینهاگذشته در مقالهٔ فعلی تعهد ورسالت تیاتر بیشتر مورد توجه ماست۰ اگر در جامعه یی بحرانی‌رخ داده باشدوگرگونی آمده‌باشد یاجامعه‌راکدام خطر موردتهدیدقراردهد طورمثال جنگی برپا شودواین جنگ زندگی همهٔ مارابکایك تهدید کند . درهمین هنگام وظیفه نویسندگان ، شاعران وگردانندگان‌تیاتر اینست تاهمه عوامل هنر شان رابه خدمت بگیرند وآنرا در راه تنویر اذهان به کار برند۰

در ساحه تیاترالکاروعقیده های جدید غالبا درسالون های کوچك وبزرگ در مقابل عدهٔ از تماشا چیان گذاشته میشود ، نو بودن این افکار یادرحقیقت داستان نمایش طرح ودیکور آن حتمی است چونکه تماشاگر به‌این لحاظ آمده تاچیز نوی رابببیند۰ در اصل«ویژگی یك تیاتر اصیل آنست که با اجتناب از هرچه موجب تفرقه وپراگند گیهای بشری واجتماعی است ، سر نوشت و همگامی تمامی بشریت را مورد عنایت قرار دهد .» (٥)

درتیاتر انقلابی زمینه‌انقلاب اجتماعی‌تاجایی از نظر روحی وایدیو لوژی‌فراهم میشود ،همین خود تاثیر واقعی تیاتر رابر جامعه و مردم می‌نمایاند ۰

تیاتر علاوه از اینکه تعهدی بردوش دارد تابه مردم موضوعی را تجربه کند باید جنبه زیبایی واحساس رانیز فراموش‌نکند ۰ در واقع تـا ثیـر تیـا تـر د ر همـا ن آفـریـدن به‌نحو زیباو شایسته آنست ۰ نکته دیگرکه باید یاد آوری شود اینست که گرد هم آیی مردم دریك مکان باعث تاثیر پذیری بیشتراز نمایش میگردد ۰ این موضوع تجربه شده که نمایش برای فرد آنقدر گیرا وداچسپ واقع نمیشود چه‌در سالون پرجمیعت تماشا کننده همراه با حاضرین میخند د، متاثر میشود و خودرا در جمع آنان فکر میکند ۰

در تیاتر تماشاگر با همهٔ‌حواس ،باگذشته وحال وآینده اش حضور می‌یابد ، نیروی که‌از تیاتر به‌وجودمیایدبه سبب هم نفس بودن آن باتماشاچی بیش ازهرهنر دیگرجذاب ، گیرا، هیجان انگیز ،محذریا تکان‌دهنده است.ازهمین رودرطول تاریخ ، تیاتر رادو سازمان بزرگ اجتماعی پیوسته وزیاد مورد استفاده قرار داده اند مذهب وسیاست .

تیاتر در طول زمان تغیراتی پذیرفته گاه به شکل تراژیدی خالص وگاه به شکل کمیدی خالص بیان شده ، همچنان مکتب هاو جریان های در آن به وجود آمده ۰

مخصوصا درقرن بیست که عصر برخورد تیاتر های مختلف وایجاد آنهـاسـت روش های گوناگونی در تیاترعرضه شده‌است ۰تیاتر تجربه گـرا‌یا «حماسی» برشـت مجـر ب ترین وشناخته شده ترین تیاتر عصر ماست تیاتر اوژن یونسکو که تیاتر جدیدیا تیاتر پوچی اش گفته اند ،نیز در مقابل همین تیاتر «برشت» قد علم کرده است ۰ تیاتر دیگر که تا هنوز پابر جاست تیاتر هنری مسکو یاتیاتر استا نسلافسکی میباشد ۰

این‌سه‌جریان تیاتردرجهان‌کنونی موردقبول افتاده اما تیاتر حماسی برشت که بافن‌فاصله گذاری استوار میباشد بیشتر بر سر زبان‌هاو بر روی ستیزها راه کشیده است ۰

وما در این مختصربعدازمروری برسر گذشت تیاتر،چندکلمهٔ باشتاب دربارهٔاین سه روش تیاترکنونی خواهیم نوشت، اگرنتواند عطش دوستداران هنر و هنرتیاتر را فرونشاند برمن ببخشایند ۰

---

(۱) پانتومیم نمایشی که بدون صدا فقط باحرکات ادا شود ۰

(۲) پیرامه توشار، تیاترواضطراب بشر ، ترجمهٔ افضل وثوقی ، (تهران) : انتشارات رادیو تلویزیون ملی ۱۳۵۳) ، ص ٥ ۰

(۳)ـ همو ، ص ۱٥٥۰

٤ـ یرژی‌گروتفسکی ، « مصاحبه بایرژی گروتفسکی» ، تما شا، ۳٦٥، (تهران ،۱۳٥۷)، ص ۲۸ ۰

٥ـ پیرامه توشار ، ص ۱٥۰ ۰

بقیه صفحه ٤۳

جوانان و روابط...

نادرست از زندگی فامیلی اش گرفت دیگر مشکل بنظرمی آید که بتواند آنرا از مخیله خود دور کند . من تحت تاثیر این حادثـه فامیلی قرار گرفته ام وبرایم مشکل مینماید که به این زودی ازاین حالت بیرون بیایم .

ببین، این طرز فکر بنظرم درست نیست در حالیکه خودت به آن باور داری که‌هیچکس مثل یکدیگر نیست وهمانطور خواسته ها ، توقعات طرز تربیه وبرداشت هانیزفرق‌میکند. پس این غیر عاقلانه است که انسان از یك حادثه ایکه در اثر اشتباه فامیلش بـوقوع پیوسته برای همیش ازبخت خود، از زندگی شیرین خانوادگـی خویش چشم بپوشد ...

ـ بلی این‌گفت شنود من بااّن دخترتحصیل کرده بود و او چنین برداشتی از زندگـی خانوادگی داشت .

دریك موردمن بااین دختر هم عقیده هستم وآن اینکه مداخلات بی جا وبی مورد اعضای فامیل چه پدر باشد یا مادر ویا خواهر و... درامور زندگـی خصوصی یك زن وشوهر . اگر مادر نمی خواست که پسرش بد بخت شود و دختری کـه خدا گفته در خانه شان زندگی داشت واوهم پدر و مادر مانند پسر شان دارد . مداخله بی جا وبی مورد نمی‌نمود وبرعکس زن جـوان را به وظایفش بصورت عاقلانه متوجه میساخت هرگز این تراژیدی خانوادگی بوجود نمی آمد . چه فکر میکنید که آیا این کار والدین ودیگر اعضای فامیل درحق آن دختر بی چاره و حتی به حق پسر شان درست بود ؟

طبعا خواهید گفت که نه وهرگز نه . پس توصیهٔ دوستانه‌ما به آن خانواده های محترم اینستکه‌زندگی خانوادگی عزیزان ونورچشمان شان را بامداخلات بی جا نبایدمورد تهدید قرار دهند .تاباشد که‌جوانان ما باخاطر آرام وآسوده به زندگی خانوادگی شان ادامه دهند.

بقیه صفحه ۵

مستحکم باد دوستی ..

در سال ۱۳۳٤ آوانیکه امپریالیزم باکمك های نظامی خویش به پاکستان توازن قوای نظامی را در منطقه برهم زد ودو لت افغانستان برای حفظ استقلال کشور لویه جرگۀ عنعنوی مردم ما را احضار وموضوع را مطرح نمود ، لویه جرگۀ ۱۳۳٤ به تاسی از خواست باالقوۀ مردم ما به حکومت اجازه داد تا از اتحاد شو ر و ی سوسیالیستی طالب کمك نظامی شود و کشور شو راها بحیث دوست آزموده شده به این خواست مردم ما جواب مثبت داده واز همین و قت همکاری های نظامی بین مملکتین آغاز یافت . و لی امروز ارتجاع و امپر یالیزم نسبت اینکه د سا یس شان باکمك های برا درانۀ ا تحاد شوروی نقش بر آب شده است ، تبلیغات درو غین براه اندا خته اند ومی خواهند از ین طریق خصومت های خویش را علیه اتحاد شوروی بزرگ وانقلاب ملی و دیموکراتیك افغانستان عملی سازد . هکذا همان طوریکه درمعاهده ذکر شده است افغا نستا ن واتحاد شو ر و ی معا هدۀ د سمبر ۱ ۹ ۷ ۸ را با مراعات و در نظر دا شت احکام منشور ملل متحد بین هم منعقد ساخته اند . لذا هیچ جائی برای تبلیغات درو غین د شمنان صلح و آزادی باقی نمی ماند .

در مادۀ پنجم معا هده از طرف جمهوری دمو کراتیك افغا نستان احترام ز یاد به سیاستی که ا تحاد شوروی به سویۀ جهانی اتخاذ نموده ابراز شده است چه این سیا ست متوجه تامین صلح و همکاری بین مردمان ممالك مختلف جهان می باشد . هکذا اتحاد جما هیر شوروی سوسیالیستی به سیاست عدم تعهد جمهوری د مو کراتیك ا فغا نستا ن که متضمن صلح در منطقه و جهان می‌باشد ، احترام قایل می باشد .

در ماده ششم معا هده ، تعهد هردو طرف در مورد عدم ا شترا ك شان به پیمان های نظامی و سا یر دسته بندی ها واقدا مات وعملیاتی که علیه یکی از طرفین معا هده باشد تذکر رفته است .

در ماده هفتم د وام کو شش و مساعی هر دو طرف در راه حفظ صلح جهانی ، ا منیت مر د مان و گسترده شدن پروسه تشنج زدائی بین‌المللی و گسترش آن در همه نقاط جهان ابراز شده است . هکذا رفع اختلافات بین کشور ها را از طریق مذاکره بهترین و مو ثرترین طریقه دانسته اند . هر دو طر ف فعالا نه در راه خلع سلاح عام وتام منجمله سلاح اتمی ، مجدانه عمل خوا هند کرد .

درماده هشتم تذکر رفته است که هر دو طرف مساعی مشترك خویش را برای گسترش همکاری بین کشور های آسیایی وایجادیك سیستم مطمئن د سته جمعی که در آن همه کشور های ذینفع شر کت داشته باشند ، بخرچ خوا هند داد.

ماده نهم دوام مساعی انسا نی هردو طرف را علیه د سیسه های قوت های تجاوز و محو ا ستعما ر ونژاد پرستی بهر ا سم و رسمی که باشد . تصریح کرده است . هکذا درین ماده پشتیبانی مر د مان هردو کشور و همکاری شان برای آ ن مردمانیکه در راه استقلال وحاکمیت وپیشرفت خو یش مبارزه می کنند، ابراز شده ا ست .

ماده د هم معا هده حکم می کند که هردو طرف در مو ضو عات مهم جهانی که منافع طرفین در آن مضمر باشد با هم مشوره خوا هند کرد.

در ماده یاز دهم هر دو طرف اطمینان داده اند که مواد مندرج این معا هده ناقض تعهدات شا ن نسبت به معا هدات بین المللی نمی‌باشد لذا هر دو طرف تعهد سپرده اند که در معا هدات بین ا لمللی دیگر که نفی کننده وناقض این معا هده باشند شر کت نخوا هند کرد .

چارمادۀ باقیمانده معاهده مربوط به مدت اعتبار و دیگر طرز ا لعمل های تخنیکی بوده ومدت ا عتبا ر معا هده بیست سال پیش بینی‌شده است. هکذا شرایطی نیز برای ارادۀ هر دو طرف جهت فسخ معا هده در مواد سیز د هم و چار د هم د ر ج شده است .

این بود نظر گذرائی بر معا هده پنجم د سمبر ۱۹۷۸ مطابق ۱٤ قوس ۱۳۵۷ که بین جمهوری د موکراتیك افغانستان واتحاد شور وی عقد گردیده است .

خوانندۀ محترم با قرائت متن فوق بخوبی درك خوا هد کرد که تبلیغات درو غین و عوام فریبانۀ د شمنان صلح و دوستی ملت ها نه تنها میان تهی و جعلی است بلکه معاهدۀ مذکور بر خلاف ادعای ارتجاع جهانی وهژمونیزم هستر یك پیکنگ متضمن صلح در منطقه و جهان و تقو یه کننده دوستی دیرینه، صا د قانه وعنعنوی مر دمان د و کشو ر افغانستان واتحاد شوروی می‌باشد. اینك که شصتمین سالگرد ا و لین معا هدۀ دوستی افغان ـ شو روی را استقبال می کنیم ، خوا هان تشئید هر چه بیشتر دو ستی بین دولت ها و مردمان هر دو کشو ر بوده و بهروزی و بهزیستی برای همه ملت ها را ارزو می‌بریم .

بقیه صفحه ۲۷

خانواده ها...

انضباط از آ ن جهت ضرو ر ی ا ست که اعضای خا نواده حدو حدود ، صلا حیت و محل کار و ، استفاده خویش را بدرستی بفهمند وبر والدین ا ست تا ، کو د کا ن را از هما ن ایا م طفو لیت طوری پرورش دهند که ا یشا ن بدا نند وقتی،صبح از خوا ب بیدار می‌شود چه‌با ید بکند ؟ و در او قا ت روزچه اعما لی را انجام دهد و با لا خره بازهم شب در کجا بخوا بد وجای خوا ب هر کدا م معین با شد به این ترتیب دیده میشود که با روشن نمود ن شرا یط حیا ت ووضع ومقام هر یک خود انضباط در خا نواد گی نقش خود را با زی می کند .

همینگو نه دمو کرا سی نیز زمانی مفید بوده می تو اند که وا لدین بگذا رند اطفا ل ودیگر اعضای خا نواده عقا ید و نظریات خود را در جهت بهبود خا نواد ه آزادا نه ا براز نما یند و در صورتیکه نظر شا ن مفید بود هم تشو یق می شو ند و هم ا ستعداد شان رشد می یا بد . واگر نادرست بودباید بابرخوردمثبت وشیوه منطقی برای شان فهمانده شودراهی راکه انتخاب نموده اند به‌خطارفته‌اند.

در جمع آوری بحث در باره‌دموکرا سی و انضباط در خا نواده به این‌نتیجه می رسیم که نظم و رشد وانکشاف خا نواده با ید در پرو گرا م والدین جا ی اصلی و مقا م وا لدین را حایز با شد .

هما نطو ریکه انضبا ط ، نظم خانواد گی را بر جا و مستحکم می نما ید، دمو کراسی نیز باعث اصلاح کار ها می‌گردد، برای ر شد منطقی خا نواده با ید اهمیت آ ن عمیقا درك شود .

آنچه را بصورت گذرا در باره فرهنگ خا نواده خوا ند ید ، به بررسی عمیق و همه جا نبه ا ی نیاز دارد ، و لی برا ی آگا هی ومقد مه در باره فر هنگ خانواده ضرور ست تا در همین چو کا ت نیز تو جه دا شته با شیم .با ذکر این مطلب که گفته ها ی فو ق را به‌منا به یاد آوری تلقی نموده در باره مطا لعه نما ئیم که البته در صحبت ها ی بعد ی با در نظر داشت امکا نات بصورت همه جانبه درباره تحقیق خوا هد شد .

مدیر مسوول : راحله راسخ خرمی
معاون : محمد ز مان نیکرای
آمر چاپ : علی محمد عثمان‌زاده
آدرس : انصاری واټ ـ جوارریاست مطابع دولتی ـ کابل
تیلفون مدیر مسوول : ۲٦۸٤۹
سوچبورد : ۵۵ ـ ۲٦۸۵۱
تیلفون ارتباطی دفتر : ۲۱
تیلفون توزیع وشکایات ۲٦۸۵۹

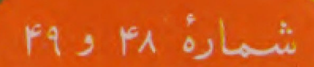
دولتی مطبعه

شنبه ۹ حوت ۱۳۵۹

فبروری ۱۹۸۱

شمارهٔ ۴۸ و ۴۹

قیمت یک شماره ۱۳ افغانی